

MOVIS

Glasiło Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj ■ Missionsblatt der Katholischen Kroaten-Missionen in der Schweiz

■ Rujan / September 2025. ■ Godina / Jahrgang 56. ■ Br. / Nr. 3/220

**Hrvatska katolička obitelj
dnevno moli i nedjeljom
misu slavi!**

(Ninski zavjet)

47.

Rumeni list

Susret hrvatske katoličke mladeži

HRVATSKA OBITELJ - Ninski zavjet

→ naslovna slika: **Hrvatska obitelj**
Foto Đani

→ obrada naslovnice: publidesk.ch

Ovaj broj MOVIS-a potpisan
je za tisak 29.9.2025.! Tekstove za sljedeći
broj MOVIS-a primamo
do 5. studenoga 2025.

IZ SADRŽAJA

3 Treća stranica

Uvodnik

4 Tema broja

Nicejsko-carigradsko Vjerovanje

5-37 Misije

Izješća iz pastoralnog života u HKM

38 MOVIS-ov intervju

Razgovor s nadbiskupom Želimirom Puljićem

41 Crtica iz hrvatske povijesti

Jazovka - Glas iz ponora - propovijed nadb. Kutleše

43 Rumeni list

47. susret hrvatske katoličke mladeži

46 Stranica za malene i mlade

Nada: Svjetlo u tami

47 Crkva u Hrvata

Pismo vjernicima u Švicarskoj

48 Zdravi odgoj

Školska pustolovina počinje

49 Gerontologija

Izazovi povezani s demografskim starenjem

50 Iz kuta jednoga psihijatra

Depresija iz perspektive bolesti

52 Crkva u Hrvata

Milosrdne sestre sv. Križa

53 Međugorje

Vi ste izabrani jer ste se odazvali

IMPRESSUM

MOVISGlasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj
Missionsblatt der katholischen Kroaten-
Missionen in der Schweiz

Herausgeber/izdaju:

Kath. Kroaten-Missionen in der Schweiz
Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj

Adresse/adresa:

Bederstrasse 76, 8002 Zürich

Telefon: 043 317 96 33

E-Mail: movis@hkm-movis.ch | www.hkm-movis.ch

Bürozeiten / uredovno vrijeme:

utorak, srijeda i petak: 14.00-18.00

Odgovorni urednik / Verantwortlich:

fra Antonio Šakota, antonio.sakota@kathbern.ch

Glavni urednik / Chefredakteur:

fra Iko Skoko, ikoskoko@gmail.com

Uredništvo / Redaktion:

fra Antonio Šakota, fra Iko Skoko, fra Branko Radoš,

fra Miljenko-Mika Stojić i fra Vine Ledušić

LayoutKonzept:

Electronic Publisher Bubalović

E-Mail: publischer@publidesk.ch | www.publidesk.ch

Dobrovoljni prilozi za MOVIS/Spende

MOVIS / Kroaten-Missionen in der Schweiz

Raiffeisenbank - 8001 3431 4863 2

9001 St. Gallen

SWIFT: RAIFCH22xxx

IBAN: CH86 8080 8001 3431 4863 2

MOVIS, Zähringerstrasse 40, 3012 Bern

Druck/tisak:

Vogt-Schild Druck AG, Derendingen

Erscheint vierteljährlich / izlazi 4 puta godišnje

Naklada / Auflage: 14000

Herr, was willst Du, dass ich tue?

Liebe Leserinnen und Leser!

Der schöne Sommerurlaub in unserem schönen Heimatland liegt hinter uns, und wir haben uns bereits unseren täglichen Pflichten gewidmet. Die Hingabe sollte eines der wichtigsten Merkmale eines jeden von uns sein. Gerade dieser Ausdruck trägt deutlich den Widerschein der Heiligkeit in sich, und Heiligkeit ist die Wirklichkeit, die uns mit Gott, dem Herrn, in Verbindung bringt. Gerade in diesen Übergangstagen vom Sommer zum Herbst konnten wir eine erhabene Form der Verkündigung und Ehrung der Heiligkeit in der Kirche erleben. Es war am Sonntag, dem 7. September, als Papst Leo XIV. vor einer besonders jungen Menschenmenge auf dem Petersplatz zwei junge Männer – Pier Giorgio Frassati und Carlo Acutis – heiligsprach.

Bei dieser Gelegenheit erinnerte uns der Papst in seiner inspirierenden Predigt daran, dass das größte Risiko unseres Lebens darin bestehe, es außerhalb der Vorsehung Gottes zu vergeuden. Er ermutigte uns daher, uns ohne Zögern in das Abenteuer zu begeben, das er uns bietet, ausgestattet mit der Kraft und Weisheit des Heiligen Geistes, die wir in dem Maße empfangen können, wie wir bereit sind, uns von uns selbst, den Dingen und Vorstellungen, an denen wir hängen, zu lösen und uns ganz dem Wort Gottes zuzuwenden. Dabei erinnerte er uns auch an einen Heiligen, den heiligen Franziskus von Assisi, der uns vor 800 Jahren aufzeigte, was es bedeutet, die Lebensgewohnheiten und Ziele zu ändern und unsere Existenz ganz dem Herrn und seinem Liebesplan für unser Leben hinzugeben. Ja, nachdem der Herr das Herz des damals jungen Franziskus geöffnet hatte, damit er erkennen konnte, dass das Leben nicht aus Reichtum, Ruhm und den teuren Stoffen, mit denen er bei seinem Vater handelte, bestand, keimte im selben Herzen des Heiligen von Assisi eine Frage auf, die in Form des kraftvollsten Gebets im Herzen und auf den Lippen eines jeden von uns sein sollte: «Herr, was willst Du, dass ich tue?»

Die Lebensbeispiele des heiligen Pier Giorgio und des heiligen Carlo können uns auch heute auf dem Weg zur eigenen Heiligkeit inspirieren. Die grundlegenden Merkmale ihrer Beziehung zu Gott waren so einfach: täglicher Besuch der heiligen Messe, Gebet, eucharistische Anbetung, regelmäßige Beichte, Verehrung der Muttergottes und der Heiligen. Dies macht deutlich, dass der Weg zur eigenen Heiligkeit, den die Kirche uns vorschlägt, unverändert ist. Zumindest steht uns dieser unschätzbare Schatz immer zur Verfügung. Zu diesem unerschöpflichen und größten Schatz, den der Herr seiner Kirche anvertraut hat, um ihn zum Heil der gläubigen Seelen zu teilen, kommen die Gruppen von Gläubigen hinzu, die sich in ihrer Pfarrei, Missions-, Caritas-, Gebets- oder anderen Gemeinschaften um diesen Schatz versammeln, in denen die christliche Heiligkeit nicht mehr einzeln, sondern als Leib Christi gelebt wird. Gerade in solchen Gemeinschaften fanden diese beiden jungen Heiligen zu einer tieferen Erkenntnis Christi. So fanden sie, wie auch der heilige Franziskus, auf dem Weg des Wachsens im Glauben nicht nur sich selbst, sondern auch Brüder und Schwestern.

Solche Beziehungen der Freude und Gemeinschaft lassen sich nicht in den eigenen vier Wänden bewahren. Deshalb brachten beide mit ihrem Leben Christus und seine Liebe in die Welt, insbesondere der Leidende. Der heilige Pier Giorgio zum Beispiel diente Christus in der gesamten sozialen Gemeinschaft, leistete christliche Beiträge zum politischen Leben und diente vor allem den Armen. Er pflegte über sie, wie auch über alle Kranken, zu sagen, dass sie ein Licht in sich tragen, das wir anderen nicht kennen. In die Flut schöner Zitate fügen wir eines des heiligen Carlo ein: «Traurigkeit ist der Blick auf sich selbst. Glück ist auf Gott zu schauen. Umkehr ist nichts anderes, als den Blick von unten nach oben zu richten.»

Schließlich ist es schön, in all unseren Gemeinschaften, insbesondere unter den jungen Menschen, die Begeisterung für Christus zu spüren. Wir glauben, dass sich zumindest diejenigen, die von Christus begeistert sind, weiterhin in Gemeinschaften der Freude und Liebe versammeln werden, um die «Welten», in denen sie leben, zu inspirieren und Christus in denen zu dienen, die seiner Barmherzigkeit am meisten bedürfen. Daher hoffe ich aufrichtig, dass Ihnen allen, liebe Leserinnen und Leser von Movis, die nachfolgenden Seiten dieser Ausgabe, die Sie in den Händen halten, auch eine Ermutigung auf dem Weg Ihrer eigenen Heiligkeit sein werden. Frieden und Wohlergehen!

P. Antonio Šakota*Nationalkoordinator für Kroaten-Missionen in der Schweiz*

Gospodine, što želiš da učinim?

Drage čitateljice i poštovani čitatelji našega Movisa!

Lijepi ljetni odmori u Lijepoj Našoj su iza nas, te smo već prilično zagrnuh rukave posvećeni našim svakodnevnim obvezama. Posvećenost bi trebala biti jedna od ključnih odlika svakoga od nas. Sami ovaj izraz u sebi tako očito nosi i odjek svetosti, a svetost je stvarnost koja nas stavlja u doticaj s Gospodinom Bogom. Upravo smo ovih prijelaznih dana iz ljeta u jesen mogli svjedočiti jednom u Crkvi uzvišenom obliku iskazivanja i čašćenja svetosti. Bijaše to u nedjelju, 7. rujna, kada je uz mnoštvo osobito mladoga svijeta na Trgu svetoga Petra papa Lav XIV. kanonizirao, to jest svetima proglasio dvojicu mladića – Pier Giorgia Frassatija i Carla Acutisa.

Naš dragi Papa tom prigodom nas je u svojoj nadahnutoj homiliji podsjetio da je najveći rizik našega života u tome da ga potratimo izvan Božjega promisla. Stoga nas je ohrabrio da se bez oklijevanja bacimo u avanturu koju On pred nas stavlja, oboružani snagom i pameću koja dolazi od Duha Svetoga koje smo u stanju primiti u onoj mjeri u kojoj smo se spremni lišiti samih sebe, stvari i ideja na koje smo navezani, stavljajući se pritom u oslušivanje Riječi Božje. Pritom nas je podsjetio i na jednoga svetca, sv. Franju Asiškoga, koji je prije 800 godina pokazao što znači odlučiti promijeniti svoje životne navike i usmjerenja, te svoje postojanje u potpunosti darovati Gospodinu i njegovom naumu ljubavi za svoj život. Da, nakon što je Gospodin otvorio srce tada mladome Franji da može vidjeti kako se život ne iscrpljuje u bogatstvu, slavi i skupim tkaninama kojima je kod svoga oca trgovao, u istome srcu Asiškoga svetca rodilo se pitanje koje bi se trebalo pojaviti u srcu i na usnama svakoga od nas, i to u obliku najsnažnije molitve: «Gospodine, što želiš da učinim?»

Primjeri života sv. Pier Giorgija i sv. Carla mogu i nama danas biti poticaj na putu ostvarenja vlastite svetosti. Temeljne odlike odnosa s Bogom bili su kod njih tako jednostavni: svakodnevna sv. misa, molitva, euharistijsko klanjanje, redovita ispovijed, čašćenje Gospe i svetaca. Time postaje tako vidljivo i posve očito da put ka svetosti koji Crkva predlaže svima ostaje zapravo nepromijenjen. Ovo neprocjenjivo blago barem je nama uvijek dostupno. Ovom neiscrpnom i najvećem blagu koje je Gospodin povjerio svojoj Crkvi da ga dalje dijeli na spas vjernim dušama, valja pridodati i skupine vjernika koje se oko toga blaga okupljaju u svojim župnim, misijskim, karitativnim, molitvenim ili drugim zajednicama u kojima ne više

Sv. Carlo Acutis

pojedinci, nego kao Kristovo Tijelo živimo kršćansku svetost. Upravo su i ova dva mlada svetca u takvim zajednicama našli svoj put ka dubljem upoznavanju Krista. Tako su i oni, poput svetoga Franje, na putu rasta u vjeri našli ne samo sebe nego i braću i sestre.

Takve odnose radosti i zajedništva nemoguće je držati unutar vlastitih zidova. Zato obojica i jesu svojim životima donosili Krista i njegovu ljubav u svijet, osobito onaj trpeći. Sv. Pier Giorgio je, primjerice, služio Kristu u čitavoj društvenoj zajednici, davao kršćanske doprinose političkom životu i nadasve služio siromasima. Za njih je, kao i za sve bolesne, znao reći da oni u sebi nose svjetlo koje mi drugi ne poznajemo. U moru lijepih citata ovome ćemo dodati i jedan od sv. Carla: «Tuga je okrenutost prema sebi. Sreća je okrenutost prema Bogu. Obraćanje nije ništa drugo nego preusmjerenje pogleda odozdo prema gore.»

Na koncu, lijepo je vidjeti u svim našim zajednicama oduševljenje za Krista, osobito među mladima. Vjerujemo da će se, barem oni, oduševljeni za Krista nastaviti okupljati u zajednice radosti i ljubavi kako bi svojim djelovanjem mogli zaraziti «svjetove» u kojima žive, služeći Kristu u onima koji su najpotrebniji njegovoga milosrđa.

Stoga i svima vama, čitatelji i čitateljice našega Movisa, od srca želim da i ove stranice koje ćete sada prelistavati i iščitavati, također budu poticaj na putu vlastite svetosti. Mir i dobro!

fra Antonio Šakota,
nacionalni koordinator HKM u Švicarskoj

Nicejsko-carigradsko vjerovanje – nepromjenjivi temelj naše vjere

Od samih početaka, Crkva ne živi od ljudskih ideja, već od vjere u Isusa Krista, Sina Božjega. Ta vjera nije samo skup naučenih riječi, nego živa is-povijest zajednice vjernika, koja se kroz stoljeća čuva i prenosi. Među najvažnijim ispovijestima vjere po-sebno mjesto zauzima Nicejsko-ca-rigradsko vjerovanje, koje i danas molimo na svakoj svečanoj svetoj misi.

U 4. stoljeću Crkva se suočila s velikom opasnošću ari-janske zablude. Svećenik Arije iz Aleksandrije učio je da Isus Krist nije pravi Bog, nego stvorenje, što je dovodilo u pitanje samo srce kršćanske vjere. Da bi zaštitili istinu, biskupi iz cijelog kršćanskog svijeta okupili su se na Prvom općem saboru u Niceji 325. godine, pod vodstvom Duha Svetoga. Tada su jasno ispovjedili: «Vjerujemo u jednoga Gospodina Isusa Krista, Sina Božjega jedinorođenoga... pravoga Boga od pravoga Boga, rođena, nestvorena, istobitna s Ocem...»

No, ni time nisu svi prije-pori završili. U Carigradu 381. godine, na Drugom općem saboru, dodatno je razjaš-njeno i naučavanje o Duhu Svetome: «I u Duha Svetoga, Gospodi-na i životvorca, koji izlazi od Oca, koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi...» Tako je potvrđeno božanstvo Duha Svetoga i puno otajstvo Presvetog Trojstva.

Nicejsko-carigradsko vjero-vanje postalo je trajni temelj katoličke vjere. Uz Katoličku, priznaju ga i Pravoslavne Crkve, te mnoge protestantske zajednice. Ono u sebi sažima središnje istine naše vjere: Trojstvo, utjelovljenje, muku, smrt, uskrsnuće Kristovo te vječni život.

Svaki put kada ga izgovaramo na misi, svjedočimo vjernost istoj vjeri koju su sveti muč-nici, biskupi, sveci i naši preci ispovijedali kroz stoljeća. U vremenu zbunjenosti i relativiziranja istine, Nicejsko-carigradsko vjerovanje i danas ostaje čvrst putokaz vjerno-sti Bogu i punini Objave u Isusu Kristu. ■

Vjerujem u jednoga Boga,
Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje,
svega vidljivoga i nevidljivoga.
I u jednoga Gospodina Isusa Krista,
jedinorođenoga Sina Božjega.
Rođenog od Oca prije svih vjekova.
Boga od Boga, svjetlo od svjetla,
pravoga Boga od pravoga Boga.
Rođena, ne stvorena, istobitna s Ocem,
po kome je sve stvoreno.
Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja
sišao s nebesa.
I utjelovio se po Duhu Svetom od Marije Djevice:
i postao čovjekom.
Raspet također za nas:
pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.
I uskrsnuo treći dan, po Svetom pismu.
I uzašao na nebo: sjedi s desne Ocu.
I opet će doći u slavi suditi žive i mrtve,
i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.
I u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca;
koji izlazi od Oca i Sina.
Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi;
koji je govorio po prorocima.
I u jednu svetu katoličku i apostolsku Crkvu.
Ispovijedam jedno krštenje za oprostjenje grijeha.
I iščekujem uskrsnuće mrtvih.
I život budućega vijeka.
Amen.

MISIJA ZÜRICH

Hrvatska katolička misija
Schlossgasse 32, 8003 Zürich
Telefon: 044 455 80 60
E-Mail: misija@hkmzuerich.ch
www.hkmzuerich.ch

Misionari: fra Ivan Prusina
fra Iko Skoko
fra Goran Azinović
Katehistica i orguljašica: prof. Petra Hrvačić
Suradnice: Đurđica Novak, Kristina Luburić,
Ankica Blažević i Marija Dukić

■ RASPORED MISA

- ZÜRICH: crkva sv. Josipa, Röntgenstrasse 80, svake nedjelje u 8.00 i 12.15 sati
- ZÜRICH: crkva sv. Felixa i Regule, Hardstr. 76, svakog petka krunica i sveta misa u 19.30 sati
- ZÜRICH: misijska kapelica, Schlossgasse 32, ponedjeljak-subota u 7.30 sati
- DIETIKON: crkva sv. Josipa, Urdorferstr. 44, svake nedjelje u 10.30 sati
- WINTERTHUR: crkva sv. Ulricha, Seuzacherstr. 1, svake nedjelje u 11.00 (ljeti u 10.30 sati)
- HÖRGEN: crkva sv. Josipa, Burghaldenstr. 5, svake nedjelje u 14.45 sati
- AFFOLTERN a/A: crkva sv. Josipa, Seewadelstr. 13, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- BÜLACH: crkva Presv. Trojstva, Scheuchzerstr. 1, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- USTER: crkva sv. Andrije, Neuwiesenstr. 17, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 14.30 sati
- MÄNNEDORF: crkva sv. Stjepana, Hasen-ackerstr. 19, svake 1. i 3. subote u mjesecu u 19.00 sati
- WALD: crkva sv. Margarete, Rütistr. 31, svake 4. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- GLARUS: crkva sv. Fridolina, Aegidius-Tschudinstr. 8, svake 2. subote u mjesecu u 19.30 sati

Blagoslov školaraca i školskih torbi prvašića

Blagoslov školaraca, posebno prvašića, upriličen je u Hrvatskoj katoličkoj misiji Zürich u crkvi sv. Josipa u nedjelju, 31. kolovoza 2025. u 12.15 sati. Svetu misu predvodio je fra Iko Skoko. Na početku svete mise pozdravio je posebno školarce i njihove roditelje, te poželo im blagoslovljenu novu školsku godinu. Osim školaraca nazočni su se pomolili i za sve osoblje u školama s nakanom da im Gospodin udijeli duha mudrosti i odgovornosti, te da se pobrinu i za zdrav odgoj u školama. Na svetoj misi pjevao je Dječji zbor pod vodstvom Lovre Uzelca i orguljašice Petre Hrvačić. Na kraju svete mise fra Iko je blagoslovio prvašiće i njihove školske torbe.

Misijski kalendar

Tečaj priprave za brak

Zürich, dvorana župe sv. Felixa i Regule, od 23. - 26. veljače 2026. u 19.30 sati.

Prva pričešć

Zürich, crkva sv. Josipa, subota, 23. svibnja 2026. u 11.00 sati.

Krizma

Zürich, crkva sv. Josipa, subota 30. svibnja 2026. u 11.00 sati.

Hodočašće

Iduće godine namjeravamo hodočastiti u Poljsku (Czestochowa-Krakow) od 13. do 17. svibnja 2026.

Mise za mlade

Jednom mjesečno u crkvi sv. Felixa i Regule u 18.00 sati.

Frama

Susreti su srijedom u 19.00 sati u prostori-jama naše misije.

Kršteni u Misiji

Luka Križanović, sin Rolandov i Ive r. Grgić, 14. lipnja 2025. u Horgenu
Filip Jakovljević, sin Matejev i Marine r. Bošnjak, 14. lipnja 2025. u Zürichu
Aria Jurkić, kći Tomislavova i Matee r. Dukić, 28. lipnja 2025. u Dietikonu
Romeo Križanović, sin Renatov i Leigh r. Cataag, 5. srpnja 2025. u Thalwilu
Lucija Mijatović, kći Antina i Stjepane r. Ilić, 12. srpnja 2025. u Dietikonu
Lucija Javorčić, kći Dominikova i Kristine r. Gabić, 5. rujna 2025. u Zürichu
Toma Miličević, sin Ivanov i Helene r. Kordić, 6. rujna 2025. u Zürichu
Niko Krivić, sin Antin i Petre r. Rimac, 6. rujna 2025. u Dietikonu

Vjenčanja

Tomislav Šubarić i Aleksandra Stojak, 30. svibnja 2025. u Osijeku
Tomislav Bilić i Ana Babaja, 31. svibnja 2025. u Šibeniku
Marko Filipović i Josipa Cisarik, 5. lipnja 2025. u Novoj Kapeli
Luka Ugarković i Doris Bošnjak, 7. lipnja 2025. u Zadru
Mijo Jurić i Marija Bičvić, 21. lipnja 2025. u Sesvetama
Nikola Nogić i Simona Halić, 28. lipnja 2025. u Opatiji
Ivica Akšamović i Nikolina Danijela Marušić, 19. srpnja 2025. u Zadru
Franjo Barać i Dijana Tomić, 25. srpnja 2025. u Zadru
Kristian Jurić i Jana Helena Špehar, 26. srpnja 2025. u Đakovu
David Novak i Gabriela Pleša, 1. kolovoza 2025. u Zagrebu
Roko Paškov i Katarina Pavić, 3. kolovoza 2025. u Posušju
Jakov Vukadin i Katarina Jerković, 6. rujna 2025. u Horgenu
Nenad Vilus i Nevenka Brašnjčić, 13. rujna 2025. u Zürichu

Krizma u misiji Zürich

► Slavlje svete krizme u našoj misiji bilo je 21. lipnja 2025. Svetu misu je predvodio dubrovački biskup mons. Roko Glasnović. Biskup je u propovijedi potaknuo krizmanike da se još više uključe u Crkvu kroz razne sekcije koje se nude mladima. Krizmanici trebaju dati svoje vrijeme i talente upravo u onoj sredini u kojoj žive. Naši su krizmanici marljivo sudjelovali u programu kroz recitacije, pozdrave i čitanja. *Njihova imena su:* Aždajić Luka, Botica Leonardo, Botica Tino, Božić Luka-Toni, Božić Marko, Brisar Samuel, Brkljača David, Burušić Laura, Čorković Franjo Vlado, Ćurić Ilija, Čondić Niko, Drmić Damian, Đogaš Leon, Grašić Mihael, Gutierrez Jaime Federico, Ivanković Iva, Ivanković Petra, Jović Vito, Jurendić Julia, Jurendić Sarah Tea, Jurišić Ivona, Klikić Chiara, Komarić Noa, Kovač David, Krajnović Luka, Krce Martina, Kuvač Ivan, Lepan Kristiano, Luburić Leon, Luburić Noa, Mandić Daniel, Marijanović Nina, Marjanović Antonio, Matoš Lionel, Mazur Luka, Mijatović Sandro, Mikulić Karolina, Mikulić Luka, Mikulić Veronika, Novak Gabriel Noah, Obradović Marija, Obrovac Lucia, Papić Lena, Petrović Marija, Radanović Ana, Radić Kata, Šimikić Mia, Štimac Kristina, Vranjić Lena, Vranjić Mia, Vukadin Manuel i Vukić Tina.

Primanje u Framu

Na blagdan Uzvišenja svetog Križa, 14. rujna 2025. u našoj misiji bilo je primanje Frame. Postali smo službeno prva registrirana frama u Švicarskoj. Svetu misu je predvodio fra Ivan Hrkać, duhovni asistent Frame Hercegovina. Mladima je nadahnuto propovijedao te ih pozvao na otvorenost Kristu i bližnjima. Rekao im je da biti dionik Frame ne znači da smo već dovoljno dobri, već da trebamo iznova rasti i biti otvoreni za ljubav i milosrđe. Naši vjernici sudjelovali su u ovom jedinstvenom događaju za našu misiju, gdje su naše mlade pratili molitvom i pomoći u organiziranju čašćenja koje je bilo nakon svete mise. Mnogi drugi mladi mogli su u ovome događaju vidjeti priliku da se i oni odvaže te pristupe frami koja se okuplja svake srijede u 19 sati u prostorijama naše misije.

Hodočašće kao duhovna priprema za primanje u Framu

Od 6. do 8. rujna 2025. naša frama putovala je u Rim na proglašenje svetima Carla Acutisa i Pier Giorgia Frassatia. Ovo hodočašće bila je svojevrsna duhovna priprema za primanje u framu. Mladi su kroz ovo hodočašće trebali osjetiti radost zajedništva i ljepotu nasljedovanja Krista po uzoru na svetoga Franju. Putovalo je četrdesetak mladih.

Na putu smo posjetili Asiz i grobove svetog Franje, svete Klare i svetoga Carla Acutisa. Slavili smo svetu misu na grobu svetog Franje i izmolili smo svetu krunicu u blizini groba svetoga Carla Acutisa.

Na povratku svratili smo u San Marino i posjetili katedralu i stari grad. Ovo je za naše mlade bilo posebno iskustvo jer smo zajedno sa drugim mladima i svećenicima iz cijelog svijeta slavili svetu misu na Trgu svetoga Petra koju je predvodio papa Lav XIV.

Rim je bio naše konačno odredište te ova divna i posebna prigoda gdje su naši mladi osjetili jedinstven događaj, proglašenje dvojice novih mladih svetaca, koji i njima mogu biti snaga i nadahnuće.

NAŠI POVRATNICI

Luka i Marija Mrvelj

Luka i Marija oboje su rođeni u Vrbovcu u Bosni i Hercegovini; Luka 1940. godine a Marija 1948. godine. Kršćanski brak sklopili su 1965. godine u Vrbovcu a u Švicarsku su došli 1970 godine.

U braku su dobili dvoje djece: Mirko (1967) i Ivka (1969). Oni su im podarili petero unučadi koji su im posebna radost i ponos.

Odluka o povratku je jedna od životnih odluka koju su Marija i Luka Mrvelj donjeli. Nakon što su dobar dio svog života proveli živeći i radeći u Švicarskoj odlučili su se početkom listopada 2023. godine vratiti u domovinu.

Za vrijeme svog boravka u našoj misiji bili su vrlo aktivni u misijskom životu. Želimo im od srca sretan povratak i neka ih dragi Bog čuva i prati na njihovom zajedničkom životnom putu.

Irio i Marija Jurković

Nakon 34 godine provedene u Švicarskoj, obiteljski su se vratili u Čaplinu.

Irio Jurković, 21.07.1977

Marija Jurković 26.11.1985

Leo Jurković 16.06.2020

Josip Jurković 1.06.2025

Želimo im sve najbolje, dobro zdravlje i ugodne trenutke u životu. Sretno!

Posveta hrvatskog naroda i hrvatske domovine Presvetom Srcu Isusovu

HKM Zürich organizirala je pod Svetom misom čin posvete hrvatskog naroda i domovine Presvetom Srcu Isusovu u povodu Jubilejske godine, 1100. obljetnice Splitskih crkvenih sabora i početka Hrvatskog kraljevstva u crkvi sv. Feliksa i Regule u petak, 27. lipnja 2025. u 19.30! Prije svete mise većina vjernika se ispovjedila.

NAŠI POKOJNICI

Jozo Ivić

1963. – 2025.

Jozo je rođen 27. kolovoza 1963. godine u selu Straža kod Tuzle u obitelji od osmero braće i sestara u roditelja Ante i Danice Ivić. Kao mladić dolazi u Švicarsku 1985. godine.

Kasnije je upoznao svoju Smilju te su kršćanski brak sklopili 2004. godine i nastavili živjeti u Zürichu. Od samih početaka bio je povezan s HKM Zürich i rado je u svemu pomagao. Sa svojom Smiljom se uključio i u crkveni zbor i ostao je član sve dok je fizički mogao. Rado je pomagao potrebitima i ništa mu nije bilo teško.

Ali bolest ga nije pustila na miru. I kada je saznao lošu dijagnozu brzo se pribrao. Preporučio se Gospodinu i strpljivo se nosio s bolešću. Nije pokazivao znakove straha i zabrinutosti, pogotovo želeći ohrabriti svoju Smilju da ona manje pati. A Smilja je ostala uz njega do zadnjega časa i brinula se da mu bude barem malo lakše. Gospodin ga je pozvao k sebi 15. lipnja 2025. godine, na nedjelju Presvetoga Trojstva u večernjim satima. Misu zadušnicu slavili smo 17. lipnja u crkvi sv. Felixa i Rugule. Prevezen je u domovinu i tamo sahranjen 20. lipnja 2025. godine.

Iskrena sućut supruzi Smilji, braći i sestrama Iliji, Ivi, Ljubi, Mandi, Kati, Peri i Marku i njihovim obiteljima i svima ožalošćenima. A ti, dragi Jozo, počivaj snom mira i do ponovnog susreta. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Hrvatska katolička misija
 Almendstrasse 36, 4058 Basel
 Telefon / Faks: 061 692 76 40
 Mobilni: 079 576 80 58
 E-Mail: misija@hkm-basel.ch
 www.hkm-basel.ch
 Misionar: fra Stanko Ćosić
 Käferholzstrasse 38, 4058 Basel
 Suradnica: Marija Marušić

RASPORED MISA

- BASEL: Crkva sv. Mihaela, Allmendstrasse 34, svake nedjelje u 11.00 sati
- BASEL: Svakog prvog petka u mjesecu krunica i ispovijed u 19.00 sati, misa u 19.30
- BASEL: Jutarnje mise od ponedjeljka do petka (osim četvrtka) u 06.30 sati
- BASEL: Večernje mise svakog četvrtka - krunica od 19.00 sati, kateheza, misa i euharistijsko klanjanje u 19.30 sati
- LIESTAL: Crkva Bruder Klaus, Rheinstrasse 18, svake nedjelje u 13.00 sati
- BASSE COURT: crkva St-Pierre, Rue de Prayé 6, svake 2. i 4. subote u mj. u 16.30 sati

Sudjelovali smo na CROMIN-u 2025.

U ponedjeljak, 9. lipnja 2025., na Duhovski ponedjeljak, u Volketswilu (kanton Zürich) održan je CROMIN – godišnji susret hrvatskih djevojaka, dječaka i ministranata u Švicarskoj.

Ovo tradicionalno okupljanje svake godine privlači mnoštvo djece iz hrvatskih katoličkih misija diljem Švicarske, s ciljem duhovnog, sportskog i društvenog zajedništva.

Susret je započeo euharistijskim slavljem, koje je predvodio fra Šimun Šito Ćorić, voditelj HKM Solothurn i najduže zaređeni hrvatski svećenik u Švicarskoj. Nakon svete mise nastupili su mali misijski zborovi.

Uslijedio je zajednički ručak, a potom i sportska natjecanja: trčanje u vreći, trčanje i nogomet.

Misijski kalendar

Tečaj pripreme za brak

Petak, 7. studeni 2025.
 Subota, 8. studeni 2025.
 Nedjelja, 9. studeni 2025.

Trodnevni tečaj će se održati u misijskoj prostoriji u Allmendhaus. Pozivamo sve mlade parove koji žele po-
 hađati tečaj da se prijave na misijski mail: misija@hkm-basel.ch

Vjeronauk 2025./26.

Prvopričesnici
 Subotom, od 8.30 do 9.20 sati

Krizmanici

Subotom, od 9.30 do 10.20 sati
 Nema vjeronauka za vrijeme školskih praznika u Baselu.

Mise zornice – Rorate

Tijekom vremena došašća u našoj misiji bit će mise zornice (Rorate) svakoga jutra u 6.00 sati u crkvi sv. Mihaela u Baselu, osim u danima kada je predviđena večernja misa. Za točne termine i eventualne promjene pratite mjesečni misijski kalendar na našoj web stranici i društvenim mrežama.

Proslava Nikolinja

Proslava Nikolinja održat će se ove godine u subotu, 6. prosinca 2025., u crkvenoj dvorani u Liestalu. Točno vrijeme bit će naknadno objavljeno.

Božićna ispovijed

Petak, 12. prosinca 2025. u crkvi sv. Mihaela, točno vrijeme slijedi

Raspored misa za Božić

Badnja večer - 24. prosinca, polnoćke u 21.00 i 23.00 sata u crkvi sv. Mihaela u Baselu
 Božić - 25. prosinca u 11. sati u crkvi sv. Mihaela u Baselu

Naši ministranti i djeca iz misije Basel sudjelovali su u svim disciplinama i dali svoje najbolje i u igri i u zajedništvu.

57. Hodočašće hrvatskih vjernika u Einsiedelnu

U subotu i nedjelju, 7. i 8. lipnja 2025., održano je 57. hodočašće hrvatskih vjernika u Gospino svetišće u Einsiedelnu. Unatoč kiši, u subotu se velik broj hodočasnika okupio na križnom putu i na svečanoj misi koju je predvodio mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup u miru. Središnje slavlje bilo je u nedjelju na Duhove. Dan je započeo ispovijedima, a u 11 sati mons. Puljić održao je predavanje o nasljeđu svetog Ivana Pavla II., koje je uvodom o nadbiskupovoj biografiji otvorio fra Mika Stojić.

U 12:30 uslijedila je svečana euharistija u bazilici Majke Božje, koju je predvodio mons. Puljić uz deveticu hrvatskih misionara. Pozdravnu riječ uputio je nacionalni koordinator misija fra Antonio Šakota, a liturgijsko pjevanje animirao veliki međumisijski zbor.

Na kraju mise mons. Puljić zahvalio je svima na sudjelovanju, potaknuvši vjernike na zajedništvo i ponos u vjeri i hrvatskoj baštini, te prenio pozdrave biskupa iz domovine.

Blagoslov školske djece u Baselu i Liestalu

Nedjelju, 17. kolovoza 2025., u našim zajednicama u Baselu i Liestalu održan je blagoslov školske djece. Velik broj djece, od najmlađih do srednjoškolaca, sudjelovao je u misnom slavlju. Na kraju mise fra Stanko je svima udijelio poseban blagoslov i darovao privjesak anđela čuvara za školske torbe, kao znak Božje zaštite na početku nove školske godine.

Molitvena zajednica «Majka triput divna»

U srijedu, 17. rujna 2025., molitvena zajednica imala je svetu misu i slavlje Saveza. Bilo je to zaista milosno i radosno iskustvo. Lijepo je ujediniti se u molitvi i u radosti zajedničkih susreta.

Sljedeći susreti:

- petak, 17. listopada 2025. u 18.30 sati u crkvi sv. Mihaela
- utorak, 18. studenoga 2025. u 19.00 sati u crkvi sv. Mihaela
- srijeda, 17. prosinca 2025. u 18.30 sati u crkvi sv. Mihaela

Dan hodočasničke Gospe, subota, 8. studenoga 2025. u Quartenu. Pozvani su svi primatelji hodočasničke Gospe i dodatno svi zainteresirani koji žele upoznati Schönstattsko svetišće i pokret.

Prva Lectio divina na susretu mladih

U srijedu, 17. rujna, nakon ljetne stanke, mladi iz naše misije ponovno su započeli svoja redovita druženja. Tema susreta bila je razmatranje Lectio divina, koje je pripremio i vodio naš misionar fra Stanko Ćosić. Program je okupio oko tridesetak sudionika, a njihove reakcije bile su izuzetno pozitivne, što svjedoči o potrebi i važnosti ovakvih susreta. Nakon molitvenog dijela programa, mladi su nastavili zajedničko druženje u prostorijama naše misije, gdje su u opuštenoj i radosnoj atmosferi podijelili dojmove i međusobno se još više povezali. Ovaj susret označio je uspješan početak jesenskih aktivnosti i potvrdio želju mladih da kroz zajedništvo i molitvu nastave rasti u vjeri.

Proslava Patrona Misije sv. Mihaela

- U nedjelju, 21. rujna 2025., svečano smo proslavili Patron Misije sv. Mihaela zajedno sa švicarskom župom i njihovim župnikom Mariom Tosinom. Misno slavlje, održano na njemačkom i hrvatskom jeziku, proteklo je u ozračju zajedništva i radosti. Svojim nastupom svečanost je posebno uvećao HKUD Basel, prikazavši bogatstvo hrvatske kulturne i folklorne baštine. Nakon svete mise okupljeni su se zadržali na zajedničkom aperitivu u dvorištu crkve, gdje je nastavljeno druženje. Bilo je to lijepo svjedočanstvo vjere, kulture i prijateljstva koje povezuje hrvatske i švicarske vjernike.

Kršteni u Misiji

Mateo Vinovčić, sin Mike i Ane
r. Andrić, 21. lipnja 2025. u Liestalu

Leo Marin Good, sin Kevina i Ivane
r. Matić, 21. lipnja 2025. u Baselu

Rafael Rogić, sin Marka i Sare Rogić,
12. srpnja 2025. u Baselu

Mateo Meyer, sin Wenera i Ivane
r. Čorluka 30. kolovoza 2025. u Baselu

Gabrijela Jurić, kći Luke i Maje r. Lovrić,
30. kolovoza 2025. u Baselu

Lana Šaravanja, kći Vedrana i Snježane
r. Šimić, 20. rujna 2025. u Baselu

Vjenčanja

Tadej Petrić i Rebeka Pleić,
10. svibnja 2025. u Tomislavgradu

Gabriel Vujević i Martina Duspara,
29. svibnja 2025. u Zadru

Danijel Dujmović i Ivana Rajić,
6. lipnja 2025. u Sesvetskom Kraljevcu

Kristijan Pleić i Ivana Sušilović,
19. lipnja 2025. u Roskom Polju

Levarda Franko i Dajana Matić,
5. srpnja 2025. u Mumpfu

Kristijan Grgić i Marija Šokčević,
12. srpnja 2025. u Vinkovcima

Filip Ledić i Kristina Čubel,
26. srpnja 2025. u Sl. Brodu

Kristijan Miljanović i Stefani Đaković,
26. srpnja 2025 u Babinoj Gredi

Josip Miloš i Katarina Matošević,
3. kolovoza 2025 u Mostaru

Ivica Vuković i Chiara Ivana Hrnjak,
4. kolovoza 2025. u Zagrebu

Naši pokojni

Božidar Duvnjak
1940. – 2025.

Josip Paradžik
1956. – 2025.

Marko (Ivo) Levarda
1979. – 2025.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine!

Hrvatska katolička misija
Zähringerstrasse 40, 3012 Bern
Uredovno vrijeme: ponedjeljak, 10-17
Telefon: 031 533 54 46
E-Mail: hkm.bern@kathbern.ch
Web stranica: www.hkm-bern.ch

Misionar: **fra Antonio Šakota**
Telefon: 031 533 54 48
E mail: antonio.sakota@kathbern.ch

Suradnica: **Kristina Marić**
E-mail: kristina.maric@kathbern.ch

Vjeroučitelj i orguljaš: **Dominik Blažun**
E-Mail: dominik.blazun@kathbern.ch
Telefon: 031 533 54 47

Raspored misa

- BERN: Bethlehem Kirche, Eymattstrasse 2B, 3027 Bern, svake nedjelje u 12.00
- BIEL: Pfarrkirche Christ König, Geyisriedweg 31, svake 1. i 3. subote u mj. u 18.15
- LANGENTHAL: crkva Sv. Marije, Schulhausstrasse 11A, svake nedjelje u 9.00
- THUN: crkva sv. Marije, Kapellenweg 9, svake nedjelje u 14.30
- MEIRINGEN: Guthirt, Hauptstrasse, svakog 1. i 3. ponedjeljka u 18.00 sati od studenog do ožujka, u 19.00 sati od travnja do listopada
- INTERLAKEN: župna crkva Heiliggeist, Schlossstr. 6, svake 1. i 3. srijede u 19.30

Biskup Glasnović u Bielu

U subotu, 21. lipnja, svetu misu u Bielu predslavio je dubrovački biskup, Roko Glasnović, koji je tih dana u našoj misiji boravio povodom podjeljivanja sakramenta sv. potvrde.

Raduje što je biskup Roko izdvojio svoje dragocjeno vrijeme, posjetivši našu zajednicu u Bielu, koja ga je ponosno i spremno dočekala. Lijepo smo proslavili sv. misu, a potom ostali u lijepom druženju u župnim prostorijama.

Hvala zajednici u Bielu koja se pobrinula za bogatu trpezu kojom smo proslavili pohod našega biskupa.

Nikolinjska slavlja

Biel, 29. studenoga nakon sv. mise
Langenthal, 6. prosinca u Kirchgemeindehaus
Thun, 7. prosinca nakon sv. mise
Bern, 14. prosinca (nakon sv. mise koja će taj dan biti u 15.00 sati)

Žive jaslje

Nakon prošlogodišnje uspješne i nezaboravne organizacije uprizorenja živih jaslja ispred crkve u Bethlehemu, naši domaćini su poželjeli ove godine zajedno s nama organizirati ovo čudesno uprizorenje na kojega ćemo pozvati cijeli kvart i sve ljude dobre volje. Stoga ćemo iznimno 14. prosinca slaviti sv. misu u 15.00 sati (taj dan neće biti u 12.00 sv. mise), da bi od 17.00 sati počelo uprizorenje živih jaslja uz lijepo druženje i zabavu. Radujemo se!

Božićna večera

Božićna večera u Thunu održat će se u subotu, 13. prosinca. Sv. misu slavit ćemo u 18.00 sati, nakon čega slijedi božićna večera. Sv. mise u nedjelju, 14. prosinca, stoga, neće biti.

Božićne ispovijedi

Bern, 15. prosinca od 18.00 sati
Thun, 11. prosinca od 18.00 sati
Langenthal, 10. prosinca od 18.00 sati
Biel, 29. studenog, 6. i 20. prosinca od 17.00 sati
Interlaken, 3. prosinca
Meiringen, 1. prosinca

Tečaj pripreve za brak

Tečaj je subotu, 7. ožujka 2026.

Hodočašće 2026. u Letnicu

Iduće godine namjeravamo na hodočašće Majci Božjoj Letničkoj. Točan datum još ne znamo, ali će biti oko sv. Franje (4.10.) i trajat će 5-7 dana. Detaljnije vijesti do božićnoga Movisa bit će na našim stranicama.

U subotu, 28. lipnja, organizirali smo izlet za djecu, roditelje i mlade u Europapark. Bogu hvala, bilo nam je lijepo i radujemo se našem sljedećem izletu.

Kršteni u Misiji

Leonardo Petrić, sin Maria i Kristine
r. Medugorac, 21. lipnja 2025. u Langenthalu

Karlo Suhajl, sin Tomislava i Céline
r. Luginbühl, 21. lipnja 2025. u Thunu

Borna Nino Dujmović, sin Ivana i Leile
r. Čapo, 5. srpnja 2025. u Bernu

Henry Josip Bonkovic, sin Alena i Ivone
r. Svetaljski, 5. srpnja 2025. u Bernu

Noelia Caforio, kći Antonia i Katarine
r. Tolić, 6. rujna 2025. u Bernu

Stella Mijatović, kći Hrvoja i Anise
r. Haka, 20. rujna 2025. u Bernu

Vjenčanja

Ivan Žunabović i Leona Lovrić,
31. svibnja 2025. u Brčkom

Antonio Rončević i Daniela Žilić,
7. lipnja 2025. u Trogiru

Borna Perčić i Josipa Topolovac,
14. lipnja 2025. u Đakovu

Yannick Kunz i Melani Jahijević,
1. kolovoza 2025. u Bibinje

Daniel Ivić i Martina Tunić,
1. kolovoza 2025. u Rovišću

Daniel Džoić i Gabriela Jurić,
8. kolovoza 2025. u Tolisi

Luka Radonjić i Laura Rajić,
29. kolovoza 2025. u Zagrebu

Marko Livaja i Marina Žužak,
30. kolovoza 2025. u Čitluku

Anto Grgić i Marina Čukić,
13. rujna 2025. u Bernu

Hrvoje Mijatovic i Anisa Haka,
20. rujna 2025. u Bernu

Sergio Vieira-Garcia i Ivon Agatić,
21. rujna 2025. u Dugom Selu

SLAVLJE SVETE KRIZME

▶ Slavlje svete potvrde održalo se 22. lipnja u crkvi u Bethlehemu. Krizmanicima iz naše Misije pridružilo se osmero krizmanika iz Misije Lausanne-Wallis, sakupljajući tako 28 potvrđenika. Sakrament potvrde krizmanicima je podijelio dubrovački biskup mons. Roko Glasnović. Krizmanike su biskupu predstavili misionar Antonio Šakota i vjeroučitelj Dominik Blažun. Glazbom su misno slavlje obogatili članovi misijskog zbora naše Misije, u pratnji orguljaša Widom Obradovićem i violinista Marka Crnca. *Ovo su naši ovogodišnji krizmanici:* Julia Bajić, Katarina Bajić, Mate Batarilo, Alexander Đula, Emili Đula, Josip Franjković, Kim Gagro, Luka Gagro, Cristiano Grgić, Gabriel Kovač, Liam Kovačević, David Mišić, Kristijan Pavlič, Angela Perić, Antonio Perić, Daniel Perić, Elina Radenović, Marino Sekić, Luana Vidović, Dominik Zeba. *Krizmanici iz Misije Lausanne-Wallis:* Amanda Bandjak, Pamela Bandjak, Dorian Božić, Tiana Božić, Luka Daidžić, David Lucić, Lea Vujica, Tina Vujica. Našim krizmanicima čestitamo i želimo obilje Božjega blagoslova, sa željom da svoj vjernički put nastave svojim zalaganjem u našoj misijskoj zajednici.

PROSLAVA DANA MISIJE

U nedjelju, 7. rujna, svečano smo proslavili dan naše Misije. U velikom broju okupili smo se u bazilici Presv. Trojstva na euharistijsko slavlje koje je predslavio biskupski vikar, Georges Schwicketh, a propovijedao je fra Slaven Brekalo. Naši mladi svečano odjeveni u narodnu nošnju su čitali, a ministranti su kao i obično bili na visini zadatka. Mješoviti zbor pod ravnanjem Dominika Blažuna i u orguljskoj pratnji maestra Wide Obradovića uistinu je uvećao ovo posebno misno slavlje. Prisutne su na početku pozdravili fra Antonio i predstavica našega veleposlanstva, gđa Jelena Biljan.

Nakon svete mise uputili smo se u crkveno dvorište gdje smo se do kasnih popodnevni sati nastavili družiti uz jelo, piće i pjesmu. Ničega toga ne bi bilo da svoja leđa nisu podmetnuli naši vjernici iz svih mjesta naše misije predvođeni članovima misijskih vijeća. Zato od srca hvala svima koji su se potrudili da ovo slavlje i ove godine možemo organizirati i doista svečano proslaviti dan naše misije. Hvala i članovima KUD Duvanjske Rose koji su nas počastili i lijepim folklornim nastupom. A da bismo sačuvali lijepe

uspomene na ovaj događaj pobrinule su se naše fotografkinje, Josipa i Maja, na čemu im zahvaljujemo. Inače, za ovaj svečani dan pripremali smo se četverodnevnom duhovnom obnovom koju je predvodio fra Slaven Brekalo. Prve tri večeri bile su namijenjene svim vjernicima, dok je četvrta večer bila posvećena mladima naše misije.

Mariefest u Thunu

U nedjelju, 17. kolovoza, u Thunu smo zajedno sa svim zajednicama koje ondje djeluju proslavili svetkovinu Velike Gospe – Marienfest. I naša zajednica sudjelovala je kod čitanja pri misnom slavlju, na kojemu je fra Antonio koncelebrirao. Nakon sv. mise, domaćini su se pobrinuli za pripremanje lijepoga apera, a naše vrijedne žene stol su obogatile ukusnim kolačima. Hvala svima koji su doprinijeli ovome lijepome slavlju u Thunu.

Patron župe u Langenthalu

U nedjelju, 24. kolovoza, u Langenthalu smo zajedno s domaćom župom i talijanskom misijom proslavili blagdan Marije Kraljice – zaštitnice župe. Bilo je uistinu lijepo vidjeti da se naša zajednica u Langenthalu u inače dobro popunjenoj crkvi toga dana odazvala u velikom broju, kao da je i obična nedjelja kroz godinu. Župni zbor je lijepo pjevao pod sv. misom koju je predslavio domaći župnik, a koncelebrirali su voditelj talijanske misije, don Gregor, i naš fra Antonio koji je propovijedao na njemačkom, talijanskom i hrvatskom. Hvala i dakonu, Francescu Marri, voditelju župe i svima koji su na bilo koji način doprinijeli da se u Langenthalu po prvi put održi jedno ovako lijepo slavlje. Hvala našim čitačicama i ženama koje su se pobrinule za pravljenje kolača za apero. Bog vas blagoslovio.

Luka Suvalj

2000. – 2025.

Luka je rođen 29.11. 2000. u Thunu i svoj život je proveo u Wimmisu. Najmlađi je sin Vinka i Ane, brat Draganov i Marka-Davora. Luki no djetinjstvo je prošlo mirno. Bio je dijete za primjer i jako pažljiv prema svima. 2006. kreće u Kindergarten, nakon čega prelazi u Aeschiried u Kinderheimat Tabor gdje završava 9. razred uz posebnu pomoć. 10. razred pohađa u Zweisimmenu. 2016. počinje Lehre kao Logistiker i uspješno ga dovršava. 2023. Luka se vraća živjeti u svojoj kući u Wimmisu sa svojim roditeljima i bratom Davorom, te nastavlja raditi kao zaštićeno radno mjesto. Radio je sve do svoje prerane smrti. Luka se jako borio sa svojim bolima. I unatoč dvjema teškim dijagnozama hrabro se borio. Cijeloga vremena pokušavala mu se naći prikladna terapija. Nekada s više, nekada s manje uspjeha. Obitelj je dala sve od sebe da prilagodi život tako da Luka uvijek ima nekoga i nikad nije sam kod kuće i u tomu mu bili velika podrška. Nažalost, pod teškim bremenom svojih boli prerano nas je napustio 28. srpnja 2025. g. Isprava pokojnog Luke održao se u četvrtak, 31. srpnja, u Wimmisu te ga je predvodio misionar, fra Antonio. Sprovođeni obredi i ukop održani su u ponedjeljak, 4. kolovoza, u Lučkom. Draga obitelji pokojnoga Luke! Unatoč velikoj boli i neprežaljenom gubitku, tješi nas nada buduće besmrtnosti u Očevu zagrljaju. Neka vam dobri Bog udijeli svoju utjehu i mir u zahvalnosti za svaki provedeni dan s vašim i našim Lukom, a dragom Luki neka Gospodin podari pokoj vječni i neka mu svjetlost nebeska vječno svijetli.

Marica Pranjić

1968. – 2025.

Marica Pranjić, rođena Gavran, rođena je 14. siječnja 1968. u Ularicama, Bosna i Hercegovina. Djetinjstvo je provela u rodnom kraju, kojega se uvijek rado sjećala i često spominjala, iako je već s četiri godine, zajedno sa svojom sestrom, ostala bez oba roditelja koji su poginuli u prometnoj nesreći. Kasnije je u Švicarskoj, zajedno sa suprugom Slobodanom, zasnivala obitelj. Bila je ponosna i puna ljubavi majka svoje troje djece – Anje, Doris i Stefana – kojima je cijeli život bila najveća podrška i oslonac te ih odgajala u ljubavi. Marica je bila osoba koju su svi pamtiti po njezinom osmijehu. Gdje god bi se pojavila, ostavila je dubok trag i dojam svojom

toplinom i ljubavlju – bilo među prijateljima, rodbinom ili kupcima na poslu. Najviše je voljela okupljati obitelj i prijatelje te se oko njih brinuti. Ostala je poznata po svojoj rečenici: «Uzmite još.» Kod nje se nikada nije moglo otići praznog želuca – uvijek je pronašla vremena da skuha i ponudi nešto od srca.

Obožavala je djecu i djeca nju. Posebno se radovala vijesti da će uskoro postati baka dviju unuka, iako tu radost, nažalost, nije stigla doživjeti ovdje na zemlji. Ipak, bila je baka i majka mnogoj djeci oko sebe, koja su je voljela i rado provodila vrijeme s njom.

Marica je bila žena puna života, ljubavi i dobrote. Voljela je vrt i cvijeće – posebno hortenzije – more, knjige, heklanje, putovanja i druženja. Najveća joj je radost bila pomagati drugima i uveseljavati ljude oko sebe. Svojim osmijehom i vedrim duhom nikoga nije ostavljala ravnodušnim.

Marica je preminula 24. kolovoza 2025. godine u Büren an der Aare, u svom domu u kojem je provela posljednje godine života. Iza sebe ostavlja supruga Slobodana, djeću Anju, Doris i Stefana, zetove Patrika i Floriana, sestre te mnogobrojnu rodbinu i prijatelje kojima je bila oslonac i rame za plakanje. Svi će je zauvijek pamtiti kao osobu koja je bila najpožrtvovanija za druge i čiji osmijeh nikada neće biti zaboravljen

Stjepan Radonjić

1952. – 2025.

Stjepan je rođen 18. studenoga 1952. u selu Garevac, Bosanska Posavina. Stjepan je 1978. godine sklopio brak s Maricom Radonjić. Godine 1979. rodio im se sin Vedran, a 1982. odselili su u Švicarsku, gdje se 1991. rodio sin Marko. Sa suprugom je dugi niz godina radio u staračkom domu u Utzigen. U ožujku 2018. vratili su se na otok Šoltu, gdje su proveli umirovljeničke dane. Dana 17. kolovoza 2025. blago je u Gospodinu preminuo u Inselspitalu u Bernu, okružen svojom obitelji. Za vrijeme bolesti u bolnici ga je pohodio i fra Gojko, dugogodišnji misionar u Bernu. Pogreb dragog nam pokojnika održao se 26. kolovoza 2025. na groblju u Grohotama na otoku Šolti. A u četvrtak 21. kolovoza od pokojnog Stjepana oprostila se i zajednica u Bernu na misi zadušnici održanoj u crkvi st. Mauritius. Svetu misu predslavio je fra Antonio, a od pokojnog se Stjepana biranim riječima oprostio fra Gojko. Ožalošćenoj obitelji: supruzi Marici, sinovima Vedranu i Marku s obiteljima, braći, sestrama, rodbini i prijateljima izražavamo iskrenu sućut. A pokojnom Stjepanu: Pokoj vječni daruj mu Gospodine i svjetlost vječna neka mu svijetli. Počivao u miru Božjem.

Hrvatska katolička misija
Paradiesstrasse 38, 9000 St. Gallen
Telefon: 071 277 83 31

Misionar: fra Josip Mioč
Orguljašica i tajnica: Jelena Kučak Vujnović
e-mail: info@hkm-sg.ch
www.hkm-sg.ch

RASPORED MISA

- BALGACH: Katholische Pfarrkirche Hl. Dreikönig, svake subote u 18.30 sati
- Frongarten, svake srijede krunica, sveta misa i klanjanje u 18.30 sati
- WIL: Kapuzinerkirche St. Antonius, svake nedjelje u 9.30 sati
- KEMPRATEN: Katholische Pfarrkirche St. Franziskus, svake nedjelje u 12.00 sati, a svakog utorka krunica, sveta misa i klanjanje u 18.30 sati
- ST. GALLEN: Kath. Pfarrkirche St. Maria (Neudorf), svake nedjelje u 18.00 sati
- Wallfahrtskirche Heiligkreuz, svakog četvrtka krunica, sveta misa i klanjanje u 18.00 sati

Kršteni u Misiji

Teo Mijatović, sin Dragana i Katarine r. Ament, 6. lipnja 2025. u St. Gallenu

Darija Žepačkić, kći Marija i Dajane r. Trivanić, 7. lipnja 2025. u St. Gallenu

Raul Marić, sin Kristijana i Antonele r. Begić, 21. lipnja 2025. u Widnau

Vjenčanja

Denis Mlinarić i Ivana Svale, 3. svibnja 2025. u Ljubunčiću, Priluka

Josip Cvijan i Kristina Divković, 24. svibnja 2025. u Slavonskom Brodu

Sven Horvatić i Ivana Bacelj, 24. svibnja 2025. u Osijeku

Mirko Dedić i Kristina Zeba, 31. svibnja 2025. u Zagovozdu

Danijel Trupina i Ivana Rajić-Mišković, 20. srpnja 2025. u Zagrebu

Mihovil Aron Blažević i Deborah Danijela Marija Duka, 2. kolovoza 2025. u Zadru

Marko Ivančić i Iva Klarić, 2. kolovoza 2025. u Prisoju, Tomislavgrad

Juro Jazvić i Martina Tunjić, 2. kolovoza 2025. u Gornjoj Dubici, Odžak

Misijski kalendar

NIKOLINJSKA SLAVLJA

Balgach (Mehrzweckhalle Riet) - **subota**, 29. studenoga 2025.

Jona (Pfarreisaal) - **nedjelja**, 30. studenoga 2025.

Oberuzwil (MZA Breite) - **subota**, 6. prosinca 2025.

Božićni koncert (St. Martin Bruggen) - **subota**, 13. prosinca 2025. u 19.45 sati

«TAG DER VÖLKER» U BALGACHU

U nedjelju, 24. kolovoza ove godine, u Balgachu smo po četvrti puta u nizu slavili svetu misu u zajedništvu s domaćom švicarskom župom i talijanskom zajednicom. Prigodno misno slavlje predslavio je i propovijedao župnik otac Gregor Syska. S njim je suslavio naš novi misionar u pripremi fra Josip Mioč, dok talijanska zajednica još uvijek iščekuje svoga novog misionara.

U euharistijskom slavlju izmjenjivali su se predstavnici različitih jezičnih skupina u kojem su važnu ulogu preuzeli i naši čitači. Posebno obogaćenje predstavljali su talijanski zbor i kao i uvijek naš dječji zbor i zbor mladih. Posebno valja istaknuti da su ih kao instrumentalna pratnja ove godine po prvi puta pratili naši mladi tamburaši iz Balgacha, i to na posebnu želju doma-

ćina koji su svjedočili njihovu marljivu vježbanju protekle školske godine uz prof. Davora Markotu.

Prisutni vjernici nisu krili oduševljenje, videći našu raspjevanu mladost i tamburaše kako zdušno slave Boga, pri čemu su neki ustvrdili da im je to najljepše misno slavlje u godini.

Nakon radosna zajedništva oko stola Kristova – Sunca našeg života, nastavilo se s druženjem u crkvenom dvorištu na Bogom danom prekrasnom jutarnjem suncu.

Uz švicarske, talijanske i poljske specijalitete, naši su raskošni stolovi opet svjedočili o velikom hrvatskom srcu i velikodušnosti naših vjernika.

Misijska kronika

KRIZMA U NAŠOJ MISIJI

Krizmu u našoj misiji slavili smo u subotu, 14. lipnja ove godine, u crkvi u Neudorfu u 15 sati. Sakrament krizme našim mladima kojih je bilo 49 podijelio je sisački biskup Vlado Košić kojeg je iz Siska dopratio Franjo Vasilj iz Međugorja, dugogodišnji prijatelj.

Slavlje je bilo svečano. Na misi u prepunoj crkvi predvođeni našom misijskom suradnicom Jelenom Kučak Vujnović pjevali su naši mladi i djeca uz pratnju tamburaškog orkestra iz Balgacha pod vodstvom prof. Davora Markote.

Krizmanik Marin Bischofberger i krizmanica Franciska Lovrić su najprije pozdravili biskupa Vladu. Mladić je upoznao biskupa sa stanjem i okruženjem u kojem mladi danas žive:

«Mnoštvo je učenja i učitelja oko nas. Svi nam žele dobro, sreću i mir. Ali negdje u dubini svoga bića slutimo da ne vode svi putovi u dobrom smjeru, da ne vode putem prave slobode i pravoga mira, prave sreće. Treba nam pečat Duha Kristova, treba nam Njegov savjet da znamo jedno od drugog razlikovati i Njegova snaga i jakost da ustrajemo na Božjem putu.»

Potom je djevojka dodala: «O kako nam je potreban Duh Sveti, Duh branitelj da nas, još uvijek slaba i krhka bića, koja još ne znaju razlučiti što je dobro a što zlo, obrani od sila zla koje nas žele privući.»

Nakon pozdrava uslijedilo je misno slavlje. Biskup je mlade ohrabrio da se osnaženi Duhom Svetim upute u život, da se ne boje, da budu aktivni u svojim zajednicama i da ne zaborave tko su, komu su povjerovali i da ne zaborave svoj jezik. U Misiji se tada nalazio fra Mićo Pinjuh pa je pomogao u pripremi i realizaciji krizme na čemu mu zahvaljujemo.

A ovo su imena naših krizmanika koje toplo preporučamo u molitve naše misijske zajednice:

Djevojke: Lu Agatić, Lucija Bajušić, Ana Barić, Klara Barić, Matea Bugara, Elena Čuk, Valentina Jelušić, Linda Jozipović, Natalija Jukić, Klara Jukić, Laura Jularić, Barbara Klaić, Nika Klarić, Ilenia Klasić, Daria Kosić, Franciska Lovrić, Cecilia Lučić, Sara Marčinković, Evelina Matanović, Lory Matošević, Daria Mijatović, Marija Perković, Victoria Samardžić, Lea Šugić, Dora Zeba, Lorena Zeba

Mladići: Antonio Barić, Niko Barnjak, Marin Bischofberger, Timon Bischofberger, Damijan Brkljača, Mateo Brkljača, Darko Ivan Budaj, Matej Budimir, Noah Dragun, Anton Đelmo, David Đelmo, Gabrijel Džordić, Lukas Gašić, Josip Grgić, Valentin Ilić, Marko Ivandić, Dean Kosić, Ilija Mijatović, Ivano Perković, Leon Vrljičak, David Zeba, Gabriel Zeba, Filip Žuljević

CVIJET I AKTIVNOSTI U CRKVI

«Danas vas želim pozvati na rad u Crkvi... Znam, draga djeco, da možete, a ne želite zato što se osjećate malim i poniznim u ovim stvarima. Trebate biti odvažni i malim cvjetićima pridonositi Crkvi i Isusu, da bi mogli svi biti zadovoljni.» (31. 10. 1985.)

► U ovoj poruci Gospa nas uči da biti članovi Crkve znači biti njezini aktivni članovi. Gospa ne kaže koji je to rad. Važan joj je sâm rad. Stalo joj je da kršćani rade u Crkvi, da budu aktivni, a ne pasivni i ravnodušni promatrači koji samo sliježu ramenima, tračaju i pričaju kako bi trebalo, a da ni prstom ne pomaknu kako bi nešto bilo bolje.

Može tu biti riječi o fizičkom radu u crkvi i oko nje. Sjećam se kad se gradila jedna crkva kako su neki župljani subotom klesali kamen, a žene donosile piće, mezu, kavu, kolače i voće radnicima na crkvi. To je radnicima mnogo značilo, jer su osjećali da su se ti muškarci i žene radovali gradnji crkve i htjeli joj svojim angažmanom dati doprinos. Isto tako, postoje mjesta gdje župljani sami čiste crkvu po napravljenom rasporedu.

Osim fizičkog rada moguće je biti aktivan u svojoj župnoj zajednici i na druge načine: Kao čitači, pjevači u zboru, pomagači u sakristiji, skupljači milostinje, oni koji vode grupu ministranata, grupu prvopričesnika, krizmanika, voditelji zbora za djecu, mlade i starije, članovi karitativne skupine, oni koji posjećuju stare i bolesne u župi i na razne druge načine.

Gospa vjeruje u nas: «Znam, draga djeco, da možete». Ona vidi naše mogućnosti, ali ukazuje i na uzroke našeg nerada: «a ne želite». Riječ je o volji.

Gospa poznaje dubine naših misli i naše volje. Neki ne žele biti aktivni u Crkvi, a razlog je: «zato što se osjećate malim i poniznim u ovim stvarima». Što bi to moglo značiti?

Nekad nismo aktivni zato što se bojimo mišljenja drugih. Neću ja biti aktivan da neki ne bi rekli: A šta će on? Ili: Da nema interesa ne bi on to radio. A ima i onih koji odgovornost prebacuju na druge: Zašto bih ja? Neka drugi nešto učine!

Gospa nas ohrabruje: «Trebate biti odvažni». Primjer odvažnosti je Veronika koja se nalazila u masi, u mnoštvu onih koji su promatrali kako Isus ispačen nosi križ. Nije lako iskoračiti iz mase i misliti drukčije. Bojimo se što će drugi reći. Osim toga, čekamo na druge, da drugi nešto poduzmu. No Veronika se nije bojala i nije čekala na druge nego je iskoračila iz mase i učinila nešto, u ljudskim očima malo, ali za Isusa je to bio veliki čin. Ako nas obuzimaju pitanja (Bolje je pritažiti se u masi i šutjeti nego djelovati, zašto bih ja morao učiniti prvi korak, zašto se drugi ne trude i ne učine nešto?) sjetimo se odvažne Veronike. Neki bi rekli: Pa što je učinila? Ništa to Isusu nije puno pomoglo. No, Isusu je taj njezin čin – iako u ljudskim očima malen – bio itekako važan.

Gospa nas odgaja u Isusovu duhu: «i malim cvjetićima pridonositi Crkvi i Isusu». Isus je uvijek polazio od malih stvari i ukazivao na male stvari. Veliku vrijednost za nj je imao onaj novčić koji je udovica ubacila u hramsku blagajnu, Veronikin rupčić, čaša hladne vode, gorušičino zrno, dvojica ili trojica sabrana u njegovo ime...

Isusov način razmišljanja na tragu je biblijskog, starozavjetnog razmišljanja: «Malena je pčela među stvorovima krilatim, ali ona daje slast najsladu.» (Sirah 11, 3) Bog ne uzima velike narode nego mali izraelski narod, Mojsija koji sebe smatra nesposobnim, malu Mariju i nepoznati Nazaret, mali Betlehem, ribare, omraženog carinika...

Kako smo važni ti i ja! Tu biblijsku, Isusovu i Gospinu misao tako jednostavno a lijepo u stihove je stavio pjesnik Cesarić:

*Teče i teče, teče jedan slap.
Što u njemu znači moja mala kap.
Gle jedna duga u vodi se stvara
I sja i dršće u hiljadu šara.
Taj san u slapu da bi mogo sjati
I moja kaplja pomaže ga tkati.*

**Iz malih čina izrastaju veliki projekti.
Samo ako vjerujemo da to što činimo nije mala stvar.**

NAŠI POKOJNICI

Jozo Marijanović 1953. – 2025.

Jozo Marijanović rođen je 1953. u Tramošnici, gdje je odrastao zajedno sa svojih petero braće i sestara. Godine 1987. je došao u Švicarsku, gdje je upoznao i oženio svoju suprugu Jadranku Určić. Zajedno su stvorili toplu obitelj,

a Jozo je s ponosom bio otac četvero djece, Kordelije, Marijane, Josipe i Dominika te djed dvoje unučadi. Od samog dolaska u Švicarsku zaposlio se u poduzeću «Baumann», u kojem je predano radio pune 33 godine. Bio je čovjek koji je volio ljude, a posebno djecu, uvijek vedrog duha, zračio je toplinom i dobrotom. Ljubitelj glazbe, poznat po svom dobrom glasu, unosio je radost u svako društvo. Ostatak će u našem sjećanju i srcima svih nas kao posebna i voljena osoba, čiji će osmijeh i prisutnost zauvijek nedostajati svima nama i onima koji su ga poznavali. Tim se toplim riječima oprašta od pokojnika obitelj Marijanović.

Pokopne obrede i oproštajnu svetu misu zadušnicu suslavili su 16. kolovoza na mjesnom groblju u Eschenbachu župnik Thomas Thalman i hrvatski misionar u pripremi fra Josip Mioč. Dok Jozinoj obitelji izričemo iskrenu i duboku sućut, dušu dragog pokojnika preporučujemo milosti i ljubavi Božjoj.

Božo Jozić 1944. – 2025.

Božo je rođen 10. studenog 1944. u Vrnakovu na Kosovu, kao najmlađi od sedmero djece roditelja Marte i Mike. Odrastao je u siromaštvu, ali u ljubavi i obiteljskoj bliskosti. Od mladosti je vrijedno radio. Početkom 1970-ih seli se u

Švicarsku – najprije u Graubünden, a potom u St. Gallen, gdje mu se pridružuju supruga Tanina i djeca. Bio je vrijedan radnik, brižan otac i djed, te oslonac mnogima. Volio je šah, kartanje i sport – mjesta gdje su se ljudi rado okupljali i družili.

Zadnjih deset godina života hrabro se nosio s teškom bolešću, nikada se ne žaleći. Do kraja je ostao vjeran Bogu i svojoj obitelji.

Premnuo je u St. Gallenu, kasno navečer 8. lipnja 2025. Ispraćaj sa svetom misom zadušnicom predvodio je u Bazenheidu, 11. lipnja 2025., dugogodišnji misionar fra Mićo Pinjuh koji je na poseban način svjedočio Božinu uzornom vjerničkom životu.

Pokopan je u petak, 13. lipnja 2025., na mjesnom groblju u Rovišću, kraj Bjelovara u Hrvatskoj. Izražavajući iskrenu kršćansku sućut obitelji, molimo Gospodina da pokojnog Božu primi u vječni pokoj i radost svoga kraljevstva.

MISIJA LUZERN

Hrvatska katolička misija
Matthofring 2/4, 6005 Luzern
Telefon: 041 360 04 47
Natel: 079 541 35 08
E-Mail: misija@hkm-luzern.ch i
hkm.luzern@bluewin.ch
www.hkm-luzern.ch
www.facebook.com/HKMLuzern
www.instagram.com/hkmluzern
Misionar: **fra Branko Radoš**
Suradnica: **s. Ana Marija Biško**

■ RASPORED MISA

- LUZERN: crkva sv. Karla, St. Karlstrasse, svake nedjelje i zapov. svetkovine u 12.00
- ENGELBERG: Espenkappele, po dogovoru srijedom ili četvrtkom u 20.00 sati
- HITZKIRCH: Marienkapelle, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SARNEN: Dorfkapelle, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SCHENKON: Kapelica Namen Jesu, svakog 1. i 3. petka u mjesecu u 19.00 sati

Duhovna misao

Što je najbitnije

Neki se kraljević zaljubio. No odmah je naišao na nevolju jer je njegova odabranica bila obična pučanka. Istina lijepa, plemenita i pametna, ali obična djevojka – siromašna. Uspio je uvjeriti oca da mu dopusti ženidbu, što kralj nevoljko dopusti, ali pod uvjetom da svadba bude skromnija nego kod pučana. Htio je naime da što manje njegovih podanika sazna za ovu «sramotu». Dvije su godine živjeli u skladnom i sretnom braku. A onda se kralj naglo razbolje i umrije. Kraljević tako dođe do krunice. Ubrzo su mu njegovi savjetnici dali do znanja da nije primjereno kao kralj imati za ženu običnu pučanku. Ako želiš mir i prosperitet za sve stanovnike kraljevstva onda trebaš oženiti kćerku susjednog kralja. «Otpustite ju, gospodar – uvjeravali su ga – jer ona je na kraju samo pekarova kći!» Novoustoličeni kralj se tome opirao jer je zaista volio svoju ženu, ali je na njihovo navaljivanje ipak popustio. «Moram te otpustiti» – reče ženi – sutra ćeš se vratiti svojoj obitelji. Ipak, zavrijedila si ponijeti sa sobom što ti je najdraže. «Te su večeri za vrijeme obroka šutjeli. Žena, prividno mirna, stalno je lijevala dobro vino u čašu novoga kralja. Na kraju, kralj usnu dubokim snom. Žena ga omota u pokrivač, stavi u kolica i odveze svojoj obitelji. Začuden probudio se u pekarskoj kući. »Gdje sam to ja? Što si to učinila?« – pitao je. »Rekao si da mogu ponijeti što mi je najdraže. Nisam imala ništa draže od tebe.«

Kralj se vrati u dvorac, otpusti nasrtljive savjetnike i zadrži svoju ženu.

Koliko je u našim odnosima ljubavi, a koliko interesa?

Misijski kalendar

Kršteni u Misiji

Susret čitača

Subota, 25. listopada 2025. u 19.00 sati

Tribina za odrasle

Četvrtak, 30. listopada i 27. studenog 2025. u 19.00 sati

Mise za pokojne

Svi sveti, 1. studenog 2025. u 12.00 sati
Dušni dan, 2. studenog 2025. u 12.00 sati

Susret ministranata

Subota, 8. studenog 2025. u 17.00 sati

Blagoslov bračnih jubilaraca

Nedjelja, 9. studenog 2025. u 12.00 sati

Sjećanje na Vukovar

Nedjelja, 16. studenog 2025. u 12.00 sati

Dan naroda

Nedjelja, 23. studenog 2025. u 11.00 sati

Primanje ministranata

Nedjelja, 30. studenog 2025.

Zornice

Srijedom i subotom u 06.30 sati

Nikolinje

Subota, 6. prosinca 2025. u 17.00 sati

Djeca djeci

Nedjelja, 7. prosinca 2025.

Božićni koncert – ansabl Lado

Ponedjeljak, 8. prosinca 2025. u 18.00 sati

Božićne ispovijedi

Hitzkirch, 7. i 21. prosinca 2025.

Luzern, 9. prosinca 2025.

Sarnen, 14. prosinca 2025.

Schenkon, 19. prosinca 2025.

Ivica Hrzić i Lidija Horvat

– Donji Vidovec, 14. lipnja 2025.

Mario Bošnjak i Jessica Šošić

– Malinska, 21. lipnja 2025.

Filip Bikić i Nataša Turbić

– Triengen, 21. lipnja 2025.

Ivan Marić i Flavia Maja Brugger

– Emmenthal, 4. srpnja 2025.

Marin Šipić i Andrea Šarčević

– Bol, 12. srpnja 2025.

Kristian Rajić i Johanna Baum

– Kaštel Stari, 12. srpnja 2025.

Dario Mrvelj i Mateja Bobinac

– Slavonski brod, 19. srpnja 2025.

Sven Sabo i Ivona Djak-Skeledžija

– Virovitica, 26. srpnja 2025.

Misijska kronika

Krizma – U nedjelju, 25. svibnja 2025. misijska zajednica se u crkvi sv. Karla u Luzernu okupila na krizmano slavlje. Nazočilo je oko tisuću vjernika. Kandidati za krizmu su u crkvu ušli u svečanoj procesiji. Na početku misnog slavlja mons. Petra Palića, biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog u ime 45 krizmanika pozdravili su Gabrijela Bekavac i David Gudelj. Misu su pjevanjem animirali članovi velikog i misijskog zbora mladih. Poslije navještaja evanđelja voditelj misije ►

► je prozvao kandidate koji su ustajanjem i riječima «Evo me» izrazili spremnost da po snazi Duha Svetoga svoj životni put nastave s Bogom. Nakon poučne i nadah-nute propovijedi biskup je na krizmanike položio ruke moleći silazak Duha Sve-toga. Krizmanici su ispovjedili vjeru, a onda pojedinačno pristupali pred biskupa i primili sakrament potvrde. Nakon toga su predvodili Molitvu vjernika i uz pri-godne tekstove prinijeli darove na oltar obraćajući se svojim roditeljima i ostalim vjernicima da ih podupru i prate svojim molitvama. Na kraju mise biskupu, vodi-telju misije i časnoj sestri za lijepu orga-nizaciju u ime roditelja zahvalili su Car-men Vladović i Bože Barun. Prigodan dar biskupu su predali Nella i David Čubela. U znak zahvalnosti krizmanici su biskupu darovali po jednu čokoladu. Nakon svete mise uslijedilo je zajedničko fotografi-ranje, te slavlje u domovima krizmanika. Uz biskupa i voditelja misije suslavio je i fra Zoran Jaković, župnik u Busovači. Ovo-godišnji krizmanici su: David Mijačević, Adriano Garić, Ante i Vlado Čović, Ivano Dujić, Nikola i Ivano Mikulić, Ivan Čurić, Antonio Barun, Lukas Nakić, Nicolas Vi-tulli, Zvone Dovoda, David Čubela, Matej Jurčević, Petar Miličević, Jann Koalick, David Grmača, Noa Kafadar, David Gu-delj, Levin Injić, Luka Bandić, Leonardo Jelanić, Filip Kolenda, Benedikt Vlado-vić, Rafael Injić, Lena Madžarević, Katari-na Bauer, Gabrijela Bekavac, Ella Bokšić, Nella Čubela, Filipa Injić, Jelena Žilić, Mia Parić, Antonija Jurčević, Ema Šarić, Leoni Koalick, Ivana Sučić, Sanda Šapina, Eme-li Pavlović, Tea Antunović, Lucija Jurišić, Lea Jaković, Antonela Lizatović, Lorena Blažević i Laura Vučić.

Lange Nacht der Kirchen – U petak, 23. svibnja 2025. u crkvi sv. Leodegara – Ho-fkirche u Luzernu organizirano je zajed-

ničko molitveno slavlje naših hrvatskih i švicarskih vjernika. Program su osmislili mladi Visa Natanael i skupine Adoray. Slavili smo euharistiju, potom organizirali druženje uz zakusku za koju su se pobrinu-li članovi misijskog vijeća, te na kraju mo-lili pred Presvetim. Pripremajući se za ovaj susret mladi su se nekoliko mjeseci družili i dvojezično uvježbali sve pjesme. Raduje-mo se unaprijed ovakvim susretima.

Misijsko hodočašće – Od 26. – 31. svibnja 2025. hodočastili smo u poznata svetišta

Španjolske i Francuske. Tehničku smo orga-nizaciju ponovo povjerali agenciji ATI iz Pule. Duhovni voditelj je bio fra Branko, a stručna voditeljica prof. dr. Anđela Jeličić Krajcar koja nam je nakon Rima prije dvi-je godine opet na jednostavan i razumljiv način približila sveta mjesta kao i brojne posebnosti Barcelone, Zaragoze, Lurda, Carcassonna i Girone. U kraćemo posjetu Barceloni prvog smo dana obišli katedralu i poznatu Sagradu Famigliu. Već drugog dana obišli smo španjolsko nacionalno marijansko svetište «Gospu od Stupa». Ovo je prvo zabilježeno Marijino ukazanje u povijesti kršćanstva i to dok je Marija još bila živa. Svetište je u Drugom svjetskom ratu bombardirano, ali nijedna od tri gra-nate koje su ga pogodile nije eksplodirala. Zaragoza je mjesto španjolskog duhov-nog, ali i nacionalnog identiteta. Naime ispred svetišta je podignut velebni spome-nik španjolskom narodu. U Lurd dolazi-

mo u večernjim satima i odmah hrlimo u spilju ukazanja. I sljedeća dva dana Lurd je mjesto našeg boravka – molitva, razmi-šljanje, euharistijska slavlja, veličanstvene procesije, pjesma, druženje... Predzadnjeg dana put nas vodi do srednjovjekovnog grada Carcassonnea i simpatiče Girone. Puni dojмова i zahvalni za ove milosne dane šestog smo se dana u večernjim sati-ma letom vratili u Švicarsku. Hodočastilo je 50 vjernika.

Dan očeva – U nedjelju, 1. lipnja 2025. u župnoj crkvi sv. Karla u Luzernu svečano smo proslavili Dan očeva. Voditelj misije je govorio o vrijednosti očinstva, te sve očeve i odrasle pozvao na svjedočanstvo

vjere djeci i mladima. Nakon svete mise maleni su očevima uputili pjesme i recita-cije. Uz pjesmu «Leti, leti...» sigurnost oče-vih je ruku osjetio i mali anđeo poletjevši zrakom. Za apero su se pobrinuli očeви. Kušali smo tako ukusne slastice koje su sami napravili. Očevi su okušali i sreću u kvizu znanja iz katekizma katoličke crkve.

Cromin – Na Duhovski ponedjeljak, 9. lipnja 2025. u organizaciji HKM Zürich održan je 21. po redu susret hrvatskih ministranata i malih misijskih zborova. Preko sedamsto ministranata i članova malih misijskih zborova ispunilo je dvora-nu sportskog centra Gries u Volketswilu.

Na tribinama je bio velik broj roditelja i drugih odraslih. Našu je misiju predstav-ljalo 100-njak djece i mladih. Nastupili su s dvije pjesme, a natjecali su se i u svim sportovima osvojivši velik broj pokala i medalja. Najveća nagrada ipak je bilo dru-

ženje i nova poznanstva. Već se radujemo novom Crominu.

Dan košarke – U subotu, 14. lipnja 2025. u prostorijama srednje škole u Luzernu Ko-šarkaški klub Croatia organizirao je «Dan košarke» na koji se odzavao lijep broj lju-bitelja ovog sporta. Uz pripadnike našega naroda prisutni su bili i pripadnici drugih nacija iz cijele Švicarske koji se s našim ko-šarkašima redovito loptaju pod obručima. Budući da sportski uspjeh nije bio u prvom planu susret je protekao u lijepom i obo-gaćujućem druženju kako na sportskom terenu tako i za stolom okrijepe.

Tijelovo – Vjernici Luzerna različitih na-cionalnosti okupili su se na slavlje svetko-

vine Presvetog tijela i krvi Kristove u četvrtak, 19. lipnja 2025. Slavlje je započelo svetom misom u crkvi sv. Franje. Nakon mise upriličena je veličanstvena Tijelov-

ska procesija u kojoj su bili prvopričesnici, ministranti, čuvari Kristova groba, limena glazba, pripadnici vojske i švicarske garde, te drugih drugih. Sljedeći Presveti oltar-ski sakrament prošli smo kroz grad pje-vajući i moleći. Procesija je završila pred crkvom sv. Leodegara gdje je podijeljen blagoslov. Grad su preplavili i naši vjerni-ci u prepoznatljivim kockastim majicama i šalovima. Bilo je lijepo nakon mise čuti «Došli smo ti majko draga», «Rajska Dje-vo Kraljice Hrvata», ali i «Kome bi šumilo more moje sinje da Hrvatske nije...»

Misa zahvalnica – A za sve dobro čime nas je Bog obdario u ovoj školskoj i vje-ronaučnoj godini zahvalili smo na svetoj misi u Luzernu u nedjelju, 23. lipnja 2025. Djeca su predmolila Molitvu vjernika i zajedno sa zborom mladih pjevali svetu misu. Dan radnije u misijskim smo pro-storija organizirali zadnji sat vjeronauka. Voditelj misije i s. Ana Marija su zahva-lili djeci na pohađanju vjeronauka, trudu, učenju i vladanju. Budući da je ovo bio i zadnji susret s. Ane Marije s djecom u ovakvom obliku, jer od jeseni se vraća u domovinu, djeca su joj ispisala prigodne poruke i lijepe želje. Nakon toga smo se družili uz slastice.

Posveta hrvatskog naroda – Svetkovinu Srca Isusova proslavili smo u misijskim prostorijama u večernjim satima u pe-tak, 27. lipnja 2025. Nakon krunice i svete mise vjernici su zajedno s voditeljem mi-sije pred kipom Srca Isusa molili posvetnu molitvu za hrvatski narod koju su u godini Jubileja priremili i preporučili hrvatski bi-skupi. Prije toga vjernici svih uzrasta pred kip su Srca Isusova prinijeli cvijeće i svi-jeće.

Djelitelji pričesti – Svetkovinu sv. Petra i Pavla proslavili smo u crkvi sv. Karla u nedjelju, 29. lipnja 2025. Voditelj misije je govorio o našim ljudskim i Isusovom kriterijima biranja. Usporedio je živote sv. Petra i Pavla koji su se u mnogome razli-kovali, ali u onom bitnom – ljubavi prema

Isusu – bili isti. Posvijestio je vjernicima da svi mogu dati svoj doprinos u Crkvi i pozvao ih na konkretno nasljedovanje Isusa u misijskoj zajednici. Tom prigodom je u službu izvanrednih djelatelja priče-sti uveo trojicu vjernika: Stipu Dovodu,

Marinka Gudelja i Iliju Suvalja. Nakon očitovanja njihove spremnosti i molitve, predao im je pismeno poslanje kojim ih za ovu odgovornu službu imenuje mjesni biskup mons. Felix Gmür.

Druženje – U ponedjeljak, 30. lipnja 2025. u večernjim je satima u misijskom centru

organizirano druženje članova misijskog vijeća koji se svakog ponedjeljka natječu u malom nogometu. Odazvalo se dvadeset-ak članova. Za večeru se pobrinuo novi član Alen Ivanković. Ovakvi susreti su prigoda da najbliži suradnici u opuštenom ozračju porazgovaraju o životu i potreba-ma Misije, aktivnostima i svom osobnom doprinosu.

MISIJA LAUSANNE-WALLIS

Hrvatska katolička misija
Terbingerstrasse 51a, 3930 Visp
Telefon: 079 446 45 21

Misionar: fra Vladimir Ereš
E-Mail: fra.vlado@gmx.ch

■ RASPORED MISA

- LAUSANNE: župna crkva St. Redempteur-a, Av. de Rumine 33, svake 1. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati (ili po dogovoru).
- VISP: (kapelica ispod župne crkve sv. Martina), svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 12.00 sati (ili po dogovoru).
- YVERDON: kat. župna crkva St. Pierre, svake 3. nedjelje u mjesecu u 16.00 sati (ili po dogovoru).
- CLARENS: crkva sv. Terezije, svake 3. nedjelje u mjesecu u 18.00 sati (ili po dogovoru).
- ŽENEVA: župna crkva St. Julian, rue Virginio-Malnati 3, Meyrin, zajednica slavi sv. misu u dogovoru sa don Stjepanom (Telefon 00385 97 70 3296).
- SION: Franj. samostan, Av. St. Francois 18, Sion, 2. nedjelje u 16.30 sati (ili po dogovoru).
- Täsch: župna crkva (po dogovoru).

Kršteni u Misiji

Laura Kesedžić, kći Josipa i Ivone
r. Žuljević, 12. srpnja 2025. u Vispu

Tena Matijević, kći Darija i Tamare
r. Jović, 5. srpnja 2025. u Vispu

Antonella – Nina Jozić, kći Josipa i Roze
r. Jaković, 14. rujna 2025. u Vispu

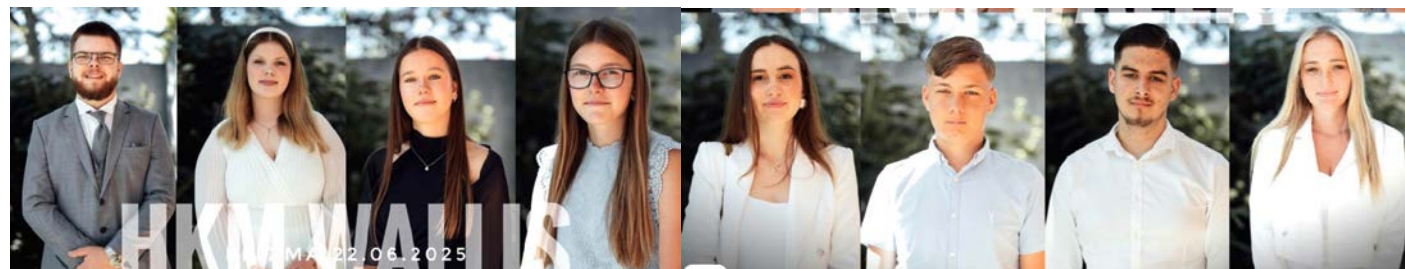
Vjenčanja

Leo Dragičević i Iva Bitunjac,
Mostar, 1. kolovoza 2025.

Jakov Ripić i Ines Marija Bogić,
Đakovo, 2. kolovoza 2025.

Marko Stanković i Mariana Herceg,
Zadar, 2. kolovoza 2025.

Mario Božić i Anita Jurakić
Zagreb, 8. kolovoza 2025.

Prva sv. pričest u Vispu i Ženevi

Prve sv. pričesti su većinom slavljene u švicarskim župama zajedno sa domaćim kandidatima. Na francuskom govornom području ponegdje nisu pa smo zato organizirali u Vispu jednu «obnovu» tog svečanog događaja. Odaziv, program, ugođaj i sudjelovanje vjernika je bilo veličanstveno. Prijavilo se 11 kandidata te smo upriličili svečani program na 15. lipnja 2025. u crkvi i u najvećoj zajednici u Vispu. Prvopričesnici su bili: Katarina i Kristina Andrejić, David Bagarić, Mateo Barišić, Andrej Brezonjić, Lara Čorić, Maro Čulap, Manuela Grgić, Matijas Jukić, Mateo Jurković, Vladimir Šoštarić i Gabriel Zečević. Svako je nešto rekao u recitacijama, molitvama vjernika, zahvalnom govoru roditelja (T. Jukić). Izuzetno marljivo i učinkovito su sudjelovali i roditelji prvopričesnika a misijski su suradnici (uz potporu nekih roditelja) pripremili pred crkvom izuzetno lijep «apero», koji je više sličio ručku, pa ćemo ga «prisloniti» objedu «zakusci». Ostali smo dugo poslije sv. mise u čašće-

nju, druženju, slikanju i ugodnom ozračju. Naši su fotografi i snimatelji Ana Č. i Anto Andrijanić ovjekovječili ovu sjajnu svečanost. Vjerujemo da su i anđeli pjevali radosne pjesme na nebu. Samo tjedan dana kasnije, 21. 6. u Ženevi je, uz potporu vjeroučitelja Mihaela Kelbasa, moj subrat i kolega iz Francuske, a koji mi inače obilno pomaže, don Stjepan Lončar, organizirao Prvu sv. pričest. Prijavljeno je bilo 6 kandidata: Mateo Križić, Jeronim Pandžić, Anabella i Marlena Schenck, Dario i Gabriel Sopta.

Sveta krizma 2025

Zahvaljujući susretljivosti fra Antonija Šakote, misionara u Bernu, osam naših kandidata za sv. krizmu su se pridružili njegovim krizmanicima. Spremljeni i spremni dočekali su biskupa mons. Roka Glasnovića, u zajedništvu krizmanika iz misije Bern, te u društvu svojih kumova i svoje obitelji. Bilo je to u nedjelju 22. lipnja ove godine. Njihova imena su: Amanda i Pamela Bandjak, Dorian i Tiana Božić, Lea Tina Vujica, Luka Daidžić te David Lucić.

Hodočašće u Lurd

Svake godine naša zajednica organizira hodočašće u Lurd. To bude od Uzašašća do nedjelje u suradnji i zajedništvu sa svim Hrvatskim katoličkim misijama iz Evrope. Ove godine bilo nas je 47. U ugodnom ambijentu svetišta kod Majke Marije, kao i smještaju hotela u Lurdu, proveli smo divne trenutke našega hodočašća. Doživjeli smo puno toga lijepoga što je nemoguće ispričati jer osjećaj se teško može prenijeti riječima. Hodočasnici, uz zajedništvo i međusobno druženje, bili su na visokom nivou. Dogodine, ako Bog da, putuje se 15. svibnja 2026.

POVRATNICI U DOMOVINU

Juro i Dragica Bagarić

Naša Hrvatska katolička misija Wallis – Lausanne broji oko 4 000 duša i oko 1 300 obitelji. U njoj se nalazim, živim, radim, molim i obilazim (uzduž i poprijeko) već preko 20 godina i poznajem 70 posto naroda. Iz godine u godinu sve je manje onih vjernika koji su došli davno a sada su pri, ili, u mirovinu došli. I «povlače» se, većinom prema rodnoj «domaji i zavičaju». Obitelj Jure i Dragice Bagarić mi je zapela za oko na prvom susretu, te davne 2005. godine u trećem mjesecu na prvoj sv. misi. Kako tada tako i na posljednjoj, ne tako davno. Naime, na toj posljednjoj sv. misi, u nedjelju 25. svibnja 2025. godine upriličili smo oproštaj od te obitelji i izrazili zahvalnost. Bilo je to na svečanoj sv. misi i na jako lijepom «Aperu», (domjenku), u crkvenom dvorištu najveće misijske zajednice koja živi u gornjem Walisu, u Vispu. Misijski su suradnici «skočili na noge lagane» i pripremili svega lijepoga. Mjesni švicarski župnik Pascal Venetz, prijatelj te, još k tome, i bivši ugledni političar i savjetnik biskupije Sion, švicarac Elmar Fuhrer, kao i još neki drugi ugledni gosti, došli su na ovaj oproštaj i ispraćaj. Već spreman za dalek put čekao je automobil, pun za putovanje kako bi čim «smračni» krenuo te noći za Bosnu ponosnu. Fra Vlado je slavio sv. misu, unuci čitali i ministrirali, pjevalo se i molilo. Na koncu sv. mise darovi, čestitke i zdravice za sretan i blagoslovljen povratak. Ostali smo dosta dugo u izuzetno lijepoj atmosferi sa puno emotivnosti. Predivno. Ukratko rečeno: Obitelj Jure i Dragice Bagarić iz Vispa ima jedan nivo, ugled, ustaljeno ponašanje, više samozatajno nego upadno, ali ustrajno i uvijek korisni našoj zajednici. Od njih te neće glava zaboliti. Što treba kažu, i ne pričaju puno, niti komentiraju. Svaka im je na mjestu. Mislite, zvuči «pretjerano»? Ne! Tko ih poznaje, reći će, da se može još puno toga reći. Oni kažu: dosta je! S fra Vladom su u proteklih 20 godina prošli jako puno, i lijepih i «ne

baš lijepih» trenutaka: od tračeva pa do pohvala i «zvjezdanih» trenutaka u zlatnim vremenima misije, koja je bila dugo vremena centar aktivnosti evropskih razmjera. O tome svjedoče tri knjige od preko 1700 stranica i 10 i pol tisuća slika jako vrijednih događanja, susreta, molitava i kršćansko-ljudskih sitnica. Uvijek na pomoć zajednici, ali bez isticanja. Hvala im. I dok pišem ove retke, a oni već uživaju prelijepo sunce svoje voljene Bosanske Posavine, Bijele Bare, u predgrađu Odžaka, u svome predivno izgrađenom obiteljskom domu, odlazi mi koja suza iz očiju za vjernicima, ali nailaze i plemenite misli o ovoj obitelji, koja mi je bila velika podrška, potpora, pomoć i ljubav: kako od prve, pa desete tako isto i 20. godine našeg zajedničkog života u zajednici u Vispu.

Hvala vam, draga obitelji na svemu. Kada vam Bog bude uzvrćao znam da će biti obilno, jer ste obilno voljeli i darivali. Znam da iza vas u Švicarskoj ostaju sin Stipo i kćerka Ana, oboje s obitelji te vaši jako omiljeni unuci Matej i David, te brojni prijatelji. Nadamo se da će vas «put nanijeti» na ove prostore gdje ste proveli najljepše godine svoga života. Čekamo vas. Hvala na svemu i Bog vam uzvratilo obilato.

NAŠI POKOJNICI

Mira Mamuzić

1959. – 2025.

U noći 25. kolovoza 2025. godine ovaj je svijet napustila vjernica Mira Mamuzić. Živjela je u mjestu Naters, a rođena je u mjestu Živkovo polje između Modriče i Gradačca. Ima

sina Mateja.

Sv. misu i sprovodne obrede vodio je naš misionar fra Vlado. Pokopana je u mjesnom groblju u Natersu 10. rujna 2025. godine. Počivala u miru Božjemu!

VRIJEDNA I BROJNA OBITELJ

Bojan i Suzana Pavlović

S ponosom i ljubavlju donosim fotozapis jedne vrlo mlade četveročlane obitelji. Zaslужuju malo prostora u našem Movisu. Dakle, Bojan Pavlović, sin Matije i Kate r. Pušelj iz Bagegovca (Novo Selo) te njegova supruga Suzana, djevojački Lozančić iz Travnika su nedavno krstili svoje četvrto dijete. Žive, rade i odgajaju svoju djecu u Vispu. Prvi sin je Mateo (2019.), drugi Lukas (2020), treći Mihael (2023.) te kćerka Laura (2025). Uza sve to što su djeca mala, nikada nisu propustili sv. misu. Ako je možda netko od djece nemiran ili plače, roditelji poštivaju pobožnost drugih vjernika te učine sve da zajednica može mirno moliti i pratiti sv. misu. Sudjeluju u svemu što zajednica organizira i slavi. Neupadni, tihi ali jako vidljivi. Čestitamo i Bog iz uzdržao i blagoslovio u odgoju svoje djece!

Hrvatska katolička misija
Sardonastrasse 3
7000 Chur

Telefon: 079 405 3623

Misionar: **fra Zlatko Ćorić**
E-Mail: misionar@hkmgr.ch
misija@hkmgr.ch

■ RASPORED MISA

■ **CHUR:** Heiligkreuzkirche,
Masanserstrasse 161, 7000 Chur,
svake nedjelje u 17.00 sati.

■ **BUCHS:** Pfrundgutstrasse 5,
9470 Buchs, svake nedjelje u 12.15.

■ **HEILIGKREUZ/MELS:** Staatsstrasse 111,
8888 Heiligkreuz, svake nedjelje u
10.00 sati.

■ **DAVOS:** Praviganweg, svaki drugi i treći
petak u mjesecu u 20.00 sati.

■ **ST. MORITZ:** Via Maistra 43,
navečer u 20.00 sati u ove navedene dane
(10. 9. 2025., 10. 12. 2025.).

■ **LANDQUART:** Kantonsstrasse 20, 7302,
Svetkovinama i blagdanima po dogovoru.
Petkom sveta misa i susreti molitvene
zajednice u 19 sati. U došašću svako
jutro mise zornice u 6 sati.
Mjesečne duhovne obnove petkom i
duhovna obnova i ispovijed u došašću.

Misijski kalendar

TEOLOGIJA TIJELA

U našoj misiji prvi puta izvan domovine održat će se dvodnevni seminar Teologija tijela. Seminar će biti 24. i 25. listopada 2025., a voditelji seminara su don Damir Stojić i don David Leskovar. Broj mjesta je ograničen, skeniraj QR kod na plakatu i prijavi se te iskoristi ovu jedinstvenu priliku za svoj duhovni rast slušajući kateheze Ivana Pavla II. Za bračne parove bit će osigurano i čuvanje djece.

HOLYWIN

Mladi iz naše misije zajedno sa mladim švicarcima iz zajednice Adoray organizirat će ove godine po prvi puta duhovnu obnovu i molitveno bdijenje pred svetkovinu svih svetih. Ova molitvena večer poznata kao Holywin održat će se u petak 31. listopada u katedrali u Churu, a započet će sa svetom ispovjedi i krunicom nakon čega slijedi euharistijsko slavlje i klanjanje.

NIKOLINJE

I ove godine proslavit ćemo zajedno blagdan svetoga Nikole. Sve pozivamo u 16.30 sati na svetu misu u crkvi svetog Fidelisa u Landquartu, a nakon toga od

18 sati slavlje se nastavlja u dvorani Forum u Landquartu gdje vas očekuje dječji program, bogata tombola, ukusna večera i zabava uz TS Indigo. Karte za proslavu će biti dostupne online.

STOPAMA SV. PAVLA PO MALTI

Iduće godine od 14. – 18. travnja zajedno s misijom Frauenfeld hodočastit ćemo na Maltu. Ostalo je još nekoliko slobodnih mjesta, a više informacija možete dobiti nedjeljom nakon svetih misa.

TEBE ŽEĐAM 2026

U mjesecu ožujku ove godine održana je prva dvoranska Večer slavljenja u Švicarskoj. Nakon predivne večeri ispunjene Božjim mirom i blagoslovom odlučili smo i iduće godine u još većem broju organizirati ponovno ovu duhovnu obnovu. Tebe žedam 2026. održat će se 30.5.2026. godine u gradskoj dvorani Stadthalle u Churu. Više informacija uskoro na našim misijskim stranicama i u idućem broju Movisa.

Misijska kronika

Dan biskupije Chur

U nedjelju, 15. lipnja 2025., mnoštvo vjernika okupilo se na središnjem gradskom trgu Arkasplatz kako bi proslavili Dan biskupije Chur. Proslava je započela svetim misnim slavljem koje je predvodio naš mjesni biskup mons. Joseph Maria Bonnemain, u koncelecijaciji s dvadeset svećenika. U cijelu proslavu aktivno je bila uključena i naša misijska zajednica, uključujući misijsko vijeće, ministrante i naš zbor mladih. Nakon svete mise uslijedio je zajednički ručak, u kojem su mogli sudjelovati svi prisutni, što je dodatno naglasilo obiteljsko ozračje i povezanost mjesne Crkve. Nakon ručka uslijedio je nastup našeg misijskog zbora mladih «Ruah», koji je svojim snažnim glasovima i radosnim svjedočanstvom vjere više od sat vremena slavio Gospodina s okupljenim pukom. Cijeli trg pjevao je zajedno s mladima, a oduševljenje nije skrivao ni sam biskup Bonnemain, koji je osobno i pozvao zbor da uveliča ovu veliku proslavu mjesne Crkve. Vjernici su se razišli ispunjeni zahvalnošću i nadom, noseći u srcima iskustvo zajedničke molitve, pjesme i slavlja.

Mladifest Međugorje

Već 36. godinu zaredom u Gospinom svetištu u Međugorju održan je festival mladih – Mladifest koji je i ove godine okupio preko tisuće mladih iz preko sedamdeset različitih država svijeta. Ove godine festival je trajao pet dana, a na njemu su sve dane sudjelovali i mladi iz naše misije, zajedno sa mladima iz drugih naših Hrvatskih misija u Švicarskoj. Neki su to bio prvi festival mladih, a neki su već na njemu sudjelovali i prošle godine. Svih dana osjetilo se posebno ozračje mira i molitve, a jedan od dana posjetili smo s našim fra Zlatkom i franjevački samostan i novouređenu crkvu u Mostaru. U samostanu nas je dočekaio fra Ante Marić koji nam je u kratkim crtama ispričao povijest kršćanstva i franjevaštva na području Hercegovine. Uz sudjelovanje na svakodnevnom molitvenom programu bilo je vremena i za osobnu molitvu te uspon na Podbrdo i Križevac. Bili su to dani ispunjeni zajedništvom, pjesmom, plesom i ljubavlju i ostat će trajna uspomena do sljedeće godine kada se ponovno nadamo sudjelovati na ovom festivalu.

Dječji zbor Ruah Kids

U ponedjeljak, 9. lipnja 2025., održan je tradicionalni susret ministranata i dječjih zborova Cromin, koji je ove godine okupio mnoštvo djece i mladih iz svih naših različitih hrvatskih misija. Za našu misiju ovaj je susret bio poseban i nezaboravan, jer je po prvi put nastupio dječji zbor iz naše misije Ruah Kids. Nekoliko mjeseci prije susreta nekolicina mladih iz našeg zbora okupila je djecu te započela s prvim probama. Strpljivim vježbanjem, pjesmom i radošću pripremali su se za svoj prvi nastup. Na Crominu su naši mališani izveli dvije pjesme: «Mi želimo uzdići Isusa» i «Hosana». Svojim vedrim glasovima i iskrenom dječjom vjerom osvojili su srca svih prisutnih u dvorani. Naš dječji zbor broji oko dvadesetero djece iz vrtića i osnovne škole, a oni već sada s nestrpljenjem gledaju prema idućem Crominu, za koji se pripremaju s još većim žarom.

Sakrament Potvrde

U našoj misiji ove godine svakog ponedjeljka imali smo vjeronauk i pripremu mladih za sakrament Potvrde. Nakon višemjesečne pripreme došao je i dan kada su mladi primili pečat dara Duha Svetoga, koji im je pod svetom misom podijelio sisački biskup Vlado Košić. Sveta misa slavljena je u Churu 14. lipnja u 10 sati, a sakrament je primilo devetero mladih iz naše misije. Nakon misnog slavlja naše misijsko vijeće ispred crkve organiziralo je malo druženje i zakusku za sve prisutne. Neka našim mladima ovaj sakrament koji su primili bude snaga, da ih Duh Sveti vodi u njihovim životima te se još više djelatno uključe u život Crkve.

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA GRAUBÜNDEN, GONZEN I FL

TEOLOGIJA TIJELA

I. MODUL

PETAK 24. 10. od 18 H

I SUBOTA 25. 10. 9-21 H

LOKACIJA: Katholischen Pfarrei

St. Fidelis - Landquart

ŠVICARSKA

PREDAVAČI: don Damir Stojić i

don David Leskovar

KOTIZACIJA 30 €

SKENIRAJ I

PRIJAVI SE

Kršteni u Misiji

Mateo Lipovac, sin Adriana i Izabele Lipovac, kršten 13. srpnja 2025. u župi sv. Josipa – Heiligkreuz/Mels

Šimun Šimović, sin Mate i Petre Šimović, kršten 2. kolovoza 2025. u župi sv. Paškala u Vitini

Fran Bošnjak, sin Maria i Matee Bošnjak, kršten 23. kolovoza 2025. u katedrali u Churu

Vjenčanja

Kristijan Radoš i Marijana Bokanović, 4. kolovoza 2025. u Tomislavgradu

Luka Sabljo i Sinja Ackermann, 23. kolovoza 2025. u Melsu

NAŠI POKOJNICI

Milan Vukšić

1957. – 2025.

Milan je rođen 29. ožujka 1957. godine u Studencima kod Ljubuškog. Godine 1978. dolazi živjeti i raditi u Lichtenstein gdje je radio razne poslove sve do svoje mirovine 2019. godine.

Nakon 10 godina provedenih u Švicarskoj sklopio je sakrament ženidbe s Nadom Martić, te su u braku dobili dva sina, Marijana i Stjepana.

Bio je aktivni član naše misijske zajednice u Buchsu dugo godina. Dana 23. lipnja 2025. godine iznenada je preminuo u svojoj 68. godini života. Pokopan je u svom rodnom mjestu Studenci dva dana nakon smrti. Neka mu dobri Bog udjeli vječni pokoj u svome kraljevstvu. Obitelji i rodbini želimo iskrenu sućut.

Obljetnica sakramenta ženidbe

U nedjelju, 31. kolovoza u Buchsu pod svetom misom svoju 50. obljetnicu sakramenta ženidbe proslavili su **Vinko i Airi Sabljo**. Pred Bogom, fra Zlatkom, svojom djecom i obitelji, te prisutnom zajednicom obnovili su svoje bračne zavjete i još jednom obećali obostranu vjernost cijeloga svog života. Nakon svete mise, u dvorani su slavljenici pripremili ručak za sve, te smo svi ostali u lijepom druženju i slavlju.

Vinko i Airi u Švicarskoj su od 1973. godine, imaju četvero djece, petnaestero unučadi i jedno praunuče. Neka im dobri Bog udjeli svoj blagoslov da mu i dalje služe u radosti i ljubavi.

Zbor mladih Ruah

Nakon ljetne pauze i brojnih nastupa od kojih je zasigurno poseban bio onaj na danu biskupije, naš zbor mladih nastavio je svoje redovite probe svakog ponedjeljka u 19.30 u crkvi svetog Fidelisa u Landquartu. Pred zborom su pripreme za pjevanje redovitih mjesečnih duhovnih obnova u misiji, Rumenog lista, Holywina u katedrali u Churu, te seminara Teologije tijela koji će se uskoro održati u našoj misiji. Pozivamo mlade koji još nisu dio zbora da nam se pridruže i budu dio naše male Ruah obitelji.

Nastup našega zbora mladih Ruah na Danu biskupije u Churu.

Hrvatska katolička misija
Klosterliweg 7, 8500 Frauenfeld
Natel: 079 101 42 84
E-mail: kromission.frauenfeld@gmail.com
www.hkm-frauenfeld.ch
www.facebook.com/HKMThurgauSchaffhausen
Misionar: **fra Miljenko Mika Stojić**

RASPORED MISA

- FRAUENFELD: crkva Klosterli, nedjeljom u 17.00 sati (svake 2. nedjelje u mj. u 18.30)
- SCHAFFHAUSEN: crkva sv. Petra, St. Peter-Strasse, svake nedjelje u 12.30 sati
- ARBON: župna crkva sv. Martina, svake 1. i 3. subote u mjesecu u 19.00 sati
- KREUZLINGEN: Bernrainkirche, svake (osim prve) nedjelje u 10.00 sati
- MÜNSTERLINGEN: Klosterkirche, svake prve nedjelje u mjesecu u 9.30 sati
- Kreuzlingen (10.00) i Münsterlingen (9.30) - raspored je promjenljiv, a misionar uvijek šalje poruke u WhatsApp grupu.**

- Molitvena večer** (krunica, prigoda za sakrament pomirenja, sv. misa i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu) dva puta mjesečno četvrtkom u 18.30 sati u Schaffhausenu (najava preko obavijesti i whatsapp grupe).

Telefonski pozivi

Stojim na raspolaganju za primanje telefonskih poziva uvijek i od svakoga. Ako nekome ne odgovorim na poziv, to znači da mi je broj nepoznat. Stoga javite mi se tada porukom. Hvala na suradnji.

Komuniciranje preko WhatsApp grupe

Odavno šaljem poruke svim članovima Misijske grupe po mjestima gdje slavimo svete mise (osim onima koji su svojevremeno izišli iz grupe). Molim one koji ne primaju ove obavijesti, a žele ih ubuduće primati, da mi se jave kako bih ih uvrstio u grupu.

Biblijsko-molitvena zajednica

«Bog je Ljubav»

Biblijsko-molitvena zajednica «Bog je ljubav» ima susrete ponedjeljkom od 19.00 do 21.00. Svi koji žele sudjelovati dobro su došli.

Molitvena zajednica «Rastimo Duhom»

Susreti su petkom od 20.00 do 22.00 u kapelici. Svi koji žele sudjelovati dobro su došli.

Bolesnici doma i u bolnici

Javite misionaru kad je netko bolestan, bilo da je doma ili u bolnici. Posjetit ću bolesnika čim prije budem mogao.

Posveta Presvetom Srcu Isusovu

Posveta će biti u prvu nedjelju došašća, 30. studenog 2025., na sv. misama. Za to ćemo se pripremati na nedjeljnim sv. misama. U nedjelju 14. rujna 2025. svima smo dijelili brošuru s tekstom posvete Presvetom Srcu Isusovu koji će nam poslužiti kao priprava za Posvetu. Tada smo počeli s pripravom. Imamo na raspolaganju 10 nedjelja, a u Posveti ima 10 molitvenih zaziva. Od 14. rujna do 30. studenog 2025. svake nedjelje obrađujemo po jedan zaziv i tako se pripremamo za zajedničku i osobnu posvetu Presvetom Srcu Isusovu.

Za svakoga ima knjižica – ističem – ne samo za svaku obitelj nego za svakog pojedinca. Tako će naša posveta biti svjesna i promišljena, osobno učinjena i – nadam se – kasnije življena.

Proslava blagdana sv. Franje Asiškog

Arbon, 4. listopada 2025. u 19.00

Münsterlingen, 5. listopada 2025. u 9.30

Schaffhausen, 5. listopada 2025. u 12.30

Frauenfeld, 5. listopada 2025. u 17.00

Listopad – molitva za misije i novčana pomoć Misionarkama ljubavi

U listopadu molimo za misije i misionare. Ove godine Misijska nedjelja je 19. listopada. Svoje novčane priloge poslat ćemo časnim sestrama Misionarkama ljubavi, koje popularnije zovemo Sestre Majke Tereze iz Calcutte. One se u svakom mjestu gdje djeluju brinu za najsiromašnije.

Svoj prilog možete dati u kolekti 19. listopada 2025., misionaru osobno ili uplatiti na naš bankovni račun tijekom listopada i studenog ove godine.

POZOR! Za svaku našu humanitarnu akciju možete darovati preko priloženog QR koda.

Dan kruha

Schaffhausen, nedjelja, 26. listopada 2025. u 12.30 – zahvala dragom Bogu za kruh i sve plodove Zemlje i ljudskog rada. Hvala svima koji pripremaju jela od brašna te svima koji će doći na Dan kruha na sv. misu i druženje u župnoj dvorani.

«Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća i sestre zajedno živjeti» (v. Psalam 133, 1). Naša vjera poziva nas na zajedništvo, a zajedništvo svakomu dobro dođe. Učimo se primati i darivati na razne načine. Prihod od Dana kruha darujemo također za misije.

Nikolinjska slavlja

Arbon, 29. studenog 2025. u 17.00

Schaffhausen, 7. prosinca 2025. u 12.30

Frauenfeld, 13. prosinca 2025. u 17.00

Zornice u došašću

Schaffhausen, srijedom, tj. 3., 10. i 17. prosinca u 6.00

Frauenfeld, 5. prosinca (petak) u 6.00

Korizmena akcija 2025.

- Pomoć djeci s posebnim potrebama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini
- Ovu akciju produžili smo sve do listopada i tada je završavamo, jer u listopadu je akcija za misije i misionare. U božićnom broju Movisa donijet ćemo izvješće za Korizmenu akciju.

Obiteljski piknik

Obiteljski su piknici uvijek lijepa prigoda za druženje i odmor duše s braćom i sestrama: sveta misa, slavljenje i zahvaljivanje dragom Bogu za sve darove. Slijedi zajednički ručak i druženje. Svaki prijateljski razgovor liječi uzdižući srce i dušu Bogu. Tu smo jedni za druge: da volimo jedni druge kao što Bog voli nas. To je Isusova želja, zapovijed i savjet za sretan i blagoslovljen život (pogledajte Evanđelje po Ivanu 15, 1-17). Obiteljski piknici i sva naša druženja lijepe su prigode u kojima pokazujemo, gradimo i jačamo naše zajedništvo. Kad smo zajedno i kad nam je lijepo, mislimo i na bolesne i siromašne te ih darujemo prema svojim mogućnostima. Tako je bilo i ove godine krajem lipnja.

Obiteljski piknik u Schaffhausenu

Okupili smo se uoči blagdana Sv. Petra i Pavla, u subotu 28. lipnja 2025. Svoje druženje započeli smo svetom misom u 12 sati, a zatim je uslijedilo zajedničko blagovanje i druženje. Hvala svim članovima Misijskog vijeća i svim ostalim suradnicama i suradnicima koji se žrtvuju za Zajednicu i nesebično daruju sve od sebe da naše druženje bude lijepo. Hvala također svima koji su došli i tako podržali djelatnosti naše Zajednice, a posebno humanitarni dio, jer u svim našim druženjima uvijek mislimo i na siromašne i bolesne kojima darujemo svoje priloge. Važno je svojim dolaskom podržavati Misijsku zajednicu i sve njezine djelatnosti. Budite članovi Misijske zajednice uvijek, a ne samo onda kad vam Zajednica zatreba. I ovaj put iskusili smo da nas druženja i razgovori nose i donose nam radost.

Obiteljski piknik u Frauenfeldu

U nedjelju, 29. lipnja 2025., na Grillplatzu u Heerenbergu kod Frauenfelda okupili smo se na sv. misu koju smo slavili u baraci koja nam je bila na raspolaganju, a zatim je uslijedilo druženje. Hvala radnoj logističkoj ekipi koja nas je počastila ručkom. Kada vrijedne ruke

spremaju srcem, kvaliteta ne može izostati. Dojam je upotpunila zvučna kutija s raznolikim pjesmama za dušu koje su pojedini članovi naše Zajednice naručivali. Hvala svima na sudjelovanju i suradnji. Nadam se da su najradosniji oni koji su sve nas učinili radosnima svojim služenjem.

Susreti bračnih parova - Obiteljsko ognjište

Zajednica «Obiteljsko ognjište» plod je Biblijsko-molitvene zajednice «Bog je ljubav». To su vrlo korisni i plodonosni susreti bračnih parova. Tu svatko ima što naučiti, novo čuti i ponijeti sa sobom u život i u obitelj. Svi ste dobrodošli – ali samo u paru. Preporučujemo svima ovaj susret koji se događa jednom mjesečno srijedom. Sve informacije kod fra Mike ili kod Nade (079 206 21 51).

Susreti mladih - Zajedno na putu Ljubavi

Opet plod Biblijsko-molitvene zajednice «Bog je Ljubav»! Susreti i teme prilagođeni su mladima, a oni sami mogu tražiti da se obrade teme koje ih zanimaju. Pomaže rast u vjeri i zaista se isplati dolaziti. Jednom mjesečno! Svi mladi su dobrodošli! Informacije kod Nikoline Bilić (076 366 84 48), Ane Mršić (079 284 50 36) i naravno kod fra Mike.

20. Dan misijskog zajedništva – hodočašće Gospi: Santa Maria, Schaffhausen

U nedjelju 7. rujna ove godine naša je Misija već 20. put hodočastila Gospi (i ove godine u njezinoj crkvi Santa Maria u Schaffhausenu). Potrudili smo se, jedni s drugima i jedni pred drugima, pokazati Gospi da smo njezina djeca te da i ubuduće to želimo biti. Molili smo njezin zagovor i potrudili se izabrati Gospu kao životni putokaz na Putu koji se zove Isus Krist. Računamo s Gospom i dalje u našem životu i radu. Jer, vremena i bremena su teška i neizvjesna, a putovi strmi, isprepleteni stranputicama. Zato je pametno i mudro imati vodstvo koje neće zakazati nego će nas sigurnije od bilo koje navigacije dovesti do cilja, a cilj je Isus i sreća s njim i u njemu, ovdje i u vječnosti.

Opet smo se potrudili biti solidarni, stoga smo kolektu i priloge od ručka darovali za našu akciju za djecu s posebnim potre-

bama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Sveti apostol Jakov uči nas da je vjera bez djela mrtva (usp. Jak 2, 20) – tj. ima je, ali se ne vidi. Drago nam je da nismo mrtvi. U Crkvi po svijetu, ali i u našoj Misiji, ima previše kršćana mrtve i jalove vjere (usp. Jak 2, 17-20). Molili smo i za takve da se probude, da osjete radost u vjeri i u druženju s Isusom.

Hvala svima na dolasku! Posebna hvala onima koji su se potrudili oko ovog događaja! Hvala svima koji ne žale sebe i ugrađuju sebe u Misijsku zajednicu.

Duhovna obnova: Mladi za mlade – mladi za sve

Duhovnu obnovu predvodili su vlč. Ivan Seletković i fra Mario Berišić. Oni su se potrudili prenijeti svoju življenu vjeru i iskustvo vjere mladima i svima nazočnima kako bi i oni mogli od vjere živjeti i imati svoje iskustvo prisutnosti živoga Boga u našim životima. Hvala mladima koji su se potrudili organizirati ovu duhovnu obnovu ponajprije s namjerom da svojim vršnjacima, ali i

svima ostalima, pomognu otkriti ljepotu vjere u Isusa Krista i molitve u njegovoj prisutnosti. Hvala svima koji su dolazili na duhovnu obnovu. Ali žao mi je što je odziv bio slab. Dragi mladi i dragi roditelji, koristite prigode za rast u vjeri. Kad neki dođu i traže crkveno vjenčanje onda se posebno osjeti vjersko neznanje i nepripadanje Zajednici Crkvi.

Najave!

Tečaj pripreme za brak

U 2026. godini imat ćemo pripravu za kršćanski sakramentalni brak. Pripravu za brak najbolje je obaviti puno prije vjenčanja. Priprava zapravo počinje mnogo ranije: redovitim vjeronaukom u župi, osobnim zanimanjem za vjerske sadržaje preko tiska i interneta, dolascima na sv. misu i molitvena druženja s Misijskom zajednicom. Svi ti koraci pomažu mladima da duhovno odrastu, da uđu u kršćanski mentalitet te upoznaju stvarnost i bit kršćanskoga sakramentalnog braka. Na ovaj tečaj pozivamo sve one koji planiraju crkveno vjenčanje u 2026. i 2027. godini. Tečaj organiziramo zajedno s misijama Graubünden i Sankt Gallen, a tečaj će biti u Sankt Gallenu u korizmi. Molim sve zainteresirane da mi se prijave najkasnije do 15. prosinca 2025.

Hodočašće Stopama sv. Pavla na Maltu 14.–18. travnja 2026.

Djela apostolska (28, 1-10) opisuju kako je sv. Pavao na putu u Rim doživio brodolom i kako su se brodolomci spasili na otoku Malti. Cijena: 1.100 CHF po osobi u 2-krevetnoj sobi. Djeca do 11 godina: 880 CHF. Prijave su otvorene: ima još nekoliko slobodnih mjesta.

Hodočašće – Crkve Otkrivenja (Sv. Ivan, apostol i evanđelist), Turska 12.–17. listopada 2026.

Sveti Ivan, apostol i evanđelist, u Otkrivenju spominje sedam Crkava u maloj Aziji, kojima piše pisma. Sve to možete čitati u prvim trim poglavljima Knjige Otkrivenja. Ovo hodočašće uključuje posjete mjestima tih Crkava koje spominje sv. Ivan. Ima još dosta slobodnih mjesta.

Cijena: 1.150 CHF po osobi u 2-krevetnoj sobi. Djeca do 11 godina: 930 CHF.

Sve pojedinosti o hodočašćima možete pratiti na: www.hkm-frauenfeld.ch ili na Facebooku: www.facebook.com/HKMThurgauSchaffhausen.

Prijave e-poštom na: kromission.frauenfeld@gmail.com ili mika.stojic@gmail.com, ili na mobilni: 079 101 42 84 (fra Mika Stojić). Radujemo se zajedništvu sa svakim hodočasnikom!

Kršteni u Misiji

Toma Tokić, sin Ivana i Ivane r. Maganić iz Kreuzlingena, Tučepi, 2. kolovoza 2025.

Noa Petrović, sin Ivana i Magdalene r. Terzić iz Schaffhausena, Schaffhausen, 27. rujna 2025.

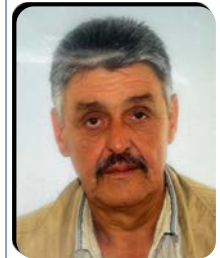
Vjenčanja

Ivan Tokić i Ivana r. Maganić, iz Kreuzlingena, Tučepi, 2. kolovoza 2025.

NAŠI POKOJNICI

Ljubo Matić

1956. – 2025.

Ljubo je rođen 4. lipnja 1956. u Aladinićima, u Hercegovini. Došao je u Švicarsku 1979. godine, a 1980. oženio se Ankicom r. Mustapić, a u listopadu iste godine došli su živjeti u Švicarskoj.

Radio je u GF-u. Ima kćer Janju, koja se udala za Marka Gazilja, i po njima ima dva unuka, Davida i Matea. U ovoj godini na poseban način je bio blizu unucima, tako da ih je čuvao od ožujka do smrti, kao da je slutio da neće imati više vremena ni za sebe ni za njih. U srpnju ga je zaboljelo, konstatiran je rak na krajnicima i nakon mjesec dana borbe s bolešću Ljubo je preminuo 28. kolovoza 2025. Pokopan je u groblju Waldfriedhof u Schaffhausenu 3. rujna 2025. Počivao u miru Božjem!

Hrvatska katolička misija
Bahnhofplatz 1, 5400 Baden,
Telefon: 062 822 04 74
Natel: 079 819 87 15
E-Mail: misija@hkm-aargau.ch
www.hkm-aargau.ch
Misionar: fra Niko Leutar
Suradnici: Mario Lovrić i Sanja Nevistić
s. Tereza Paluca (orguljašica i vod. zborova)

RASPORED MISA

- AARAU/ BUCHS: crkva sv. Ivana, Bühlstrasse 8, svake nedjelje u 9.30
- WETTINGEN: crkva sv. Ante, Zentralstrasse 59, svake nedjelje u 12.30 te krunica i sv. misa svakog četvrtka u mjesecu u 19.30, a svakog prvo četvrtka krunica i klanjanje Presvetom u 19.30
- MENZIKEN: crkva sv. Ane, Mühlebühlstrasse 5, svake 2. i 4. nedjelje u 16.00 sati.
- ZOFINGEN: crkva Krista Kralja, Mühlethalstrasse 15, svake 1. 3. i 5. nedjelje u mjesecu u 16.00
- RHEINFELDEN: crkva sv. Josipa, Hermann-Keller-Strasse 10, svake 4. subote u mjesecu u 17.45
- BAD ZURZACH: crkva sv. Verene, Hauptstrasse 42, prva subota u mjesecima: veljača, ožujak, svibanj, lipanj, rujanj, listopad i studeni - u 18.00 krunica, a u 18.30 sv. misa
- OBERENTFELDEN: crkva sv. Martina, Erlenweg 5, svakog petka krunica i misa u 19.30 sati, a svakog 1. petka krunica, misa i klanjanje Presvetom.

Raspored održavanja vjeronauka za prvopričesnike i krizmanike (župna kateheza)

Baden - srijedom, u prostorijama Misije (Bahnhofplatz 1)
od 14.00 do 15.00 sati – prvopričesnici, a od 15.00 do 16.00 sati – krizmanici
Aarau - srijedom, u prostorijama Misije (Laurenzenvorstadt 71)
od 17.00 do 18.00 sati – prvopričesnici, a od 18.00 do 19.00 sati - krizmanici

Vjeronauk nedjeljom prije ili poslije svete mise – za svu djecu

Buchs - 1.– 9. razred (dvije skupine), 1., 3. i 5. nedjelja u mjesecu od 10.30 do 11.15
Wettingen - 1.– 9. razred (dvije skupine), 2. i 4. nedjelja u mjesecu od 11.15 do 12.00
Menziken - svi, 2. i 4. nedjelja u mjesecu od 18.00 do 18.00 sati
Zofingen - svi, 1., 3. i 5. nedjelja u mjesecu od 17.00 do 18.00 sati

Pomoć Domovinskoj crkvi

I ove godine nakon svetih misa u nedjelju 7. 9. 2025. kao i preko uplata na misijski račun, prema ustaljenoj tradiciji skupljali smo pomoć Domovinskoj crkvi. Ove godine pomoć je upućena u župi i samostanu Guča Gora. Tom prigodom u gostima nam je bio gvardijan fra Davor Petrović. Hvala svima na darovima!

Prva pričest 2026.

Prva sveta pričest bit će u nedjelju 3. svibnja 2026. godine u 12.30 sati u crkvi sv. Ante u Wettingenu. Kandidati su djeca trećeg razreda osnovne škole.

Sveta krizma 2027.

Sveta krizma predviđena je za subotu, 24. svibnja 2027. godine u crkvi svetoga Ante u Wettingenu u 11.00 sati. Kandidati za krizmu već se pripremaju dvogodišnjom vjeronaučnom obukom za ovaj veliki dan.

Hodočašće u Meksiko

Ako Bog da, hodočašće Gospi Guadalupskoj i svetištima u Meksiku bit će od 3. do 13. studenoga 2026. godine. Broj mjesta je ograničen. Nazovite u Misiju za detaljnije informacije.

Susret framaša

Susret framaša se održava utorkom u Wettingenu, dvorana Forum kod crkve sv. Ante te u Buchsu u crkvenoj dvorani.

Bračni jubilarci

U nedjelju, 26. listopada 2025. godine, na svim svetim misama molit ćemo i blagosloviti sve one koji u ovoj godini slave svoju obljetnicu braka. Molim ovogodišnje bračne jubilarce da se prijave u Misiju zbog organizacije.

Svi Sveti i Dušni dan

Sveta misa na Svi Svete 1. 11. 2025. bit će u Bad Zurzachu u 18 sati, a na Dušni dan 2. 11. 2025. na svim misama prema redovitom rasporedu.

Prodaja adventskih vijenaca

Zajednica žena će i ove godine pripremiti i prodavati adventske vijence u nedjelju Krista Kralja 23. 11. 2025. godine. Sva dobit ide u humanitarne svrhe. Hvala ženama koje pripremaju i svojski se trude oko ovoga projekta kao i vama koji ih podržavate.

Nikolinje

Proslava Nikolinja bit će u subotu 6. 12. 2025. godine u Bärenmatte u Suhru u 16.00 sati.

BOŽIČNE ISPOVIJEDI

Menziken, 26. 11. 2025. od 17.30 sati
Buchs, 2. 12. 2025. od 17.30 sati
Wettingen, 8. 12. 2025. od 17.30 sati
Zofingen, 11. 12. 2025. od 17.30 sati
Rheinfelden, 13. 12. 2025. od 17.45 sati

MISE ZORNICE U DOŠAŠČU

Srijedom - 3. 10. i 17. prosinca 2025. u 6.30 sati u Buchsu
Petkom - 6., 12. i 19. prosinca 2025. u 6.30 sati u Wettingenu

Blagoslov školaraca

Za blagoslovljen početak nove školske i vjeronaučne godine slavili smo u nedjelju, 25. kolovoza 2025. u Oberentfeldenu zajedno sa Švicarcima te u Wettingenu i Menzikenu svete mise i zazvali Božji blagoslov na sve školarce, njihove odgajatelje te njihove roditelje.

Kršteni u Misiji

Drago Mandir, sin Alena i Suzane r. Filipović, (Rheinfelden), 14. lipnja 2025. u Rheinfeldenu

Leano Rimar, sin Renata i Melanie r. Gagulić, (Däniken), 28. lipnja 2025. u Buchsu

Marin Kovačević, sin Marka i Marcela r. Petrić, (Möriken), 28. lipnja 2025. u Buchsu

Leana Suero, kći Luis Alexander i Laure r. Lovrinović, (Holderbank), 28. lipnja 2025. u Brugg

Gabrijel Babić, sin Luke i Kristine r. Drinjak, (Wohlen), 28. lipnja 2025. u Wohlenu

Julia Šišić, kći Andrea i Klaudie r. Ličanin, (Siglistorf), 5. srpnja 2025. u Siglistorfu

Gabriel Đotlo, sin Antonia i Tanje r. Kesten, (Bergdietikon), 5. srpnja 2025. u Wettingenu

Leano Martinović, sin Slavka i Marijane r. Čorković, (Oberbipp), 12. srpnja 2025. u Wettingenu

Kaja Ivančić, kći Ante i Marije r. Čulo, (Staufen), 3. kolovoza 2025. u Grabovici

Lian Mateo Vogler, sin Fabiana i Sandre r. Čorković, (Kirchdorf), 9. kolovoza 2025. u Kirchdorfu

Franka Barukčić, kći Ilije i Lane r. Miletić, (Nusbaumen), 6. rujna 2025. u Nusbaumenu

Lea Stanušić, kći Danijela i Anite r. Stojak, (Brittnau), 6. rujna 2025. u Zofingenu

Jana Amanda Tipura, kći Ilije i Antonije r. Klindić, (Aarau), 6. rujna 2025. u Aarau
Ciriaco Poppa, sin Antonia i Ruže r. Bročić, (Dottikon), 20. rujna 2025. u Wettingenu

Vjenčanja

Marko Ravlić i Klaudija Dežić, 30. svibnja 2025. u Slavonskom Brodu

Marko Bujan i Luana Accardi, 21. lipnja 2025. u Biograd na Moru

Mario Pačak i Ivana Žgela, 23. lipnja 2025. u Wettingnu
Franjo Barać i Dijana Tomić, 25. srpnja 2025. u Zadru – Smiljevcu

Ivan Grgić i Monika Grgić, 26. srpnja 2025. u Slavonskom Brodu
Ivan Babić i Valentina Glavina, 26. srpnja 2025. na Širokom Brijegu

Toni Propadalo i Mirna Bošnjak, 27. srpnja 2025. u Žepču
Ivan Havoić i Klaudija Tomić, 1. kolovoza 2025. u Vrbju

Marko Ivišić i Ivana Marković, 2. kolovoza 2025. u Vitezu
Ivan Kikić i Dijana Adžaga, 3. kolovoza 2025. u Sivši Usori

Mateo Bilić i Antonija Kvesić, 9. kolovoza 2025. u Slivno Ravno
Anto Pejić i Danijela Lacić, 9. kolovoza 2025. u Poljacima

Ivo Lubina i Sandra Tadić, 16. kolovoza 2025. u Zagrebu
Ivan Kovačević i Iva Gavranić, 29. kolovoza 2025. u Sesvetskim Selima

Daniel Miloš i Kristina Majstorović, 30. kolovoza 2025. u Rovinju
Blaž Pavičić i Ana Ćosić, 30. kolovoza 2025. u Dugom Selu

Leon Mikulić i Doris Pehar, 19. rujna 2025. u Mostaru
Daniel Jurčević i Doris Kesten, 27. rujna 2025. u Muriu

Susret ministranata

U subotu 13. rujna 2025. godine u crkvi, dvorani i okolnim igralištima u Menzikenu naši ministranti s područja cijele misije imali su svoj susret. Kroz molitvu, uvijekbavanje ministrantske službe, zajedničko objedovanje, pjevanje i uz igru ministranti su imali lijep dan. Majke su se pobrinule za spremanje ručka i slastica. Hvala svima!

Velika Gospa

Na Veliku Gospu, Marijino Uznesenje na Nebo, slavili smo svetu misu u Gospinoj špilji u Luggernu u večernjim satima uz nazočnost velikog broja vjernika.

Mala Gospa – Gospin rođendan

Na Malu Gospu 8. rujna 2025., hodočašti li smo Gospi u Leuggern. U večernjim satima molili smo krunicu, slavili svetu

misu i u procesiji izmolili po sedam Očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu. Jedan dio hodočasnika pješaka se uputio iz Aarau, ispred Crkve sv. Petra i Pavla, te iz Wettigena ispred crkve sv. Ante. Neka Gospa sve blagoslovi i neka nas zagovara.

Zahvala

Za vrijeme ljetnog odmora u našoj Misiji u zamjeni je bio fra Miro Jelečević, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Fra Miri iskreno zahvaljujem!

Hodočašće padre Piju i svetištima Južne Italije

Predvođeni fra Nikom Leutarom i vodičem Vladom Rukavinom, krenuli smo 26. svibnja 2025. na šestodnevno hodočašće u južnu Italiju. U ranim jutarnjim satima poletjeli smo iz Züricha za Rim, odakle smo se autobusom odmah uputili prema Montecassinu te obišli benediktinski samostan smješten na brežuljku. Nastavili smo put prema Pompejima, gradu uništenom erupcijom vulkana Vezuva 79. godine, gdje smo razgledali sačuvane ulice i građevine te naučili puno toga o tadašnjem, ne tako različitom, životu. Sljedećeg dana svetu misu smo održali u Gospi od Pompeja, a potom se zaputili u Materu, ▶

MISIJA AARGAU

► grad u stijeni i mjesto snimanja filma «Pa-sija». Kroz kamenite ulice i stepenice, pod kabanicama i kišobranima, vodila nas je domaća voditeljica koja je i sama godina-ma živjela u Švicarskoj. Poslijepodne smo stigli u San Giovanni Rotondo, središte pobožnosti svetog Padre Pia. Treći dan započeli smo usponom na Križni put u San Giovanni Rotondu, a svetu misu sla-vili smo u crkvi Santa Maria delle Gra-zie, gdje je Padre Pio 22. rujna 1968. služio svoju posljednju misu. Obišli smo njego-vu sobu, kriptu i ogromnu Novu baziliku ukrašenu mozaicima te tijelo svetog Pia. Poslijepodne smo posjetili impresivnu špilju svetog Mihaela Arkandela na Monte Sant'Angelu. Četvrti dan smo krenuli pre-ma Foggii, gdje smo u Svetištu Okrunjene Gospe održali misu, a potom nastavili do Barija ka svetom Nikoli. Put smo potom nastavili do Subiaca, gdje smo sljedećeg jutra, nakon strmog uspona, stigli do sa-mostana sv. Benedikta smještenog usred klisura. Sveta misa održana je u jednoj od kapelica. U podne smo stigli do Vatikana, obišli baziliku sv. Petra i prošli kroz Sveta

vrata u jubilarnoj godini 2025. Posljednjeg dana posjetili smo baziliku sv. Ivana La-teranskog i Scala Sancta – stepenice koji-ma je Isus kročio do Pilata. Misa u Santa Maria Maggiore nažalost je otkazana zbog velike neočekivane gužve u gradu. Pomalo tužni krenuli smo ka srcu Rima i stigli do Koloseuma. Vlado nas je proveo od Kolo-seuma i Foruma preko San Giuseppe dei Falegnami i Santa Maria in Aracoeli do Vittoriana. Pomalo umorni, no duhovno ispunjeni i radosni, sletjeli smo u kasnim noćnim satima u Zürich.

■ *Samanta Lamešić*

✝ **Blaž Samardžić** 1971. – 2025.

Blaž je rođen u Gornjoj Dubici, od oca Stjepana i majke Kaje, djevojački Stanić. Svoje je djetinj-stvo i mladost proveo u rodnom kraju uz svoje sestre Ljubicu i Ružicu. Početkom svojih dva-desetih godina dolazi u Švicarsku, gdje je upoznao suprugu Zdravku s kojom se vjenčao 1994. godine. U skladnom braku dobili su dva sina Damira (1996) i Daria (2000). Bio je čovjek mirne i blage naravi, uvijek spreman pomoći, nikada ne odustajući. Svojom pozitivnošću, snagom i hrabrošću nadahnjivao je sve oko sebe. Od 2007. godine hrabro se borio s raznim bolestima. Unatoč životnim izazovima, zadržao je osmijeh, volio se družiti i nika-da nije izgubio smisao za humor. Do pos-ljednjih dana ostao je vedar i nasmijan. Iako u teškom zdravstvenom stanju, ostva-rilo je svoju veliku želju posjetiti rodni kraj i svoju rodbinu. Svima je želio radostan i ispunjen život, baš onakav kakav je i sam volio - bezbri-žan, radostan i pun ljubavi. Opremljen svetim sakramentom preminuo je 13. ko-lovoza 2025. godine. Sahranjen je 18. ko-lovoza na groblju u Kirchdorfu. Obitelji iskrena sućut. Počivao u miru Božjem!

✝ **Dragica Kresoja** 1943. – 2025.

Dragica je rođena 24. 12. 1943. u Novoj Plošćici kod Bjelovara. Odrastala je sa sestrom Maricom u rodnom kraju. Krajem pedesetih godina otišla je u Rijeku gdje je upo-znala i svoga muža, svo-ga životnog suputnika godine 1962. Kra-jem šezdesetih otišli su u Švicarsku gdje su i sklopili brak 26. 6. 1970. godine. U bra-ku im je Bog podario kći Suzanu (1972) i sina Sašu (1982). Za obitelj i za muža ništa joj nije bilo teško učiniti. Bila je uljudna i spremna pomoći svakome, bila je jasna i konkretna u razgovoru. Dragica je rad-ni vijek provela kao marljiva, vrijedna krojačica. I nakon umirovljenja kome je god trebalo potkratiti hlače ili tome slično Dragica je bila tu. Srcem je to radila. Od umirovljenja do posljednjih dana živo-ta sa svojim mužem provodila bi vrijeme od travnja do listopada u obiteljskoj kući i Sremskim Karlovcima, a preko zimskih dana u Neuenhofu pored djece. Dana 6. lipnja 2025 neizgovorno je pala na ulici prilikom odlaska u trgovinu da bih od posljedica pada preminula, okružena svo-jim najmilijima, 16. 6. u bolnici u Aarau. Sahranjena je na groblju u Neuenhofu. Obitelji iskrena sućut. Počivala u miru Božjem!

NAŠI POKOJNICI

✝ **Anka Tolić – Gerić** 1946. – 2025.

Anka je rođena 21. ko-lovoza 1946. godine u Zenici. Odrasla je u rodnom mjestu uz ro-ditelje Luciju i Fabijana, sestru Zdenku i brata Zdenka. Kada bi pri-čala o djetinjstvu i mladosti provedene u Zenici i ljetovanjima u Brajkovićima, to bi uvijek bila lijepa sjećanja. Od malih nogu Anka je bila vrlo vrijedna, pouzdana i brižna. 1963. godine upoznala je svog su-pruga Matu, za kojeg se udala 1966. godi-ne i kojeg je do zadnjeg daha neizmjer-no voljela. Zajedno su došli u Švicarsku 1969. godine. Nisu planirali ostati zauvijek, ali eto jesu. Anka je hrabro nosila i podnosila zdrav-stvene poteškoće sa sluhom iz djetinjstva, koje su je pratile kroz život. Za svoju dje-cu, Daria i Dajanu, bila je lavica. Bila je ve-likoga srca. Unučad Tea, Boris, Tyra Liz i Tessa Mei su joj bila ponos i radost, njene duše i anđeli. Baku su mnogo voljeli. Kažu da je baka njihov anđeo. Baka je uvijek ne-što radila, kuhala, spremala, bila u pokretu i brzo hodala. Bila je puna života i snage. Iako je cijela obitelj imala i ima lijep ži-votni put, Anku je uvijek pratila briga za njihovo dobro. Znala je predivno kuhati. To je bio jedan od njenih načina, na koji bi pokazivala svoju ljubav i brigu za obitelj. Taj opojni miris njezine domaće kuhinje, po kojoj je čak i prijatelji njene djece do-bro pamte. U srpnju ove godine Anka je obilazila mjesta njenog djetinjstva, bila je sretna i veoma vesela. Potom se naglo razbolila i nakon kratke i teške bolesti preminula 3. rujna 2025. Njen odlazak ostavlja besko-načnu tugu i prazninu u životima njenih najmilijih. Sahranjena je na groblju u Wettingenu 17. rujna 2025. Obitelji iskre-na sućut. Počivala u miru Božjem!

MISIJA ZUG

Hrvatska katolička misija
Oberneuhofstrasse 3, 6340 Baar

Telefon: 041 767 71 43
E-Mail: hkm@zgkath.ch
Misionar: **fra Vine Ledušić**

Suradnica: **s. Anđela Pervan**

■ **RASPORED MISA**

- ZUG: Pfarrkirche - Gut Hirt, Baarerstr. 62, svake nedjelje u 11.00 sati
- PFÄFFIKON: Pfarrkirche, Mühlematte 3, svake nedjelje (osim prve) u 14.00 sati
- SCHATTDORF: Pfarrkirche Maria Himmel-fahrt, 6467 Schattdorf, u 17.00 sati (5.10. 2025., 19.10. 2025., 2.11. 2025., 16.11. 2025., 7.12. 2025., 14.12. 2025., 21.12. 2025.)
- SEEWEN: Alte Gasse 19a, svake subote u mjesecu (osim prve) u 17.30 sati
- EINSIEDELN: svake 1. subote u mjesecu u 18.30 sati (4. 10. 2025., 1. 11. 2025., 6. 12. 2025.)

Kršteni u Misiji

Levin Bagavac, sin Tibora Bagavca i Mie r. Tuce, 15. 3. 2025., Zug (Gut Hirt)
Arian Beljan, sin Stipe Beljana i Petre Beljan, 28. 6. 2025., Baar (St. Anna)
Franka Beljan, kći Stipe Beljana i Petre Beljan, 28. 6. 2025., Baar (St. Anna)
Luka Čulo, sin Ivana Čule i Antonije r. Drmić, 28. 6. 2025., Zug (Gut Hirt)
Antonio Čuk, sin Tomislava Čuka i Jelene r. Čorić, 30.8. 2025., Altendorf (St. Michael)

Vjenčanja

Gabriel Vujević i Martina Duspara, 29. 5. 2025., Zadar
Boško Perković i Magdalena Blazević, 25. 7. 2025., Donji Prolozac
Toni Adamović i Matea Kafadar, 2. 8. 2025., Prigorje Brdovečko
Ivan Medić i Tamara Jelčić, 27. 6. 2025., Bagalovići
Andreas Zorman i Ivana Kolobarić, 3. 8. 2025. Široki Brijeg
Robert Volić i Iva Barbić, 5. 8. 2025., Lučko
Karlo Šimatović i Melani Radošević, 16. 8. 2025., Novaki
Ante Čulo i Kristina Pavić, 6. 6. 2025., Samobor
Mirko Mioč i Bernarda Vidović, 29. 6. 2025., Bugojno
Kristijan Krstić i Ana Rakić, 31. 5. 2025., Poreč
Anton Klarić i Katarina Kovač, 31. 5. 2025., Vitez
Josip Šipić i Andrea Čabraja, 18. 8. 2025., Split

Misijski kalendar

Četvrtak, 23. 10. 2025., misa i klanjanje u Zugu (Gut Hirt) u 19.30
Nedjelja, 9. 11. 2025., zajednička misa (Kirchweih, Chilbi) u Zugu (Gut Hirt) u 10.00 sati
Četvrtak, 13. 11. 2025., misa i klanjanje u Zugu (Gut Hirt) u 19.30

Spomen na Vukovar ...

Subota, 22. 11. 2025., međumisijski susret mladih - spomen na Vukovar, Škabrnju i ostala mjesta hrvatskog stradanja, Zug (St. Johannes) u 17.00 sati
Za sve informacije, prijavu i program, skeniraj QR Code!

Nikolinje

Nedjelja, 7. 12. 2025., proslava sv. Nikole, misa za djecu i roditelje, Zug (St. Johan-nes) u 13.00 sati. Taj dan imamo i redo-vitu misu u crkvi Gut Hirt u 11.00 sati.

Božićna ispovijed

Ponedjeljak, 8.12. 2025., ispovijed i misa, Zug (Gut Hirt) u 10.00 sati
Srijeda, 24.12. 2025., Zug (Gut Hirt) u 20.00 sati; Brunnen (Theresienkirche) 22.30
Četvrtak, 25. 12. 2025., Zug (Gut Hirt) u 11.00 sati
Petak, 26. 12. 2025., Zug (Gut Hirt) u 11. 00 sati

Prva sv. pričešć 2026.

Prva sv. pričešć bit će 19. 4. 2026. u Zugu (Gut Hirt) u 11.00 sati

Korizmena duhovna obnova

Korizmena duhovna obnova u Zugu (Gut Hirt) od 26. 2. 2026 do 1. 3. 2026. godine

Tečaj priprave za brak

Tečaj priprave za brak bit će od 24. do 26. 2. 2026. godine u 18.30

Misijsko hodočašće u Lurd

Od 11. 5. 2026. do 16. 5. 2026. godine

Misijsko hodočašće u Rim

Od 5. 10. 2026. do 10. 10. 2026. godine

CROMIN 2025.

Na duhovski ponedjeljak, 9. lipnja 2025., u Voketswillu održan je 21. susret ministranata i dječjih zborova - CROMIN. Euharistijsko slavlje predslavio je fra Šimun Šito Ćorić u zajedništvu sa svećenicima misionarima koji žive i dje-luju u Švicarskoj. Poslije misnog slavlja nastupili su dječji zborovi s dvije pjesme. Naši Raspjevani anđeli otpjevali su pje-sme: Djeluj kroz mene i Ti si sveti. Nakon ručka slijedile su sportske aktivnosti. Naša djeca osvojila su medalje u sljedećim dis-ciplinama: Nogomet, stariji dečki 1. mjesto Nogomet, mlađi dečki 3. mjesto Skakanje u vreći, djevojčice 1. mjesto Svima veliko hvala na sudjelovanju i or-ganizatorima na uspješno odrađenom 21. Crominu.

PRVA ROŠTILJADA MLADIH HKM ZUG

Prva roštiljada mladih HKM ZUG odr-žana je 14. lipnja 2025. u Horgenu. Mlađi su uživali u zajedništvu kroz pje-smu, kupanje, igru i roštilj. Zahvaljujemo im za proteklu školsku godinu zato što su u našu misijsku zajednicu unijeli radost, nadu i poletnost. Naša Sofija Babić napisa-la nam je što za nju znače ovakvi ili slični susreti. «Nedavno organizirana roštiljada HKM ZUG za mene je bila predivno iskustvo koje ću zadržati u svom srcu. Najviše me se dojmilo što smo poput pravih prijate-lja opušteno razgovarali, plesali, pjevali, družili se, roštiljali... Za mene zajednica znači imati ljude s kojima mogu dijeliti vjeru, jezik i hrvatske običaje. Iako živim u Švicarskoj, kroz ovakva druženja osje-ćam povezanost s Domovinom i kulturom hrvatskog naroda. Nadam se da će biti još mnogo ovakvih susreta koji će učvrstiti i povezati naše prijateljstvo i vjeru.» Dragi naši mladi, lijepo je što ste nam da-rovani! I dalje sjajite kršćanskim sjajem! ►

PROSLAVA SV. ANTE U SEEWENU

► U subotu, 14. lipnja 2025., zajedno s vjernicima iz kantona Schwyz, proslavili smo sv. Antu Padovanskog. Euharistijsko misno slavlje predslavio je don Stipe Gale, kancelar mostarsko-duvanjske i trebinjsko-mrkanske biskupije. Don Stipe je propovijedao o životu najpoznatijeg sveca u svijetu, o sv. Anti. Govoreći o njegovu životu potaknuo nas je na razmišljanje kakav je naš kršćanski život, što u životu možemo i trebamo promijeniti i kako po uzoru na sv. Antu posvetiti život Kristu i evangelizaciji. Poslije sv. mise slavlje se nastavilo u župnoj dvorani uz bogat i raznolik švedski stol. Zahvaljujemo misijskom vijeću HKM Schwyz na trudu i organizaciji!

IZLET U EUROPA-PARK

U subotu, 21. lipnja 2025., organizirali smo cjelodnevni izlet za mlade u Europa-park. Pedesetak mladih uživalo je u adrenalinskoj zabavi u jednom od najposjećenijih zabavnih parkova u Europi. U autobusu su se pjevale hrvatske domoljubne pjesme, a u parku uživalo u raznolikosti programa preko 100 uzbudljivih atrakcija podijeljenih u 16 cjelina među kojima su i adrenalinski roller coasteri. Našim mladima glavna atrakcija je bio spektakularni vlak smrti - Voltron Nevera koji je razvijen u suradnji s hrvatskim inovatorom Matom Rimcem. Voltron Nevera nevjerojatnom brzinom odveo ih je u adrenalinsko putovanje. Imali su priliku posjetiti hrvatsko kino pod nazivom «Traumzeitdome Kroatien» gdje su pogledali film u 3D tehnologiji o najpoznatijim hrvatskim znamenitostima poput dubrovačkih zidina, hrvatskih otoka, nacionalnih parkova i parkova prirode. Neizostavan je bio i restoran gdje su se blagovala tradicionalna jela iz hrvatske kuhinje. Ponosni smo na našu mladost koja je kroz ovaj izlet pokazala zrelost i odgovornost u poštivanju pravila i dogovora. Zaslužili su još kvalitetnih izleta u skorije vrijeme.

PROSLAVA SV. IVE

U crkvi sv. Meinrada, u Pfäffikonu 29. lipnja proslavili smo sv. Ivana Krstitelja. Na početku euharistijskog slavlja fra Vine Ledušić je pred slikom Mesijnog preteče izmolio molitvu i litanije posvećene sv. Ivanu Krstitelju. U prigodnoj homiliji, osvrćući se na evanđelje dana, potaknuo je vjernike na kršćanski život posvećen Bogu, Crkvi i bratu čovjeku. Po put sv. Ivana trebamo biti apostoli i branitelji istine. Za njega prorok Izaija kaže

kako je: "Glas koji viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji, poravnajte mu staze." Naše duhovne pustinje neka postanu poravnate staze kroz koje će Gospodin doći u ovaj nemirni svijet. Liturgijsko pjevanje i sviranje animirao je zbor mladih HKM ZUG pod vodstvom s. Anđele Pervan. Na kraju misnog slavlja Misijsko vijeće Pfäffikon pobrinulo se za tjelesnu okrepju prisutnih i još jednom potvrdili kvalitetu recepta srednjobosanskih čevapa i pljeskavica.

BLAGOSLOV ŠKOLARACA

Dana 31. kolovoza 2025., u crkvi Gut Hirt u Zugu, održan je blagoslov učenika i školskih torbi. Euharistijsko slavlje predslavio je župnik don Kurt Schaller u zajedništvu s našim misionarom fra Vinom Ledušićem. Prigodnu homiliju održao je župni kapelan Bernhard Gehrig. Nadovezujući se na evanđelje, Bernhard je progovorio o poniznosti. Kako u životu riskiramo sjesti na prvo mjesto bez promišljanja pripada li nam to mjesto. Savjetovao je da poput sv. Franje živimo ponizno, prihvatimo skromnost i otkrijemo ljepotu Božjeg stvaralačkog djela u prirodi, ali i u bratu čovjeku. Drugo čitanje čitala je naša vjernica Vlatka Vukoja. Veliki zbor HKM ZUG otpjevao je Sanctus dok je ostale li-

turgijske pjesme otpjevao zbor Jodler-Doppelquartett iz Zuga. Poslije misnog slavlja druženje se nastavilo na platou ispred crkve uz pljeskavice koje su pripremili vrijedni članovi misijskog vijeća HKM Zug. Zahvaljujemo na svakom vašem doprinosu i preporučujemo naše drage školarce u vaše molitve!

MISIJSKO HODOČAŠĆE U EINSIEDELN

U subotu, 6. rujna 2025., održano je 28. misijsko hodočašće u Einsiedeln. Tri skupine vjernika, njih šezdesetak, pješaćilo je iz Zuga, Schwyza i Pfäffikona. Hodočašće smo započeli pobožnošću križnog puta kroz einsiedelsku kalvariju. Mnogstvo vjernika rado je sudjelovalo u molitvi, pjesmi, nošenju ozvučenja, zastava i križa. Poslije križnog puta, ispred bazilike Crne Gospe tradicionalno smo se fotografirali. Zbog velikog broja vjernika, tek iz petog pokušaja uspjeli smo stati u kadar. Bogu hvala! Euharistijsko slavlje, u crkvi Jugendkirche, predslavio je misionar fra Vine Ledušić, a zbor mladih HKM ZUG, pod vodstvom s. Anđele Pervan, pobrinuo se za liturgijsko pjevanje i sviranje. U homiliji, fra Vine je zahvalio Bogu koji nam neprestance sve daruje u izobilju i koji nam omogućuje da rastemo u misijskoj zajednici.

Fra Vine je u svojoj homiliji poručio: "Logika našeg Boga je nesebično darivanje, ničim zaslužen, a mi ljudi prečesto biramo logiku gluposti: ogovaranja, ponosa, nadmetanja, osveta. I sviđi nam se pomalo iskriviti istinu, uzdići sebe, drugoga obezvrijediti. Bitno je vratiti se sebi, vratiti se Bogu. Često nemamo ista mjerila, iste principe i smatramo da smo vrijedniji od drugih. Ovdje smo večeras pred našom Majkom. Majka u svakom djetetu vidi ono najljepše, najbolje... Neka ovaj pohod Majci izvuče iz nas da budemo dobri ljudi i da ponesemo u vječnost samo dobro.

Gospe naša, dolazimo pred tobom, zagovaraj nas pred svojim Sinom da idemo putem ljubavi, milosti i poštenja. Zaštiti nas od zla, brani nas od opasnosti i vodi naše korake da budemo istinski svjedoci ljubavi u ovome svijetu. Čuvaj našu zajednicu, naše obitelji. Na tvoj rođendan slavimo tvoj primjer vjere. Neka nas tvoja prisutnost osnaži, tvoj zagrljaj tješi, tvoja ljubav nadahne da svakodnevno živimo po Božjoj volji. Gospe naša, vodi nas, osnaži nas i štiti nas od sada i uvijek."

Poslije euharistije, ispred platoa crkve, hodočasnici su blagovali čorbanac koji je za prisutne napravio gosp. Mario Pocrnja, dok su za slatki stol bile odgovorne

vrijedne domaćice. Za domoljubne note pobrinuo se, nama dobro poznat, glazbeni sastav Alkari. Svima iskreno HVALA za prekrasno hodočašće! Neka vas prati zagovor naše Nebeske Majke!

NAŠI POKOJNICI

✠ Ivo Rajić

1966. – 2025.

Ivo Rajić – Mišković rođen je 31. siječnja 1966. godine u Gornjoj Večerskoj. Nakon završene srednje škole 1988. godine dolazi u Švicarsku, dok supruga Marina dolazi 1992. godine. U braku su dobili dva sina Marka i Branka. U Švicarskoj, Ivo je stekao mnogobrojne prijatelje i kumove. Bio je aktivni član HNK Srednja Bosna i Misijske zajednice u Pfäffikonu. Na početku 2025. godine od sina Marka i nevjeste Olivie primio je vijest da će uskoro postati djed što ga je posebno veselilo. Planirao je 2026. godine povratak u domovinu. Ivo je iznenada preminuo 7. svibnja 2025. Misa zadušnica za pokojnog Ivu bila je u nedjelju 11. svibnja 2025. u 14 sati u crkvi St. Meinrad u Pfäffikonu. Posljednji ispraćaj bio je u utorak 13. svibnja 2025. u 17 sati u Gornjoj Večerskoj gdje je i sahranjen. Počivaj u miru dragi tata. Sada si u svojoj domovini gdje si za života želio biti. Zahvaljujemo fra Vini, kumovima, prijateljima, članovima HNK Srednja Bosna na dostojanstvenom ispraćaju našeg Ive, voljenog supruga i tate.

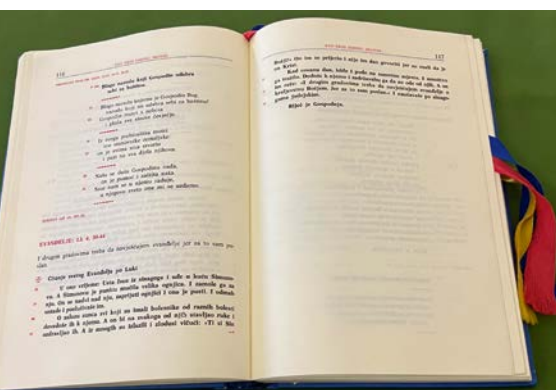
MISIJA TICINO

Hrvatska katolička misija
Al Mai 18, 6528 Camorino
Telefon: 091 840 23 06
Mobilni: 079 203 92 40
E-Mail: hkm ticino@gmail.com
hkm-ticino.ch
Facebook stranica: HKM Ticino
Instagram: @hkm ticino

Misionar: fra Slaven Mijatović

Raspored misa

- ASCONA: crkva u Collegio Papio, svake nedjelje u 9.00 sati
- BIASCA: Chiesa parrocchiale, svake nedjelje u 11.30 sati
- GIUBIASCO: Chiesa san Giobbe, svake nedjelje u 13.00 i svakog I. petka u 19.00 sati
- LOCARNO: Chiesa Nuova, via Cittadella 17, svakog četvrtka u 19.00 sati
- LUGANO: S. Lucia, Massagno, svake subote u 19.00 sati

Anica i Helena, naše gošće, potrudile su se osmisliti pet kategorija natjecanja – te su, nakon što su se ekipe prijavile – započele «olimpijske igre» u bacanju balona s vodom, preskakivanjima, igrama par nepar, mučenja sa vrućinom ... Uglavnom ideja je da svima – koji igraju i koji gledaju bude zabavno. I starima i mladima i djeci i muškarcima i ženama i mladićima i djevojkama. Bilo je lijepo vidjeti da su se mnogi odazvali.

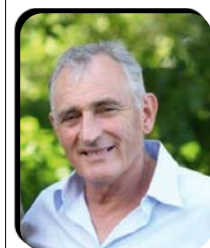
Nakon puno smijeha i truda oko toga tko će pobijediti – podijeljene su i medalje i pehar – svima koji su se trudili. Naravno da je najmanje važno tko je pobijedio a da je najvažnije da se zajednica u taj sunčani dan – iako jutro nije obećavalo sunce – lijepo zabavila. Zahvaljujemo svima – osobito Anici i Heleni – koji su se potrudili da svima bude dobro.

NAŠI POKOJNICI

✠ Jozo Šimunac

1961. – 2025.

Jozo je rođen 26. rujna 1961. u mjestu Podhum, Livno – BiH. Nažalost već u svojoj petnaestoj godini ostaje bez oca – tako da ostaje živjeti sa svojom majkom Zorkom i sestrom Ilinkom. Svoj prvi posao našao je u Livnu i počeo vrijedno raditi za svoju obitelj.

Godine 1986. ženi se sa Smiljkom r. Pavić – iz istog mjesta. Nakon godinu dana dobivaju svoju kćerku Zoricu. Godine 1988. doselio se u Biascu, Ticino, Švicarska. Nakon kratkog vremena pridružila mu se i obitelj. Godine 1994. rodio se i sin Stipe. I nastavio je Jozo vrijedno raditi za svoju obitelj – kao vozač kamiona, posao koji je volio. Uza svoje sumještane i sunarodnjake život je tekao mirno. Tako su djeca odrasla i Zorica se vjenčava sa Ivanom Pervanom – te iz toga braka rađaju se Oliver i Sara – unuci kojima Jozo poklanja puno vremena i ljubavi.

Redovito je – poput mnogih iste životne sudbine – posjećivao rodni kraj i sanjario kako će se jednom – u mirovini skrasiti tamo gdje je njegovo korijenje. Nažalost u svojoj 62. godini dijagnosticirana mu je teška bolest – i nakon 20 mjeseci pokušaja liječenja i ozdravljenja tijelo nije uspjelo nadvladati bolest. Preminuo je okružen ljubavlju svoje obitelji u klinici Varini. Ispraćen je s poštovanjem zajednice i pokopan u svom rodnom mjestu.

Njegovoj obitelji koja se brižno skrbila za svoga muža, oca, djeda izražavamo iskrenu sućut. A za pokojnog Jozu molimo kršćansku molitvu – pokoj vječni daruj mu Gospodine i svjetlost vječna neka mu svijetli. Počivao u miru.

Do susreta iduće godine...

DAN MISIJE

Pastoralna godina

Obično u rujnu svake godine započinje nova školska, akademska ali i pastoralna godina. Vjernici se organiziraju u svojim zajednicama, župama, misijama kako bi duhovni život i pojedinca i zajednice bio što kvalitetniji.

I naša zajednica – HKM Ticino – započinje svoju pastoralnu godinu. Vrata naše zajednice otvorena su za sve koji traže Božje lice, evanđelje – navještaj Radosne vijesti Isusa Krista. Naglasak stavljam na nedjeljne svete mise, sv. mise blagdanima i svetkovinama, zatim na podjelu sv. sakramenata i na katehezu – navještaj i pouku. Održavamo pobožnosti, duhovne obnove, zajedničke i pojedinačne ispovijedi, hodočašća... Svakog tjedna imamo sv. mise počevši od četvrtka do nedjelje. Rado bismo potaknuli vjernike da se duhovno izgrađuju – otvorena su vrata za ministrante, misne čitače, za sve inicijative koje su pozitivne i dolaze od vjernika.

Za sve vaše duhovne potrebe HKM Ticino stoji vam na raspolaganju u ovoj novoj pastoralnoj godini.

Ilove smo se godine susreli na razini misije. Dan misije Ticino. U mjestu Gudo – 14. rujna tekuće, 2025. godine.

Susret smo započeli molitvom sv. mise u 11 sati. Hvala našim misnim pomoćnicima – koji su se stavili na raspolaganje i pripremili sve za sv. misu. Čitačima, pjevačima... Svećenik je pozvao na zajedništvo svih ljudi koje veže isti etnički korijen – isti jezik, ista vjera.

Nakon svete mise predviđen je ručak. Na menu smo stavili rebra sa roštilja i salatu. Uz čašicu vina sasvim pristojno za održati energiju tog popodneva. Našoj kuhinji najljepša hvala. Trebalo je ustati u ranim jutarnjim satima. Bojim se preskočiti koje ime – pa je najbolje svima koji su sebe žrtvovali najljepše zahvaliti.

Nakon mise slijedile su igre. Ove godine upravo smo stavili naglasak na te igre. Nisu to one klasične samo s loptom nego su prilagođene obiteljima – zapravo svima koji se žele zabaviti.

MISIJA SOLOTHURN

Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01
E-Mail: s_coric@bluewin.ch
www.kroatenmission-solothurn.ch

Misionar: fra Šimun Šito Ćorić

Hrvatska kuća
Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01

RASPORED MISA

- SOLOTHURN: crkva Hl. Geist-Kirche (Hrv. crkva), Wengi Brücke, uvijek prema dogovoru
- DULLIKEN: crkva sv. Vendelina, Bahnhofstrasse 44, svake nedjelje u 12.00
- SOLOTHURN: crkva sv. Marije, Allmendstr. 60, svake nedjelje u 14.30 sati
- BALSTHAL: župna crkva, St. Annagasse 2, 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati.

Molitvene skupine

- Crkva sv. Martina u Zuchwilu, svakog četvrtka u 18.30 sati.
- Crkva sv. Vendelina u Dullikenu, krunica i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu svakog četvrtka u 19.00 sati.
- Župna crkva u Balsthalu, krunica svake srijede u 19.00 sati.
- Hrvatska kuća u Oltenu, «Molitvena zajednica Krvi Kristove», prvi petak u mjesecu u 19.00 sati.

PRATITE OBAVIJESTI NA NAŠOJ MREŽNOJ STRANICI I NA FACEBOOK-U

www.kroatenmission-solothurn.ch

Misijski kalendar

BOČARSKO POPODNE

Olten, Hrvatska kuća, 12. 10. 2025., od 14.30 sati, uz natjecanje, pjesmu i jesenske specijalitete za one koji nisu ručali kao i za večeru.

SVI SVETI I DUŠNI DAN 1. 11. 2025.

Dulliken i Solothurn – mise kao nedjeljom

NIKOLINJA

Solothurn, 30. studenog 2025. nakon nedjeljne mise
Dulliken, 7. prosinca 2025. nakon nedjeljne mise

BOŽIĆNA VEČER

Olten, Hrvatska kuća, 14. prosinca 2025., od 16.00 sati, večera uz raznolike domaće specijalitete.

POVODOM 50 GODINA FRA ŠITINA SVEČENIŠTVA

Spominjući se 14 stoljeća kršćanstva i 1100 kraljevstva Hrvata, te 80-e obljetnice Blajburga i Križnih putova, na duhovno-nacionalnoj obnovi s nadbiskupom Tomom Vukšićem 13. i 14. rujna 2025., slavljeno je i fra Šitinih 50 godina svećeništva. U subotu u katedrali u Solothurnu izrekli su zahvale fra Šiti biskupski vikar Georges Schwickerath u ime biskupije Basel, predsjednik Urs Umbricht u ime Sinode kantona SO, fra Niko Leutar u ime Hercegovačke franjevačke provincije i fra Antonio Šakota u ime hrvatskih misija u CH. U nedjelju u Dullikenu pa u Solothurnu bile su pune vjernika i crkve i dvorane. Za bogate objede za sve brinula se u Dullikenu ekipa FOHS-a na čelu s Marinom Pavlović, a u Solothurnu ekipa profesionalnih ugostitelja obitelji Stanković, Kovačević i Antunović sa svojim suradnicima.

Urs Umbricht, Präsident der Röm.-kath. Synode des Kantons SO

(...) Die vielen Leute, die wöchentlich den Gottesdienst besuchen, beweisen dass diese Mission lebt und der Glaube auf fruchtbaren Boden fällt. Die Kroaten Mission im Kanton Solothurn darf dieses Jahr ihr 25-jähriges Bestehen feiern. Und in dieser Zeit haben wir einige grosse Projekte miterlebt. Besonders gut in Erinnerung ist mir das Filmprojekt mit viel Musik und dem inhaltlichen Teil zum Thema Medjugorje. An der Premiere des Films war die grosse St. Marien-Kirche in Solothurn bis auf den allerletzten Platz gefüllt. Sogar die Solothurner Zeitung brachte einen ausführlichen Bericht zu diesem Projekt. Die tollen Projekte verdankt die Mission und wir alle – unserem Pater Šito Ćorić. Er arbeitet seit 41 Jahren, sage und schreibe 41 Jahren, für die Kroaten Mission in unserem schönen Kanton Solothurn. Zuerst von Bern aus und seit 25 Jahren ist er im Kanton Solothurn ansässig. Und wenn wir schon bei Zahlen sind, Pater Šito feiert dieses Jahr auch sein 50-jähriges Priester-Jubiläum... Zu diesem Jubiläum, lieber Šito, gratuliere ich dir ganz herzlich und für deine lange Wirkungszeit in unserem Kanton danke ich dir bestens. Deine fröhliche und joviale Art und deine überzeugende Religiosität halten die Missionsmitglieder zusammen und das weit über die Kantongrenzen hinaus... Wir alle wissen es, alle werden älter und das bringt halt so das eine oder andere mit sich. So wünsche ich dir lieber Pater Šito weiterhin viel Kraft, gute Gesundheit und Gottes Segen. Zum Schluss möchte ich noch etwas zu den Jugendlichen sagen, die hier sind: Einige Ju-

gendliche von euch werden in 3 Wochen hier von unserem Bischof Felix gefirmt. Es werden rund 50 junge Menschen sein, die Ja zur katholischen Kirche sagen und mit der Kraft des Heiligen Geistes gestärkt werden. Diese Jugendlichen begrüsse ich heute besonders. Für mich ist es interessant zu sehen, dass ihr 2. oder 3. Generationen Jugendlichen, die in der Schweiz aufgewachsen sind, die Schule hier besucht haben, bestens integriert sind – euren Firmweg nicht den Schweizer Gspänli gehen – sondern eure Firmung im Rahmen der kroatischen Mission empfangen werden. Ich wünsche euch Jugendlichen ein gutes Firm-Erlebnis, viel Kraft durch den Heiligen Geist, einen tiefen Glauben, ein festes Bekenntnis zur Röm.-Kath. Kirche...

Fra Niko Leutar, provincijalski izaslanik za Švicarsku

(...) U ime provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Joze Grbeša, te sve braće Provincije i u osobno ime, u ovom svečanom i milosnom trenutku, kada zajedno sa fra Šitom slavimo pedeset godina njegova svećeništva, želim izreći zahvalu i čestitku. Prva zahvala ide dragom Bogu! Bože hvala ti... A Tebi, dragi fra Šito, danas posebno zahvaljujem i čestitam. U proteklih pedeset godina bio si više od svećenika: bio si i ostao pastir duša, duhovni otac, glazbenik koji je note pretvarao u molitvu, povjesničar koji je čuvao pamćenje naroda, i pisac koji je znao riječju dotaknuti istinu, vjeru i ljepotu. Bog ti je dao mnogo talenata, nisi ih zakopao nego si ih stavio u službu Crkve, Reda, naroda i čovjeka. Neka Ti Gospodin, koji te pozvao u svoju službu, uzvрати stostruko za svako dobro djelo. Neka Te i dalje prate zagovor Bezgrešne Djevice Marije i svetog Franje Asiškoga - Živio!

Frane Vugdelija, teolog i psiholog

Velika mi je čast i radost, u ime misije, uputiti nekoliko riječi povodom 50 godina predanog misijskog djelovanja našeg dragog fra Šite. Danas, dok slavimo tvoj zlatni jubilej – 50 godina svećeničkog služenja – ne slavimo samo broj godina, nego dubinu i širinu tvog djelovanja, tvoju neiscrpnu energiju, tvoju vjeru koja je pokretala i nadahnjivala, tvoju karizmu koja je okupljala i gradila mostove među ljudima. Od prvih dana pa sve do danas, djelovao si s narodom – ne kao promatrač, nego kao brat, pastir, prijatelj. Tvoja sposobnost da okupiš mlade, da dotakneš srca raznolikih ljudi, da u njima probudiš ono najbolje – rijetka je karizma koju si nosio s

DOBRO JE ZNATI... Da bismo djelovali

VIJESTI IZABIRE I KOMENTIRA: FRA ŠITO

lakoćom, a koja je ostavila neizbrisiv trag. Malo je onih koji su znali tako duboko i široko djelovati, a ti si to činio s radošću, s vjerom, s neumornim žarom. Sve vrijeme tvoga poetsko-glazbeno-duhovnog stvaralaštva i djelovanja, ti si Šito uspijevaio, uspostavljao i gradio suradnju te okupljao mnogobrojne glazbenike u domovini i izvan nje – kao rijetko tko u glazbenom svijetu. Tvoja glazbena ostavština govori sama za sebe. Plodan kantautor, suradnik s desecima vodećih glazbenika – domaćih i stranih – stvorio si opus koji je nadmašio granice Crkve i ušao u srca naroda. Tvoj album s pedeset izabranih duhovnih i domoljubnih pjesama postao je najprodavaniji na hrvatskom govornom području – uspjeh koji nijedan svećenik prije tebe nije postigao. A tvoje dramsko-glazbene izvedbe, koje su se nizale u desecima predstava, pokazale su da se evanđelje može prenositi i kroz umjetnost – snažno, dojmljivo, nezaboravno. Kad netko tako djeluje, kad blista, kad okuplja – nije čudo da se pojavi i zavist. I to, nažalost, ponekad i iz crkvenih krugova. Ali ti, Šito, nisi posustao. Upravo su te ti izazovi nosili još jače naprijed. Ni bolest, ni mrmljanja, ni zavist – ništa te nije moglo zaustaviti. Kao predavač na nekoliko sveučilišta, više od trideset godina, sudjelovao si u odgoju tisuća i tisuća studenata. Tvoj utjecaj nije bio samo akademski – bio je ljudski, duhovni, formativni. Mnogi od njih danas svjedoče tvoju prisutnost u vlastitom životu, u vlastitim pozivima, u vlastitim djelima. Rijetke su i dragocjene osobe kao što je naš fra Šito, koji svojom unutarnjom snagom i snagom vjere pozitivno utječu na ljude oko sebe. Fra Šito uvijek i ponovno svojim načinom djelovanja, pisanja, mnogim ljudima daje nadu i orijentaciju u životu, te podastire opće ljudske vrijednosti na modelu Isusa Krista, ukazujući neumorno kako može i treba biti bolje. Dragi Šito, tvojih 50 godina svećeništva nisu samo broj – to je priča o predanosti, hrabrosti, stvaralaštvu i ljubavi. Tvoj život je svjedočanstvo da se svećenički poziv može živjeti punim plućima, s radošću i strašću, u službi Bogu i čovjeku. Neka ti Gospodin podari još mnogo godina zdravlja, snage i nadahnuća... A mi, tvoji prijatelji i suradnici, ali i tvoja obitelj i rodbina, zahvalni smo što si dio našeg života. Živio Šito! Ad multos annos!

Fra Šitina zahvala

(...) Ovo je neponovljiva prigoda da, zahvaljujući Bogu i vama, spomenem još ponešto. Ja sam u svojih 50 godina sveće-

ništva, s vama 41 godinu i polako u tom djelovanju idem kraju: 16 godina u misiji Bern/Solothurn, te sad 25 godina u zasebnoj misiji Solothurn. Od 1984. okupljali smo se, brojčano, duhovno i prosvjetno rasli, te stalno više dobra činili. Veselite me vi iz misije koji ste redovito ili povremeno u crkvi kao i vi iz drugih misija koji sudjelujete u našem djelovanju. Tu su za sve raznolike djelatnosti uz mene bili brojni misijski suradnici u raznolikim djelatnostima. Naročito sam zahvalan našim mladima. Tako sposobni i lijepi, prema meni su uvijek otvoreni, dragi i spremni na pomoć kao da sam njihova generacija. A tek sudjelovanje djece, mladih i odraslih u našim predstavama s atraktivnim i prosvjetnim, kršćanskim i nacionalnim sadržajima. Pa mi smo kroz ovih 25 godina kao Hrvatsko narodno kazalište u CH, izveli više od četrdeset poetsko-glazbenih predstava. Polovica od njih bilo je prikazivano u cijelosti ili djelomično i široj publici na raznim tv-postajama po domovini. U njima je, sabirao sam, sudjelovalo vas različitih oko četrir stotine, uz oko 70 profesionalnih glazbenika iz domovine. Darežljivost većine vidi se i po tome, što smo brojnim akcijama pomagali domovini u najtežim prilikama, pa sve do stipendiranja studenata i gradnje kuća sirotinji. Spomenut ću kao rijetke kuriozitete, da smo osigurali financijska sredstva za gradnju dviju crkava u Africi te potakli gradnju crkve i osnivanje župe u Nacionalnom parku Plitvice. Već smo osigurali i poslali financijska sredstva Gospičko-senjskoj biskupiji za njeno podizanje. Tamo nikakve crkve ni župe nije bilo. Kolikog će to biti vjerskog i nacionalnog značaja pokazuje i činjenica, da Plitvice godišnje posjeti oko milijun i pol gostiju, a jedan je od prvih spomenika prirode u svijetu kojeg su uključili Ujedinjeni Narodi, UNESCO, kao svjetsku prirodnu baštinu...

Sestre i braćo, navodim ove stvari da vam kao svećenik i samac kažem da sam silno ponosan na sve vas, jer bez vas ništa od navedenog ne bi bilo. Neka vama i vašima Gospodin višestruko uzvрати. Ja bih, uz zagrljaj svakome od vas, jednom pjesmom Dragutina Domjanića, hrvatskog pjesnika kajkavskoga dijalektalnog izraza, iz srca još rekao ovo:

*Za vsaku dobru reč,
Kaj reći si mi znao, znala,
Za vsaki pogled tvoj,
Za vsaki smeh tvoj, fala!
Jer ti si v srce mi
Tak puno sunca dao/dala.
Kaj morem ti neg reć:
Od vsaga srca Fala!*

*Što će ti vjera,
ako ne rađa
dobrim djelima?!*

Sv. Jakov, apostol

Obično se u ovakvim prigodama za spomenu dijele sličice. Ja sam umjesto sličica za svaku obitelj ovdje osigurao na dar po jednu svoju knjigu, pa ponesite ju sebi u kuću, u stan.

Kršteni u Misiji

Gabrijel Petrović, sin Darka i Magdalene r. Maršić, 6. rujna 2025. u Dullikenu
Matej Arlović, sin Marija i Magdalene r. Slatinčić, 20. rujna 2025. u Solothurnu
Josip Konjevod, sin Marija i Valentine r. Crepulja, 25. listopada 2025. u Dullikenu
Ivano Lucić, sin Igora i Ane r. Slatinčić, 15. studenog 2025. u Solothurnu

NAŠI POVRATNICI

VRAĆAMO SE KUĆI U NAŠU HRVATSKU

Oni su zatvorili jedno važno poglavlje i otvorili novo – s vjerom, nadom i srcem punim emocija. To su Ilijana i Domagoj Šarić – mama i tata četvero prekrasne djece. Nakon godina provedenih u Švicarskoj donijeli su jednu od najvećih odluka u životu: «Vraćamo se kući u našu Hrvatsku», izvještava o svemu ovome Ilijana. Ona je rođena, odrasla i školovala se u Švicarskoj, koja joj je drugi dom. Domagoj je stigao prije deset i pol godina – s koferom punim snova i srcem punim odlučnosti. «Ovdje smo stvorili dom, obitelj i prijateljstva. Ali negdje duboko, u tišini, uvijek je kucalo ono poznato hrvatsko srce. I sada je vrijeme da ga poslušamo. U srcu nosimo divna sjećanja. Zahvalni smo na svemu što nam je Švicarska pružila. Ali srce nas vuče kući – među svoje. Idemo dalje s vjerom, nadom i ljubavlju prema domovini.»

Ninski zavjet je trajno važan i aktualan:

«Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi»

Mons. dr. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup u miru govori za Movis

RAZGOVARAO: FRA IKO SKOKO, GL. UREDNIK

Crkva u Jubilarnoj godini najprije nastoji pomoći vjernicima da otkriju vjerske i narodne korijene, kako bi ih dovela Onomu «od kojeg nam dolazi svaki dobar dar». Svijest o korijenima, naime, rađa u nama ponos što smo milošću i darom neba po krštenju postali djeca Božja. Stoga je Jubilarno vrijeme dobra prigoda, ali i obveza zahvalno prihvatiti riječi pape Leona Velikoga koji poziva: «Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo!».

Oče Nadbiskupe, predvodili ste u lipnju 57. zavjetno hodočašće Hrvata iz Švicarske Majci Božjoj u Einsiedeln. Mnogi hodočasnici su nam rekli kako su ta dva dana za njih bile prave duhovne vježbe. Kakvo je Vaše iskustvo s tog hodočašća?

Mons. Puljić: Zahvalan sam delegatu pastoralnih djelatnika u Švicarskoj, fra Antoniju Šakoti, što me u vaše ime pozvao predvoditi 57. zavjetno hodočašće Hrvata iz Švicarske Majci Božjoj u Einsiedeln. Više puta sam bio u nekoliko centara diljem Švicarske gdje se okupljaju Hrvati, a evo ove godine sam predvodio zavjetno hodočašće. Veseli me čuti da su nazočni vjernici doživjeli hodočašće kao «prave duhovne vježbe» s prigodnim programom: križni put, ispovijed, misa, predavanje o velikom papi sv. Ivanu Pavlu II., pobožnost Gospi, te bratsko druženje kroz dva dana u tom poznatom Marijinom svetištu. To i jest krajnji smisao takvih okupljanja koja se, eto, događaju kroz više od pola stoljeća. U tom vidu sam na koncu mise na Duhove u bazilici zahvalio ocima benediktincima na čelu s njihovim opatom, koji je obradovan brojnih hodočasnika dva puta došao pozdraviti okupljene svećenike i narod Božji. Posebice sam zahvalio hercegovačkim franjevcima, koji

desetljećima revno služe našim iseljenicima, naviještajući Riječ Gospodnju i odgojem djece i mladih kako bi nastavili utrtim stazama svojih roditelja. Uz zahvalu našim iseljenicima, koji žive i rade u Švicarskoj, pohvalio sam ih što i u tuđini ne zaboravljaju svoje vjere i narodnih običaja. Neka ih sve Gospodin blagoslovi i čuva.

Prvog dana hodočašća istaknuli ste važnost Ninskog zavjeta ili gesla iz Branimirove godine od 6. rujna 1979.: «Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi». Vi volite pozivati vjernike da ožive taj Ninski zavjet. Koliko je taj Zavjet važan danas hrvatskim obiteljima u Domovinu i svijetu?

Mons. Puljić: Ninski zavjet «Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi» je trajno važan i aktualan. Posebice u ovoj svetoj jubilarnoj godini. Formulacija tog zavjeta plod je okupljanja vjernika Hrvata u doba komunizma uz obljetnicu «trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata» (1976.-1984.). A okupljanja su se događala nakon «pada Hrvatskoga proljeća» (1971.). Znamo, naime, kako je nakon Titove odluke da smijeni hrvatsko vodstvo (Savka, Pirkirer i Tripalo), morala zašutjeti svaka slobodna riječ u Hrvatskoj. Crkva se, međutim, pribrala i prikupi-

la snage progovoriti svojim provjerenim načinom. Pokrenula je vjerske i kulturne aktivnosti da se narod osvjesti i upozna svoju povijest i kršćanske korijene. Tako su započela hodočašća i okupljanja: Od Solina (1976.), preko Biskupije kod Knina (1978.) do Nina (1979.). U Ninu se spomenulo papu Ivana VIII. Koji je uputio tri pisma: Knezu Branimiru, biskupu Teodoziju i hrvatskom puku. Povjesničari vele da je to bilo «prvo javno priznavanje države Hrvatske». Taj datum se obilježava kao «Dan hrvatske diplomacije». Vrhunac hodočašća dogodio se na euharistijskom kongresu u Gospinom svetištu na Mariji Bistrici (1984.) kad se okupilo preko pola milijuna ljudi. Prebiralno se zrnca krunice i upućivalo molitve Gospi za budućnost zemlje i naroda. S Marijom su i naši branitelji deset godina kasnije s krunicom oko vrata prepoznali istinsku snagu. Uz silna ljudska i materijalna stradanja uzrokovana agresijom jugoslavenske vojske i srpskih paravojnih formacija, Hrvatska je osvojila slobodu i ove godine obilježila tridesetu obljetnicu konačnog oslobođenja. Bogu hvala. Svim zaslužnima za to naš respekt i poštovanje. A onima koji su stradali neka Gospodar povijesti udijeli mir i pokoj u Gospodinu.

Danas neki vjernici vole «vikati» kako oni imaju darove Duha Svetoga, ali su tužni jer drugi te darove na njima ne prepoznaju. Mnogi su pitali mogu li dobiti Vašu propovijed koju ste održali na Duhove. Zanima ih koji su to znakovi po kojima možemo prepoznati ima li netko Duha Svetoga?

Mons. Puljić: Liturgijski se slavilo svetkovinu Duhova kad su se hrvatski vjernici iz Švicarske našli po pedeset sedmi put na hodočašću u Einsiedeln. Zahvalan sam delegatu pastoralnih djelatnika u Švicarskoj, fra Antoniju Šakoti, što me pozvao predvoditi prigodna slavlja. Bio sam ugodno iznenađen brojem nazočnih hodočasnika, pobožnom klimom koja je vladala kako na pobožnosti križnoga puta, tako i prije mise kad su se ljudi ispovijedali, kao i na predavanju u velikoj dvorani. Pohvalio sam svećenike Hercegovačke franjevačke provincije za usklađen i aktivan pastoralni rad među našim ljudima u tuđini. Što se tiče prepoznavanja znakova Duha Svetoga slikovito sam u homiliji naznačio kada i u kojim prilikama «nema Duha Božjega».

Možete li za čitatelje barem u kratko, u natuknicama navesti neke znakove po kojima se može prepoznati nazočnost Duha Svetoga?

Mons. Puljić: Kad se govori o Duhu Svetome, koga je Isus poslao nakon uzašašća da

bude i ostane s nama do svršetka svijeta, moglo bi se njegovo nevidljivo prepoznati djelovanje u nekim vidljivim znakovima, kao napr.:

- Ako njeguješ duh molitve i Sveto Pismo rado čitaš, Isusa voliš i njegovu majku Mariju častiš;
- Ako si u kući pozoran, u crkvi pobožan, na putu i na radnom mjestu zauzet, pristojan i ozbiljan, te svima oko sebe dobro želiš i dobro činiš;
- Ako ne sramotiš svoju dušu, obitelj i svoj narod, postoje ozbiljni znakovi da je Duh Božji kod tebe nazočan, pa imaš razloga Bogu zahvaljivati i žarko moliti: Dođi Duše Presveti i obdari nas svojim darovima. Jer, samo s Tobom sigurna je naša sadašnjost i budućnost, kao i naša vječnost“.

Nalazimo se još u jubilarnoj godini, jer ona traje od 24./29. prosinca 2024. do početka siječnja 2026. Ima se dojava kako se vjernici u takvoj godini usredotoče samo na «potpuni oprost». Čini mi se da je premalo svesti cijelu Jubilarnu godinu samo na «potpuni oprost». Koje su glavne poruke Jubilarne godine?

Mons. Puljić: Imate pravo kad velite da se «Jubilarnu godinu često svodi samo na potpuni oprost». Istina i to je sastavni dio obreda Jubileja. Crkva je kako reko praksu «jubilarnoga vremena» preuzela iz židovstva u kojem se: «oprastalo dugove,

Ako ne sramotiš svoju dušu, obitelj i svoj narod, postoje ozbiljni znakovi da je Duh Božji kod tebe nazočan, pa imaš razloga Bogu zahvaljivati i žarko moliti: Dođi Duše Presveti i obdari nas svojim darovima. Jer, samo s Tobom sigurna je naša sadašnjost i budućnost, kao i naša vječnost.

oslobađalo robove, događala međusobna izmirenja i čitalo Mojsijev Zakon» (vidi: Pz 23-26 poglavlje). Uvažavajući tu praksu i Crkva čini neke stvari koje samo letimično navodim:

- Ona najprije nastoji pomoći vjernicima da otkriju vjerske i narodne korijene, kako bi ih dovela Onomu «od kojeg nam dolazi svaki dobar dar». Svijest o korijenima, naime, rađa u nama ponos što smo milošću i darom neba po krštenju postali djeca Božja. Stoga je Jubilarno vrijeme dobra prigoda, ali i obveza zahvalno prihvatiti riječi pape Leona Velikoga koji poziva: «Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo!».
- Svjesna činjenice da je «čovjek ranjivo biće, te da često ranjava ljude oko sebe», jubilej je prigoda (prema židovskom običaju) da sveto jubilarno vrijeme bude prigoda za «pomirenja zavađenih, otpuštanje grijeha i kazni od grijeha». U tom vidu Crkva dijeli oprost koji ne čini u drugim okolnostima. To su oprost od «vremenitih kazna» koje smo svojim grijesima zaslužili, a mogu se namijeniti za pokojne i za žive, uz molitvu na nakanu sv. Oca, u konkretnim crkvama koje su za to odabrane.
- Uz potrebu da u ovo vrijeme bolje «upoznamo svoju vjeru i svoje kršćansko dostojanstvo», jubilej poziva vjernike neka budu proroci svoga vremena, «kvasac koji fermentira povijesna zbivanja». Jer, Crkva je pozvana «proročki glasom prokazivati nepravde, nasilja i druga povijesna zla u svijetu, a evanđeoskim navještajem pokazati na izvore dostojanstva ljudske osobe», kako su biskupi na Drugom Vatikanskom saboru opisali zadaću Crkve.

Bogu zahvalni za silno mnoštvo zaslužnih sinova roda našega, želimo i mi naraštajima koji dolaze prenijeti ono što smo od svojih starih primili i naslijedili. Zato, pogledom uprtim u otajstvo utjelovljenoga Sina Božjega, ispunjeni «nadam koja ne postiduje», radosno i zahvalno slavimo svetu jubilarnu godinu uz znakovite

nastavak teksta na 40. str. ►

► nastavak teksta sa 39. str.

himničke riječi apostola Pavla: «Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista! On nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu i sebi nas izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim. U ljubavi nas predodredi za posinstvo po Isusu Kristu, dobrohotnošću svoje volje, na hvalu Slave svoje milosti» (Ef 1, 3-5).

Oče Nadbiskupe, hvala Vama za ovaj razgovor u ime svih čitatelja našega MOVIS-a!

Na grbu su crveno-srebrna polja dubrovačke zastave na kojoj je utisnut križ kneza Branimira. Ispod grba upisane su tri riječi «unitas-libertas-caritas» kao geslo nadbiskupa Puljića. (Tekst je uzet iz traktata o Crkvi negdašnjeg splitskog nadbiskupa Marcantuna de Dominisa (1560.-1624.). Cjelovita rečenica glasi: **«In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas».** A to znači **«u bitnome jedinstvo, u dvojama sloboda, a u svemu ljubav».** Budući da je povijest Dubrovnika protkana **«borbom za slobodu koju nam višnji Bog je do»** (Ivan Gundulić), ova Marcantunova rečenica bila je nadahnuće mons. Puljiću u izboru i biskupskog gesla.

U Godini jubileja, Papa mladima cijelog svijeta stavlja kao uzore svece Carla Acutisa i Pier Giorgija Frassatija kao nadu da svaki čovjek može biti svet, posebno mladi.

Pier Giorgio Frassati – svetac planinske tišine i Božje blizine

Pier Girogio Frassati bio je zaista čudesan svetac, ljubitelj euharistije, svete krunice i milosrđa. Život je proveo u Torinu, rođen je 6. travnja 1901. godine u Torinu, gdje je i umro 4. srpnja 1925. godine. Njegovo tijelo pokopano je u Torinu, i dana danas je neraspadnuto, ali zbog želje njegovih roditelja ono nikad neće biti prikazano javnosti. Kao što je sveti Carlo Acutis volio Franju Asiškog, tako je Pier Giorgio Frassati volio svetog Dominika, pa je čak bio i član Trećeg reda svetog Dominika. Nekadašnja bliskost svetog Franje i Dominika kao da se i danas ponavlja i prelijeva u karizmi Carla i Pier Giorgija, usprkos stoljećima što ih dijele. Ovaj torinski svetac tiho je i skrovito pomagao potrebnima, proveo je dosta vremena u razgovoru sa ljudima koji su patili dajući im nerijetko i vlastitu odijecu, hranu, i novac, a da to nitko nije znao. Tek kad je umro, njegovi bližnji su, zahvaljući prepunoj katedrali u kojoj je bilo mnoštvo ljudi kojima je on rado pomagao, saznali kakvog su velikog i divnog čovjeka imali u svojoj blizini. Pier Giorgio Frassati je veliki svetac, koji želi pokazati da je tiho i nenametljivo milosrđe Bogu najdraže. Njegov moto je glasio: «U visine! Penjimo se u visine.» Pritom je mislio da čovjek, penjući se u visine, treba sve više težiti k Bogu i postajati mu svakim danom sve bliži. Pošto je i sama voljela planinarenje, njegova majka Adelaide usadila je u Pier Giorgijevo mlado srce i ljubav prema visinama. Kao veliki ljubitelj planina, Pier Giorgio je osnovao i udrugu mladih studenata «Giovani Montagna» gdje je zajedno s njima često planinario i molio krunicu. To je bit svetosti: odvajajući mlade od žalosti i vreve svjetovnog života, vodio ih je neumorno k Bogu, u planinske tišine i Božje blizine. Njegova majka je koja je bila slikarica oslikala je njegov grob cvijećem. Kao da je željela poručiti da je njezin sin bio poseban cvijet koji je iznikao za nebo.

Carlo Acutis – digitalni svetac i vjerni Kristov nasljedovatelj

Papa Lav XIV. je u nedjelju, 7. rujna 2025. godine, na punom i predivnom Trgu svetog Petra proglasio dvojicu mladića svetima. U ovoj Godini nade, u Godini jubileja, Papa mladima cijelog svijeta svece Carla Acutisa i Pier Giorgija Frassatija stavlja kao uzore, kao nadu da svaki čovjek može biti svet, posebno mladi. Pojedinač često misli da Crkva ne vidi što mladi čine, no ova dva novoproglašena sveca pokazuju da Crkva pomno prati što i kako čine mladi ljudi. Pošto je u ovoj dvojici mladića Crkva prepoznala znakove svetosti, zato nam ih i stavlja kao uzor. Carlo Acutis je rođen 3. svibnja 1991. godine u Londonu – glavnom gradu Ujedinjenog Kraljevstva, a preminuo 12. listopada 2006. godine u talijanskoj Monzi. Carlo Acutis je volio i molio Gospinu krunicu pa stoga ne čudi podatak da se rodio upravo u Gospinu mjesecu svibnju, a umro je također u Marijinom mjesecu listopadu. On, koji je cijeli svoj život posvetio molitvi krunice, kao da biva posebno izabran i darivan milošću da se rodi i umre upravo u Marijinim mjesecima jer se kršćani tada naročito mole utječući se Marijinom zagovorom. Carlo Acutis je pokopan u Asizu, gdje leže i posmrtni ostatci svete Klare Asiške i svetoga Franje Asiškog. Samo u ovoj, 2025. godini više od 600 000 ljudi, a ponajviše mladih, posjetilo je grob svetog Carla Acutisa. Sveti Carlo redovito je išao na svetu misu, a od svoje Prve svete pričesti je svakodnevno primao svetu pričest do posljednjega dana svoga života. Kad mu je u listopadu 2006. godine dijagnosticirana agresivna leukemija, Acutis je sve svoje patnje Bogu prikazao za Papu, za Crkvu, za Krista. Rekao je da uvijek želi biti blizu Krista i da ga ništa ne može odvojiti od Isusa, a tu je rečenicu uzeo i za svoj životni moto. Iako moderni svijet mlade ljude želi odvojiti od Krista, Acutis im je poručio: «Ne bojte se biti blizu Krista! Neka vam to bude životni plan; ne karijera ili životni uspjeh, nego boravak u Kristovoj blizini.»

■ FRA GORAN AZINOVIĆ

■ Jazovka, 23. kolovoza 2025.

HOMILIJA ZAGREBAČKOGA NADBISKUPA DRAŽENA KUTLEŠE NA POGREBU 814 ŽRTAVA EKSHUMIRANIH IZ JAME JAZOVKA

GLAS IZ PONORA

Draga braćo i sestre u Kristu!

Danas vam progovaram ne iz ljudskog sjećanja, nego iz tišine ove jame. Govorim iz dubine zemlje koja mi je bila grob, ali i s visine neba koje mi je postalo dom. Ja sam duša hrvatskoga vojnika. Moje tijelo ovdje je počivalo više od sedamdeset godina, a za moje ime nikada niste čuli. Nitko ga nije zapisao na spomen-ploču, o njemu se nije učilo u školi. Ali danas, po Božjoj volji, mogu vam ispričati svoju priču.

Bio sam hrvatski vojnik. Nisam bio bezgrešan; nosio sam svoje slabosti i kajao se za svoje grijeh, ali bio sam odan Bogu koji me stvorio, majci koja me odgojila i domovini koju sam volio više od vlastitoga života. Moja je vjernost bila jednostavna: držati se istine i čuvati čast. Moje su rane još krvarile kad su me izveli iz bolnice. Osjetio sam da nešto nije onako kako su govorili, ali nisam mogao pobjeći. Lagali su da me vode na liječenje, a vodili su me u smrt. Bez suda, bez obrane, bez oprostaja. U tom času, na putu prema nepoznatom, u srcu su mi odjekivale riječi psalma: «U ruke tvoje, Gospodine, predajem duh svoj» (Ps 31,6). I dok su me vodili prema kraju, znao sam da istina ne umire ni s jednim čovjekom, pa ni sa mnom.

1. Nevidljivi smo bili kad su nas odvodili

Te noći kad su došli po nas, svjetla u hodnicima bila su prigušena, kao da su i zidovi bolnice znali da se događa nešto što ne smije izaći na svjetlo dana. Miris lijekova miješao se s teškim mirisom vlage i straha. Na hodnicima su odjekivali samo kratki, strogi glasovi i tvrdi udarci vojnih čizama po pločicama. Nije bilo pozdrava, nije bilo objašnjenja. Ruke koje su me nosile bile su hladne, bez riječi i bez pogleda. Ranjenike poput mene, još sa zavojima natopljenima krvlju, iznosili su na plahama i nosilima kao teret, a ne kao ljude. Nismo bili bolesnici koje treba liječiti, nego «višak» koji treba ukloniti. Kamioni su čekali pred bolnicom, motori su brujali u noći, a vožnja u nepoznato bila je obavijena sablasnom tišinom ispunje-

nom tek tihim šaptom molitve onih koji su još mogli moliti. Nitko nije znao kamo idemo, ali svi smo osjećali da se nećemo vratiti. Mi nismo bili zarobljenici pred sudom, nismo imali pravo na istinu ni na obranu. Bili smo nevidljivi ljudi čiji je spomen trebalo ukloniti, izbrisati ga iz slike «novoga svijeta». Imena mnogih od nas nisu upisana u bolničke dnevnike i nitko se nije usudio pitati kamo nas vode. Naša «krivnja» nije bila u oružju koje smo nosili, nego u srcu koje smo imali. Voljeli smo Boga više nego partiju, Hrvatsku više nego «novoga čovjeka» bez Boga i bez domovine. U njihovim očima to je bila smrtna presuda.

I dok su kotači kamiona lomili šumsku tišinu, znao sam da mrak u koji nas vode nije samo mrak noći, nego i mrak zaborava. Ipak, u srcu mi je tinjala nada iz Evanđelja: «Ali ni vlas vam s glave neće propasti» (Lk 21,18). Znao sam: ljudi mogu zatrti naše ime, ali Božji pogled ostaje vječno uprt u nas.

2. Nevidljivi smo bili kad su nas ubijali

Dovezli su nas do ruba ponora. Noć je bila gusta poput katrana, a šuma tiha. Bila je to tišina koja boli jer u njoj sve čeka spasenje koje ne dolazi. Zrak je bio hladan i težak, miris zemlje miješao se s mirisom straha. Činilo se da i drveće zadržava dah. Jedni su stajali na rubu jame, drhtavih koljena i ukočenih ruku, a oni koji nisu mogli hodati poput beživotnih vreća bacani su u ponor. Čuo sam zvuk - tup udarac tijela o stijene - i jauk koji se brzo utapao u mraku. Najstrašnije je bilo čuti vapaj boli,

a znati da nema ruke koja bi pomogla. Nekima su pucali u potiljak, kratko i bez riječi. Druge su žive bacali u bezdan dok su im u grlu ostali nedovršeni zazivi imena Isusova i Marijina. Iz tame se čulo udaranje kostiju o kamen i plač koji se pretvarao u šapat, a onda - tišina. Ni križa, ni molitve, ni svećenikova odrješenja. Samo kratak prasak naredbe: «Bacaj!» - i ljudsko biće, stvoreno na sliku Božju, nestajalo je iz svijeta. Nije bilo ni imena ni pogrebne pjesme ni onih koji bi poljubili čelo pokojniku. Samo mrak, zemlja i zaborav. Tako su nas pokušali izbrisati, kao da nikada nismo postojali. Ubili su tijelo, ali nisu mogli ubiti dušu niti ugasiti molitvu koja je u nama živjela do zadnjega daha. Riječi psalma same su mi od sebe navirale dok su me vodili prema rubu: «Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom. Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni.» (Ps 23,4). U tom času, dok se tlo pod mojim nogama pretvaralo u prazninu ponora, a srce u grudima kucalo posljednjim otkucajima, znao sam: ovo nije kraj. Jer Gospodin je bio ondje. I dok su me ljudi bacali u tamu, On me primao u svoje svjetlo.

3. Nevidljivi smo bili za vrijeme komunističkoga režima

Nakon što je posljednje tijelo palo u jamu, ljudski je svijet za nas stao. Nije bilo sprovoda, nije bilo vijenca ni svijeća. Samo tišina, ona teška, nametnuta tišina koja se nastavila desetljećima. U danima koji su slijedili naši su domovi ostali prazni. Naše supruge i majke čekale su na vratima, gledale na cestu, prisluški-

vale svaki zvuk nadajući se da ćemo se vratiti. Neke su godinama kuhale više juhe «za slučaj da se odnekud pojavimo». Naši očevi nisu govorili puno, ali njihova su ramena klonula sve više, a oči su im bile stalno vlažne. Djeca su rasla bez očeva učeći u škola-ma povijest koja nam je izbrisala spomen. Mi nismo samo bačeni u jamu, mi smo izbrisani iz priča, iz knjiga, iz molitvi koje su se morale šaptati. Oni koji su pokušali saznati istinu riskirali su slobodu, a ponekad i život. Komunistički režim nije zabranio samo naše ime, nego i samu pomisao na nas. Oni pak koji su nas ubijali, kao i oni koji su im to naredili, kretali su se slobodno, primali odlikovanja, sjedili u državnim uredima. Njihova su se imena izgovarala s počašću, a naša se nije smjelo ni šaptati. Draga braćo Hrvati, obistinile su se riječi blaženoga Alojzija Stepinca: «Komunizam se od laži rodio, od laži živi, i od laži će umrijeti». Komunizam je umro, ali posljedice štete koju je nanio osjećate i vi danas. Komunistički režim dobro je znao da se nasilje može pokriti samo lažima, a da se laž može održati samo nasiljem (usp. Solženjicin). Naša je smrt iznikla iz te laži, a to se nasilje hranilo našom krvlju. Dok je svijet na našem tlu promatrao parade, radne akcije i crvene zastave, duboko ispod njega ležala su naša tijela. Nižući parole o bratstvu i jedinstvu, gradili su mostove pod kojima su tekle rijeke naše krvi. Mi nismo bili heroji nove države. Bili smo «neprijatelji», «izdajnici», «kamen spoticanja» za njihov plan «novoga čovjeka» bez Boga.

I Bog, koji vidi u skrovitosti (usp. Mt 6,6), pamtio je naša grobna mjesta. On je očuvao naše ime u svojoj Knjizi života. Dok su ljudi zavedeni zlom gradili carstvo na našim kostima, On je strpljivo čekao trenutak kada će istina probiti zidove šutnje.

4. Nevidljivi smo bili i u slobodnoj Hrvatskoj

Prolazile su godine. Padale su zastave pod kojima smo ubijani, propadao je režim koji nas je osudio na nevidljivost i šutnju. Došao je novi vjetar, vjetar slobode. Govorilo se o demokraciji, o lustraciji, o istini, o povratku dostojanstva. Mislili smo, sada će se sve razotkriti, sada će naši grobovi progovoriti. I doista, neki su progovorili. Pojavili su se hrabri ljudi - speleolozi, povjesničari, svećenici, istraživači - koji su pronalazili jame, zapisivali svjedočanstva, skupljali kosti. Godine su prolazile, a nad mnogim jamama nije bilo mjesta ni za križ ni za spomen-ploču. Mnoga su naša imena i dalje ostala nepoznata, jer su arhivi spaljeni ili zatvoreni, a dokumenti namjerno uništeni. Još uvijek ima majki koje nikada nisu saznale gdje su im pali sinovi. Još uvijek ima djece koja nikada nisu vidjela grob svoga oca.

Mi, nevidljivi iz Jazovke, gledali smo kako se povijest ponavlja i s Domovinskim ratom shvaćajući da je i više hrvatskih sinova koji još čekaju glas pravde i trenutak istine. Duga šutnja, čak i u slobodnoj Hrvatskoj, mnoge je od nas zauvijek učinila nevidljivima i dopustila da naši zločinci ostanu neprocesuirani i štoviše nagrađeni. Nakon Domovinskoga rata govorilo se o pomirenju - i to je dobro, na tome treba još mnogo raditi. Ali, pomirenje bez istine nije mir, to je samo privid. I zato, braćo i sestre, čak i danas, nakon trideset godina slobode, mnogi od nas čekaju da im se izgovori ime, da im se upali svijeća, da Hrvatska država i narod priznaju ono što je neprijatelj htio zauvijek sakriti: da smo postojali, da smo voljeli, da smo bili živi ljudi s obiteljima, snovima i srcima punim vjere. Stoga budi nadu ovaj dan i trud državnih tijela i dužnosnika koji prepoznaju važnost sustavnog istraživanja naših grobnih mjesta. Hvala svima koji u tome prepoznaju svetu ljudsku, vjerničku i domoljubnu dužnost.

Budući da ste odlučili naše kosti pokopati danas, kada u vašim kalendarima stoji da je to Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima - nacizma, fašizma i komunizma, želimo vam reći jasno i glasno: i fašizam, i nacizam, i komunizam bili su zločinački sustavi, plodovi bezbožnih ideologija koje su prezrele Boga i gazile čovjeka. No, postoji razlika. Fašizam i nacizam osuđeni su pred poviješću, a njihovi su zločinci barem djelomično procesuirani i kažnjeni. Ali komunizam, iako je ubrao najviše ljudskih života, naših života, nikada nije službeno osuđen, a njegovi počinitelji nikada nisu odgovarali. Živo svjedočanstvo toga jest i ovaj ponor, jama u koju je bačeno i usmrćeno 814 nevinih duša: ranjenika, civila i redovnica. A ipak, nitko za to nije odgovarao. Njihova krv, naša krv, i dalje vapi Bogu s ovoga mjesta (usp. Post 4,10). Ta istina peče i danas, jer je mnogi ne žele čuti. No, ona je poput sjemenja, zakopana duboko, ali kad jednom nikne, nitko je više neće moći iščupati.

I zato vas, braćo i sestre, mi iz ove jame molimo: nemojte nas prepustiti šutnji i zaboravu. Nemojte nas svesti na brojke. Nemojte nas učiniti fusnotom povijesti. Učinite nas dijelom svoga pamćenja, svojih molitava, svoje vjere. Jer kad se narod odrekne svojih mrtvih, odrekao se i svoje duše.

5. Vidljivi smo Bogu

Zli ljudi učinili su nas nevidljivima, ali nikada nismo bili nevidljivi Bogu. On nas je vidio kad su nas nosili hodnicima u tišini. On je brojio naše korake do ruba ponora. On je čuo svaki krik iz tame. On je primao naše zadnje molitve, tako tihe da su ih čuli samo naši anđeli čuvari. On je znao svaku našu

suзу, i svaku suзу naših majki, supruga i djece. Sve smo to prikazivali za spasenje svoje duše, dobro svoje obitelji i slobodu naše Domovine.

Mi smo urezani u Božje dlanove (Iz 49,16) i nitko nas iz njegovih ruku ne može istrgnuti (usp. Iv 10,28). Na Posljednjem sudu, kad Krist, koji je sama Istina, otvori Knjigu života, sve će biti razotkriveno. Svaki zločinac vidjet će što je učinio. Svaka žrtva primit će puninu pravde. Tada će se ispuniti riječi iz Otkrivenja: «I otrt će im svaku suзу s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti» (Otk 21,4).

Naš život nije nestao, on je «skriven s Kristom u Bogu» (Kol3,3). A vi, živi, imate poslanje: čuvati istinu, biti narod koji pamti svoju povijest, ne dopustiti da se ikada ponovi vrijeme u kojemu su ljudi bacani u jame samo zato što su vjerovali i voljeli.

Oprostite, ali ne zaboravite nas. Jer zaborav je drugo ubojstvo. Gradite mir, ali na temeljima istine. Jer samo istina oslobađa (Iv 8,32). Budite narod koji se ne boji pogledati u lice svojoj prošlosti jer tako se jača budućnost.

Naša domovina neće pronaći potpuni mir dok ne pokopa sve svoje žrtve i dok za svakoga ne zasja svijeća sjećanja. I znajte - mi, koje su htjeli učiniti nevidljivima - sada stojimo pred licem Božjim, u svjetlu koje nikada ne gasne. Mi, koje su bacili u tamu, sada hodamo u svjetlu Jagančevu. Mi, koje nisu mogli zatomiti lažima, sada pjevamo pjesmu istine.

Ne bojte se tame ovoga svijeta jer svjetlo dolazi. Jednog dana svi ćemo se naći na strani gdje nema ni ponora ni smrti ni nepravde, nego samo mir i radost u Bogu. A kad jednom svane dan Božje pravde i uskrsnuća, tada će nas naši najbliži opet prepoznati. Tada ćemo zajedno gledati rane naše domovine kao znakove pobjede. Svaka jama postat će vrelo bistre vode, svaka prolivena suza zasjat će poput bisera u riznici nebeskoga Kraljevstva. Do toga časa ostaje vam hoditi u vjeri i ustrajnosti. Na vama je čuvati uspomenu i ne dopustiti da zaborav proguta istinu. U svakoj svijetli koju palite na grobovima pokojnika prepoznajte i znak nade da smrt nema posljednju riječ.

Zato, molimo Gospodina da u svome Kraljevstvu podari pokoj svakoj duši čiji je život nasilno prekinut. Neka ih obasja vječno Svjetlo, neka im Krist, koji je Alfa i Omega, bude nagrada i vijenac. A vama, koji ostajete u povijesnom hodu, neka On bude snaga da živite kao narod zahvalna spomena svojih mrtvih, spomena iz kojeg se rađa budućnost živih. I zato: neka im je vječni pokoj, i neka svima Krist, Uskrsli Gospodin, bude jedina nada i jednina sigurnost. Amen.

Kako je lijepo biti katolik

Četrdesetsedmi susret mladih u Einsiedelnu – Rumeni list

Radosno smo dočekali još jedan po redu Rumeni list. Uz sve druge susrete za mlade koji se posljednjih godina organiziraju u našim misijama u Švicarskoj, ipak se može reći da je naš Rumeni list, iako sa svojih 47 godina već pomalo stari, još uvijek među našim mladima pobuđuje posebno oduševljenje i nestrpljivo iščekivanje. To još jednom ukazuje na činjenicu da nije najvažnije stalno «izmišljati nešto novo» kako bismo mlade približili Bogu i Crkvi, nego je isto tako potrebno znati cijeniti ono što već imamo i što su nam drugi predali na čuvanje. Tako i mi danas ulazimo u jedan nevjerovatni niz naše braće i sestara koji su nam prethodili i kojima su einsiedelska hodočašća, kao i nama danas, nezaobilazna stranica u knjigama naših životnih priča koje puno toga čudesnoga u našim povijestima objašnjavaju i osvijetljuju.

I ove smo se godine okupili u velikom broju u nacionalnom svetištu Gospe einsiedelske. Nepregledno mnoštvo mladih predvođenih svojim misionarima i

TEKST: FRA ANTONIO ŠAKOTA
FOTOGRAFIJE: SIBYLLE LOVRIĆ

pastoralnim suradnicama i suradnicima, pojačani mladim obiteljima s djecom i nekolicinom onih koji se uvijek osjećaju mladima zbili su se nekako u crkvu mladih (Jugendkirche) u Einsiedelnu, gdje je započeo ovogodišnji Rumeni list. Naime, svaki put program započinje u 15.00 sati prigodnim predavanjem koje se obično održava u velikoj samostanskoj dvorani. Međutim, zadnjih godina kapacitet iste je smanjen na 190 osoba. Stoga smo odlučili ove godine susret započeti na mjestu koje može primiti barem duplo više od navedenog broja.

Ovogodišnji gost i predvoditelj našega Rumeno list bio je don Tomislav Lukač, mladi salezijanac na studiju u Rimu koji je u svijetu mladih poznat po svome evangelizacijskom djelovanju na društvenim mrežama. Njega je pred početak predavanja biranim riječima pozdravio naš fra Zlatko Čorić – misionar u HKM Graubünden. Nakon pozdravnih riječi, don Tomislav je preuzeo riječ i progovorio nam na temu: «Kako je lijepo biti katolik!»

► Od mnoštva izrečenih misli, izdvajamo ove: «Nije lako biti katolik. Lijepo je biti katolik! Simbol katoličanstva je križ, ali s Isusom koji je na njemu. To nam je prvi podsjetnik da nije lako biti katolik, ali je lijepo; jer nema ništa veće i ljepše od Isusove ljubavi na križu. To je i smisao našeg života. Za to smo stvoreni. Stvoreni smo da damo život. A dvije grede na križu nam daju putokaz. Vertikalna greda simbolizira naš odnos s Bogom, a horizontalna s bližnjima. Samo kad znamo da smo ljubljeni od Boga (vertikalna), sposobni smo dati svoj život za druge (horizontalna). Vi mladi ste poput prekrasnih cvjetova koji su stvoreni da pokažu svijetu svoju originalnost i ljepotu. Ali mnogi od tih cvjetova su nažalost zatvoreni. Jedino što im je potrebno da se otvore je to da osjete Božju ljubav.» A iz te Božje ljubavi svi mi, napose mladi, crpimo snagu za velika djela koja imaju svoj vrhunac u daru samoga sebe. U tom duhu, nastavlja don Tomislav: «Dati život. Za koga? Za svoju buduću ženu, muža, djecu. Nemoj se žaliti govoreći: 'Svi momci su takvi.' ili 'Sve cure su takve.', već radi na sebi da budeš dobar momak ili dobra cura. Gradite vezu na dubokom upoznavanju i rastu u vrlinama, a ne tjelesnosti, koja ponekad može zamagliti prosudbu. Dati život za obitelj, ali i za veliku 'obitelj' odnosno Crkvu. A to znači ne držati vjeru za sebe. Kad znaš da je nešto lijepo i dobro, podijelit ćeš to s drugima. Ne boj se svjedočiti. Ne trebaš biti jak, trebaš samo poznavati Jakoga.»

Nakon poučnog predavanja uslijedilo je vrijeme mogućnosti za pomirenje s Bogom u svetoj ispovijedi. Bogu hvala što naši mladi prepoznaju ovaj neizmjeri dar Božji koji oslobađa naša teška srca i umorne korake. Bogu hvala i na braći svećenicima, našim misionarima, koji se stavljaju na raspolaganje za sakrament svete ispovijedi. Obično barem dva svećenika ostanu ispovijedati cijelo vrijeme

do sv. mise, jer potreba za ovim milosnim darom, Bogu hvala, ima napretek.

U 17.00 sati započela je pobožnost križnoga puta koju ni jaka kiša niti hladnoća ne može otkazati jer naši mladi su i na to spremni. Ove godine nam je vrijeme bilo malo naklonjenije. Kao i uvijek, mladi iz naših misija čitali su prigodna razmatranja uz postaje križnoga puta, naše misijske suradnice su lijepo pjevale između postaja, dok je predvoditelj ispod kalvarije uputio nekoliko riječi ohrabrenja, od kojih izdvajamo sljedeće: «Prije par nedjelja smo slavili blagdan s čudnim nazivom: 'Uzvišenje svetog Križa'. Ali mi ne uzvisujemo križ jer uzvisujemo patnju, već jer uzvisujemo ljubav. I sve što je Isus propatio, propatio

je iz ljubavi prema tebi. Ako se ponekad uhvatiš kako misliš da ti je tvoj životni križ pretežak, možda je to zbog toga što još uvijek nisi našao onoga za koga ga nositi.»

Nakon pobožnosti križnoga puta uputili smo se u Baziliku na svečano misno slavlje koje je predvodio don Tomislav, a koncelebrirali su misionari: fra Ivan Prusina, fra Slaven Mijatović, fra Branko Radoš, fra Niko Leutar, fra Vine Ledušić, fra Josip Mioč, fra Antonio Šakota, fra Goran Azinović, fra Zlatko Čorić i don Ivan Šarić. Prisutne su na početku pozdravili nacionalni koordinator HKM u Švicarskoj, fra Antonio Šakota, te u ime benediktinskog bratstva u Einsiedelnu, opat Urban Federer.

47.
Rumeni list

U prigodnoj homiliji don Tomislav se osvrnuo na evanđeoski odlomak o siromašnom Lazaru, kazavši sljedeće: «U današnjoj prisposobi postoji jedan zanimljiv detalj, a to je da bogataš nema ime, a siromah ga ima i zove se Lazar. Bogataš nema ime jer je njegov identitet jednak onome što posjeduje. A to što mu ime nije zapisano, govori o tome kako nije vrijedan spomena. Lazar pak znači: 'Bog je na mojoj strani' ili 'Bog mi pomaže'. Zvuči kao ironija, ali poanta je u tome da je Bog najveće bogatstvo koje možemo imati. Nekad nam se čini da ljudi koji nisu vjernici u životu 'bolje prolaze' od nas vjernika. Da im je lakše u životu. Ali kraj prisposobe nas uči da je samo prividno tako i da ne vrijedimo onoliko koliko imamo nego onoliko koliko ljubimo (dvije grede iz nagovora). Kraj priče mogao bi se sažeti u onu rečenicu Ivana Gundulića iz Osmana: 'Kolo od sreće uokoli vrteći se ne pristaje: tko bi gori, eto je doli, a tko doli gori ustaje'.»

Na kraju misnoga slavlja, fra Antonio je zahvalio svima na djelatnom sudjelovanju na ovogodišnjem Rumenom listu, osobito našem međumisijskom zboru koji se već godinama okuplja za ove prigode pjevajući slavu Bogu, te čitačima koji su svojim lijepim čitanjem obogatili i pobožnost križnoga puta i euharistijsko slavlje. Zahvalio je i braći misionarima i misijskim suradnicama i suradnicima na trudu koji

ulažu kako bi sve naše zajednice rasle u vjeri, nadi i ljubavi. Napose je zahvalio s. Ana-Mariji Biško, koja se uskoro vraća u domovinu nakon što je godinama neumorno i radosno služila u HKM Luzern. «Draga sestro, hvala ti za sve i neka te dobri Bog blagoslovi i čuva na svim tvojim putovima!» Umjesto s. Ana-Marije u HKM Luzern je došla s. Marina Ivanković koju je fra Antonio posebno pozdravio, kao i fra Josipa Mioča – novoga misionara u HKM St. Gallen, koji će svoju službu preuzeti početkom 2026. godine.

Nakon misnoga slavlja mladi su se uputili u kulturni centar – Zwei Raben – na zabavnu večer. Prisutne je pozdravio i pomolio se nad darovima koje smo blagovali fra Antonio Šakota – misionar u HKM Bern, dok se za glazbeni dio pobrinuo TS Alkari. Bilo je uistinu lijepo vidjeti toliko mnoštvo mladih i djece kako zagrljeni pjevaju neke od naših najljepših domoljubnih i drugih pjesama, te razigranih koraka svjedoče ljepotu onoga biti katolički raspoložen i kod zabavnih večeri. Inače ne mala dvorana postala nam je, izgleda, premalena. Lijepo je da se na ovakvim susretima traži mjesto više. Zahvalni smo Bogu na ovom predivnom danu i daru, don Tomislavu što nam je bio dragim gostom i pogledom uprtim prema onome što je pred nama već se sada radujemo sljedećem Rumenom listu. ■

POVIJESNI KONCERT MARKA PERKOVIĆA THOMPSONA

Dana 5. srpnja 2025., na Zagrebačkom hipodromu, održan je koncert Marka Perkovića Thompsona koji je okupio više od pola milijuna ljudi iz Hrvatske i dijaspore. Time je oboren svjetski rekord po broju prodanih ulaznica za jedan koncert solo izvođača, čime je hrvatska glazba ispisala povijest na svjetskoj sceni.

Priprema za ovaj spektakl trajala je mjesecima, a na koncert su hrlili i brojni Hrvati iz naše Švicarske. Bila je to posebna večer za svakoga tko voli svoju domovinu, a osobito za hrvatske branitelje, kojima je ovaj događaj bio snježan podsjetnik na žrtvu i ljubav prema Domovini.

Koncert je započeo u 21 sat. Prije samog izlaska na pozornicu, Marko se zajedno sa svojim bendom pomolio, naglasivši kako su mu uz Domovinu jednako važni i vjera u Boga i Njegova prisutnost.

Okupljena publika potom je iz svega glasa pjevala pjesme posvećene Bogu i Domovini, stvarajući atmosferu molitve i zajedništva.

Posebni duhovni trenutci obilježili su večer: tijekom pjesme «Maranatha» molio je umirovljeni biskup Ante Ivas, dok je Petar Buljan iz zajednice Božja Pobjeda pozvao hrvatski narod i sve obitelji da se posvete i služe jedino Gospodinu.

Scenski dojam upotpunio je i svjetlosni spektakl s dronovima: iznad bine na nebu su prikazani lik Gospe i križa, čime je duhovna dimenzija koncerta još snažnije došla do izražaja.

Unatoč velikom broju ljudi, koncert je protekao u ozračju mira, ljubavi i zajedništva, bez ijednog incidenta. Bio je to događaj koji je ujedinio vjernike i domoljube u pjesmi i molitvi, ostavivši neizbrisiv trag u srcima svih prisutnih.

Nada: Svjetlo u tami

Ponekad se život čini stvarno teškim – neuspjeh u školi, neslaganje sa roditeljima, razočarenje u prijateljstvo ili jednostavno osjećaj da je svega previše. U takvim trenucima ti upravo tvoja vjera daje nadu: uvjerenje da uvijek postoji put, čak i kad se čini da je sve tamno ili nemoguće.

Nada je više od želje – to je povjerenje da nas Bog nikada ne ostavlja. To nam pokazuje i Jubilara bula pape Franje: «Nada ne razočara». Podsjeća nas da uvijek vjerujemo u dobro, čak i kada je teško. U teškim vremenima možemo vjerovati da nas Bog vodi i voli.

«Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam – riječ je Jahvina –naume mira, a ne nesreće: da vam dadnem budućnost i nadu.» (Jeremija 29,11)

Tvoj Otac nebeski te stvorio sa razlogom i On ima plan za tebe. U njegovim očima si savršena ili savršen baš takva ili takav kakav jesi. Kada ti je teško, sjeti se da ti je On podario nadu u bolje sutra, nadu u Njegov savršeni plan.

Znaš li tko je ovaj svetac?

sveti Carlo Acutis

Pismo gospodina Luisa Varandas, generalnog vikara biskupije Chur za Zürich i Glarus, čitateljima Movisa

Liebe Mitchristen kroatischer Sprache in der Schweiz,

Das Heilige Jahr im Zeichen der Hoffnung ist schon weit vorangeschritten. Es haben schon einige wichtige und grosse Veranstaltungen stattgefunden, sowohl in Rom, das Zentrum unserer katholischen Kirche, wie auch in verschiedenen Ortskirchen. Auch im Bistum Chur und in der Bistumsregion Zürich-Glarus versuchen wir das heilige Jahr bewusst und hoffnungsvoll zu begehen. Unser Bischof Joseph Maria Bonnemain rief zusammen mit der Bistumsleitung einen Bistumsjahr aus, ein Jahr der Begegnungen im Glauben um die Gemeinschaft im Bistum zu stärken.

Hoffnung ist in unserer Zeit wichtiger denn je, Hoffnung, die nicht von uns Menschen hergestellt werden kann. Hoffnung, die uns von Gott geschenkt wird, der uns Menschen und seiner Schöpfung liebt und uns gerne auf dem weg der irdischen Pil-

gerschaft zur Heiligkeit führen will. Die Welt, die Menschen in der Welt sehnen sich nach Hoffnung und Frieden. Angesichts der vielen Konflikte in kriegerischen und wirtschaftlichen Auseinandersetzungen in der ganzen Welt droht die Hoffnung zu schwinden. Andererseits laufen wir Gefahr, wie unser Papst erst kürzlich wieder daran erinnert hat uns an diesen Ausnahmesituationen der Auseinandersetzungen zu gewöhnen und diese schon fast als «Normalität» einzuordnen. Im Glauben und in der gemeinsamen Hoffnung tragen wir eine gemeinsame Verantwortung. So sollen wir uns gegenseitig in der Hoffnung und besonders im gemeinsamen Gebet für das Heil der Welt stärken.

Vor kurzen wurde in einer Besprechung folgender Spruch betont «Arbeitende Hände sind wichtiger als betende Hände». Ich war zuerst etwas irritiert, konnte dann aber einordnen. Wir sollten kein Vergleich machen, denn beides ist wichtig, sowohl unsere tägliche Arbeit, wie auch das tägliche und intensive Gebet. Benedict betont

Kurzer Lebenslauf

Luis Varandas ist im Jahr 1978 in Portugal geboren. Mit 13 Jahren kam er in die Schweiz. Er machte eine Ausbildung zum Elektromechaniker. Sein Theologiestudium absolvierte er in der Theologischen Hochschule in Chur. Er war in verschiedenen Pfarreien tätig und einige Jahre Subregens des diözesanen Priesterseminars in Chur. Seit Mai 2021 ist er Generalvikar für die Bistumsregion Zürich und Glarus im Bistum Chur.

es in deren Regel ORA ET LABORA – bete und arbeite. Wir Menschen verkörpern sowohl Marta, die sehr eifrig war, Jesus ein Gastmahl zu bereiten, wie auch Maria, die sich zeit genommen hat um bei Jesus zu verweilen.

Ich wünsche Ihnen liebe Leserinnen und Leser ein gutes Gleichgewicht zwischen dem Gebet und der Arbeit und in allem den reichen Segen Gottes und die Hoffnung, die uns trägt.

Luis Varandas

Generalvikar für die Bistumsregion Zürich-Glarus, Bistum Chur

ŠVICARSKI RAVNATELJI SREDNJIH ŠKOLA O OBRAZOVANJU I ODGOJU

Prije 50 godina ravnatelji srednjih škola u Švicarskoj su javno postavljali pitanje:

Tko određuje cilj škola u Švicarskoj? Država – Crkva – gospodarstvo ili sami učitelji?

Naglašavali su kako cilj škola ne može biti samo obrazovanje, već mora biti jedan od ciljeva i ljudski odgoj.

Rekli su kako je važnije od učenja vještina, učiti učenike razmišljati i spremati ih za odgovorno djelovanje.

Školska pustolovina počinje – važna prekretnica za dijete i obitelj

Polazak u školu jedno je od najvažnijih i najosjetljivijih razdoblja u životu djeteta i njegove obitelji. To je trenutak kada dijete zakoračuje u novo okruženje, preuzima nove obaveze i počinje graditi iskustva koja će oblikovati njegov odnos prema učenju, radu i društvu. Škola ne predstavlja samo mjesto stjecanja znanja, nego i prostor u kojem dijete razvija socijalne vještine, gradi prijateljstva i uči snalaziti se u različitim životnim situacijama.

Polazak djeteta u školu za roditelje predstavlja složen i zahtjevan proces. Javljaju se različite emocije. S jedne strane osjećaju ponos i radost jer njihovo dijete ulazi u novo razvojno razdoblje, a s druge strane susreću se s brigama i pitanjima poput onih «Kako će se dijete snaći u školi?», «Koliko će i kako učiti?», «Hoće li biti prihvaćeno od vršnjaka?» i druga slična pitanja. Upravo je roditeljska uloga u ovom prijelaznom razdoblju presudna jer toplina, razumijevanje i ohrabrivanje značajno olakšavaju prilagodbu na školske obaveze. Stoga je važno promatrati polazak u školu ne samo kao početak formalnog obrazovanja, već i kao novu životnu pustolovinu u kojoj dijete i roditelji zajedno uče, rastu i otkrivaju nove mogućnosti.

I došao je taj dan ...

Prvi susret sa školom za dijete predstavlja trenutak pun uzbuđenja, radoznalosti, ali i straha od nepoznatog. Snažan dojam na djecu ostavlja ulazak u učionicu, prvo odvajanje od roditelja i prvi susret s učiteljicom. Djeca tada upoznaju nove prijatelje, dobijaju nove knjige i šarene bilježnice. Započinju prvi razgovori, igre i zajedničke aktivnosti koje djeci pomažu pri socijalizaciji. Iako su prisutni i osjećaji nesigurnosti, toplina učitelja i podrška roditelja pomažu da početni strah preraste u uzbuđenje zbog nove pustolovine koja počinje.

Uloga roditelja u polasku djeteta u školu. Roditelji imaju ključnu ulogu u tome kako će dijete doživjeti svoje prve školske dane. Njihova podrška, razumijevanje i stav pre-

ma školi oblikuju djetetov odnos prema učenju i obavezama. Prije polaska u školu važno je dijete pripremiti na ono što ga očekuje u školi i školskom okruženju. Na početku, roditelj može par puta s djetetom otići u školu kako bi dijete vidjelo kako škola izgleda. Pričati mu o školi, učiteljici, prijateljima i aktivnostima. Objašnjavanjem rutine školskog dana, poput sjedenja u klupi, slušanja nastave ili pisanja domaće zadaće, dijete dobiva jasniju sliku o tome što ga čeka, što smanjuje nesigurnost. Kroz smirene i otvorene razgovore roditelji djetetu pružaju osjećaj sigurnosti, grade pozitivna očekivanja i smanjuju strah od nepoznatog. Naglašavanje pozitivnih strana školovanja, sklapanje novih prijateljstava, sudjelovanje u različitim aktivnostima i veća samostalnost mogu motivirati dijete za odlazak u školu.

Motivacija djeteta za školu

Motivacija djeteta za školu prepoznaje se po unutarnjoj želji djeteta za učenjem, istraživanjem, novim informacijama i učenjem novih vještina. Svako dijete je individualno i njegova motivacija za školu ovisi od različitih faktora i okolnosti. Roditelji igraju ključnu ulogu u poticanju te motivacije. Pohvala i ohrabrivanje za trud, ne samo za rezultat, jačaju osjećaj kompetentnosti i samopouzdanja. Aktivno uključivanje roditelja kroz razgovore o školskim iskustvima, zajednički pregled domaće zadaće i iskazivanje interesa za školske aktivnosti pomaže djetetu da razvije pozitivan stav prema učenju. Također, motivacija se potiče predstavljanjem škole kao zanimljivog i sigurnog mjesta, uz naglašavanje novih prijateljstava, igara i kreativnih zadataka. Dosljedna podrška, emocionalna sigurnost i stvaranje stabilne rutine dodatno pridonose tome da dijete u školu odlazi s radošću i unutarnjom motivacijom za uspjeh.

Zašto moram ići u školu?

Gotovo da ne postoji dijete koje nije pitalo roditelja «Zašto moram ići u školu?». Postavljeno pitanje je potpuno prirodno jer polazak u školu predstavlja novu životnu fazu s obavezama, pravilima i oče-

kivanjima. Kao psiholog mogu reći kako škola ima nekoliko važnih uloga u razvoju djeteta. Prvo, škola pomaže djetetu učiti i razvijati vještine koje su važne za život. Tu ne mislim samo na čitanje, pisanje i matematiku, nego i na sposobnost rješavanja problema, planiranja, kritičkog razmišljanja i stjecanja znanja o svijetu oko sebe. Drugo, škola je mjesto gdje dijete uči socijalne vještine. Kroz igru, grupne zadatke i zajedničke aktivnosti, dijete uči surađivati, dijeliti, izražavati osjećaje i rješavati sukobe. To su vještine koje su važne ne samo u školi, nego i u svakodnevnom životu. Treće, škola pomaže djetetu da otkrije vlastite talente i interese. Djeca kroz različite aktivnosti (crtanje, glazbu, sport) mogu pronaći ono što ih veseli i u čemu su dobra, što jača samopouzdanje i osjećaj kompetentnosti. Škola uči djecu odgovornosti i samostalnosti. Redovito obavljanje zadataka, praćenje uputa učitelja i poštivanje pravila razvija navike koje će dijete koristiti cijeli život. Za dijete je važno da roditelji i učitelji pokažu pozitivan stav prema školi, naglašavajući da je ona mjesto za učenje, igru, prijateljstva i rast. Kada dijete shvati da škola nije samo obaveza nego prilika za razvoj, pitanje «Zašto moram ići u školu?» dobiva smisao i motivaciju.

Zaključak

Polazak u školu početak je novog poglavlja u djetetovu životu. Školsko razdoblje je pustolovina ispunjena otkrićima, novim prijateljstvima i izazovima koji potiču na rast i razvoj djeteta. To je vrijeme u kojem dijete polako otkriva svijet znanja, ali i vlastite snage, sposobnosti i granice. Roditelji su u tom procesu prvi oslonac, a učitelji voditelji odgojno-obrazovnog procesa. Njihova zajednička podrška pomaže djetetu da školu doživi kao sigurno i poticajno okruženje, mjesto gdje se gradi ne samo znanje, već i samopouzdanje, odgovornost i empatija. Školska pustolovina je tek započela, a svaki korak na tom putu vrijedan je i jedinstven jer upravo kroz tu pustolovinu dijete raste u osobu kakva će sutra postati.

Izazovi povezani s demografskim starenjem

Podrška u obitelji i zajednici može značajno doprinijeti tome da starije osobe ostanu aktivni i zadovoljni članovi društva, da duže ostanu neovisni o stalnoj pomoći druge osobe kao i da se ne osjećaju isključeno i usamljeno.

Starenje populacije je, bez sumnje, jedna od glavnih demografskih priča 21. stoljeća. Često spominjano u negativnom kontekstu, starenje populacije već sada ima određene specifičnosti u brojnim sferama svakodnevnog života. Važno je o njima pričati i naglašavati kako demografska slika može imati i pozitivne i negativne konotacije, ovisno o stanju društva, načinu na koji društvo i država skrbi o osobama starije životne dobi i sl.

Na samom početku treba spomenuti kako je demografsko starenje nastalo kao jedna od posljedica znatnog smanjenja stope smrtnosti. Starija dobna struktura stanovništva opstat će i teško ju je promijeniti. Kontinuiran rad na povećanju stopa fertiliteta bi trebao smanjiti buduće negativne posljedice rapidnog starenja cijele populacije. Ali, taj proces, s obzirom na neke trendove današnjice ide jako sporo i iziskuje puno ulaganja. Nužno je početi rješavati dugoročne posljedice demografskih promjena već danas.

Suočeni smo s činjenicom da se starenje populacije doživljava samo kao ogroman društveni problem i često sve stavljamo u «teške» ekonomske, socijalne ili društvene okvire. Ono što je još više dehumano i zabrinjavajuće je kako kroz medije, različite tekstove i dokumente osobe starije životne dobi predstavljamo kao jedan «uteg društva» ili «ovisnike».

Iako je potrebno zauzeti stav da starenje društva ima i brojne prednosti, činjenica je da se svako društvo na novonastale demografske trendove treba još naviknuti pa i adekvatno odgovoriti. Ovaj proces demografske slike donosi niz ključnih izazova u nekoliko sfera ljudskog života. Kao prvi primjer možemo navesti ekonomske izazove. Potrebna je promjena ili određeno rasterećenje unutar mirovinskih sustava. Zdravstveni sustav također traži brojne reforme s obzirom na produljenje životnog vijeka i veći broj korisnika. S obzirom na smanjenje radno aktivnog stanovništva potrebne su intervencije u područja eko-

nomskog rasta i produktivnosti. Također, potrebno je skrenuti pažnju na socijalnu izolaciju i podršku osobama starije životne dobi, kao i prilagodba stambene i infrastrukturne politike.

Što nam može pomoći u promjeni koja nam je potrebna?

Već smo pisali i naglašavali važnost aktivnog i produktivnog starenja, važnosti sudjelovanja starijih osoba u svim sferama društvenog života, kao i međugeneracijskoj solidarnosti. To bi mogla biti jedna kvalitetna «formula» za odgovor na brojne izazove koje smo spomenuli. Prihvatanjem demografskih realnosti možemo pomoći i sebi i drugima u planiranju održivih sustava za zdravstvo, mirovine i druge socijalne usluge. Inkluzivno i raznoliko društvo nam obogaćuje kulturu, vještine i perspektive u svim područjima života. Pozitivan stav prema demografskim promjenama omogućava proaktivno i konstruktivno suočavanje s izazovima i iskorištavanje prilika koje te promjene donose.

Briga o osobama starije životne dobi je odraz naše humanosti i svijesti o život-

nom ciklusu. Naš stav može biti ključan u stvaranju okruženja koje podržava dostojanstvo i dobrobit starijih osoba kao i oblikovanje društva u cjelini.

Podrška osobama starije životne dobi

Kao jedna od osnovnih potreba današnjeg društva nameće se adekvatna podrška osobama starije životne dobi. Ona je ključna za osiguravanje njihovog dostojanstva, zdravlja i socijalne uključenosti. Poticanje sudjelovanja starijih osoba u društvenim aktivnostima preveniramo osjećaj usamljenosti, koji često bude smetnja mentalnom zdravlju pojedinca i društva.

Podrška u zajednici može značajno doprinijeti tome da starije osobe ostanu aktivni i zadovoljni članovi društva, da duže ostanu neovisni o stalnoj pomoći druge osobe kao i da se ne osjećaju isključeno i usamljeno. Različitim prilagođenim programima, međugeneracijskim projektima i kulturnim i društvenim aktivnostima doprinosimo boljem i kvalitetnijem životu osoba starije životne dobi. Tako ulažemo i u svoju budućnost.

Depresija iz perspektive bolesti

Osjećaj beznadnosti i pesimizam

Osjećaj beznadnosti i pesimizam glede budućnosti gotovo su redoviti u depresiji. Kako čovjek izlazi iz kraljevstva Božjeg? Svojim negativnim razmišljanjem. Depresivne osobe kao da pohranjuju svoja iskustva i misli kroz tamni filter koji vremenom postaje sve tamniji a misli sve mračnije. Kako se možemo vratiti u kraljevstvo Božje? Koristeći misao Isusa Krista, povezujući svoje misli s Božanstvom unutar njega. Prepustite se Bogu i on će upravljati vašim stazama. «Ljudima je nemoguće, ali je Bogu sve moguće» (Matej 19:26). Gdje je svjetlo vjere tamo su nada, radost i optimizam. Bog želi da budete sretna, uspješna, zdrava osoba, i on uvijek čeka na vas da koristite njegovu snagu kroz Isusa Krista (Norman Vincent Peale). Sve je moguće onomu koji vjeruje (Marko 9:23).

Potisnuti bijes i ljutnja

U osnovi depresije nerijetko se nalazi neiskazana i nesvjesna ljutnja i potisnuti bijes jer kad neka osoba ne može ispoljiti agresivnost prema vani, ona se usmjerava prema unutra. Nerijetko je ljutnja povezana i s osjećajem krivnje. Po vjeri «otпусти nama duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim» oslobađamo se negativnih emocija. Oprost po vjeri bitan je za prevladavanje depresije, a praštanje nas štiti od nakupljanja razočarenja, ljutnje i bijesa, a dodaje i dublju duhovnu dimenziju i značenje našem životu. Opraštanje nije usmjereno samo na druge već i na sebe. Oprostiti znači ne dopustiti bolnim osjećajima da nas razaraju. Opraštanje uključuje četiri faze: 1. priznavanje svoje boli; 2. shvaćanje da nešto treba promijeniti ako želimo ozdraviti, 3. pronalaženje novog načina razmišljanja o osobi koja nas je povrijedila i prihvaćanje iskustva koje nam je donijelo bol, 4. emocionalno i duhovno olakšanje. Opraštanje je cjeloživotni proces i nikada nije kasno za oprostiti. Tko ne oprašta ostaje u mraku mržnje i depresije.

Promašene životne vrijednosti i nezadovoljenje autentične potrebe

Normalna depresija ima funkciju odvajanja energije i emocija od visoko ili pogrešno postavljenih ciljeva i životnih vrijednosti kako bismo mogli odabrati primjerenije ciljeve, promijeniti životnu filozofiju i uspostaviti zdraviji stil života. Kada se ne prepozna ili zanemari ova signalna i adaptivna vrijednost depresivnog raspoloženja razvija se depresivni poremećaj. Prosvjetljenje po vjeri omogućuje nam okretanje autentičnim ljudskim potrebama i vrijednostima i izlazak iz paklenog mraka depresije.

Očajnički krik za ljubavlju

Prema nekim psihoanalitičkim stavovima simptomi depresije predstavljaju očajnički krik za ljubavlju jer depresivne osobe često nisu imale dovoljno ljubavi u djetinjstvu, pa i kasnije u životu, ili je ta ljubav bila uvjetovana. Ako s ljubavlju po vjeri podnosimo patnju naći

ćemo radost u Gospodinu. «A mi smo upoznali ljubav koju Bog ima u nama, i vjerovali u nju. Bog je ljubav: tko ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu i Bog u njemu» (Ivanova 4:16). Bog će uvijek pobijediti zlo. Naša se vjera temelji na njegovoj pobjedi nad zlom. Blagoslovljen je onaj koji sluša zapovjed ljubavi i ispunjava zadaću ljubavi i čini ovaj svijet boljim.

Kršćanska vjera poziva se na duhovnost Boga koji je ljubav, a vjernike usmjerava da traže ljubav u sebi i u drugima. Gdje god se čovjek okreće Božjoj ljubavi i na nju s ljubavlju odgovara, on postaje spašen i zdrav. Kada je ljubav prisutna u nama i oko nas to je sigurna zaštita od depresije. Ljubav nas povezuje s drugim bićima i najbolja je prevencija izolacije. Vjera daje ljudskom životu viši smisao, a gdje postoji smisao življenja to je brana protiv depresije. Vjera otkriva ljudima jedan nadnaravni duhovni svijet koji je živo vrelo životne snage i ustrajnosti. Ona potiče nadu, daje utjehu, ohrabruje, upravlja misli ka optimizmu, a ponašanje ka dobru. Vjera poraz pretvara u pobjedu, depresiju, sumnju i očaj u sigurnost, radost i blagostanje. Kad Sveti Duh nadzire naše živote, proizvodi u nama ove plodove: ljubav, radost, mir, strpljivost, ljubaznost, dobrotu, odanost, blagost i suzdržljivost (Galaćanima 5:22,23). «Tko uistinu hoće ljubiti život i iskusiti sretno dane... neka se ukloni od zla i neka čini dobro» (1 Petar 3:10-11).

Duhovno orijentirana terapija depresije

Duhovni preporod ili duhovna konverzija je nužan proces opraštanja, dobrote i ljubavi za konačnu pobjedu nad depresijom. Konverzija (obraćenje) predstavlja ključni pojam u duhovno orijentiranoj psihoterapiji a uključuje afektivnu, moralnu, intelektualnu, religioznu, sociopolitičku i somatsku sastavnicu (Sperry 2001). Afektivna konverzija uključuje prihvaćanje odgovornosti za svoj emocionalni život i zahtijeva spremnost da se priznaju, okaju i oprostite svi propusti i traume što nas udaljavaju od Boga. Radi se o iscjeljivanju negativnih emocija i poticanju i izražavanju pozitivnih osjećaja kao što su ljubav, prijateljstvo, suosjećajnost, senzitivnost i entuzijazam. Opraštanje je važan dio procesa afektivne konverzije i oblikovanja nove razine svjesne integracije. Rast u ovoj dimenziji očituje se sposobnošću da se vidi Boga u svim stvarima, da se odgovara s entuzijazmom na viziju Kraljevstva Nebeskog i prepušta Božjoj volji te pomaže bližnjima. Moralna konverzija uključuje usmjeravanje osobe s neposrednog i sebičnog zadovoljenja trenutnih potreba, kao i s lažnih vrijednosti na etičnost i pravednost, na težnju prema općoj dobrobiti, a u drugim ljudima da se vidi sliku Boga. Intelektualna konverzija traži od osobe da svoj odnos prema Bogu izrazi na svoj osoban i osobit način, ne samo ponavljanjem vjerskih doktrina i citata iz vjerskih knjiga, već da razvije balansiranu životnu filozofiju kao branu od pogrešnih ideologija i osobnih predrasuda. Religiozna konverzija

uključuje redovitu molitvu i meditaciju, post, duhovno čitanje i davanje milostinje, a usmjerava nas da živimo za istinskog Boga a ne za lažne bogove i idole. Ovdje je važno pokajanje što upućuje osobu prema prirodnoj i Božanskoj ljepoti. Sociopolitička konverzija temelji se na načelima legalne, distributivna i komunitativne pravde i pravu svih da sudjeluju u dobrim stranama života. Tjelesna (somatska) konverzija uključuje skrb za tijelo kao hram duha kroz koji se duša i osobnost izražavaju, a usmjerena je na povećanje vitalnosti kroz vježbe, zdravu prehranu, seksualnost i san (wellness). Molitva predstavlja specifičnu i karakterističnu duhovnu aktivnost u terapijskom procesu. Najmanje su 4 načina na koje molitva može biti uključena u kliničku praksu: 1. kliničar može moliti za bolesnikovo iscjeljenje i dobrobit izvan terapijskih seansi; 2. kliničar može u sebi zamoliti da bude vođen Duhom u dijagnostici i liječenju bolesnika; 3. kliničar može dopustiti ili ohrabriti bolesnika da moli tiho ili naglas tijekom terapijske seanse, 4. kliničar može moliti zajedno s bolesnikom. Kliničar može poticati bolesnike da sami redovito mole za svoje ozdravljnije ili ih uputiti u specijalizirane centre za duhovnu pomoć.

Tijekom terapije molitvom također je važna tzv. risk-benefit procjena. Prepoznate su najmanje 4 dobrobiti od terapije molitvom: 1. molitva može dati utjehu i nadu i izvan terapijske seanse, 2. molitva izražava osjećaj skrbi i zainteresiranosti kliničara za dobrobit bolesnika, 3. pomaže u prevladavanju osjećaja usamljenosti i izoliranosti bolesnika, 4. povećava osjećaj povjerenja u odnosu terapeut-pacijent. Navode se i sljedeći rizici u zajedničkoj molitvi s pacijentom tijekom terapijske seanse: 1. u fragilnih bolesnika sa slabim ego-granicama i problemima intime u anamnezi koje molitva može aktivirati, 2. može biti prijetnja terapijskom savezu, 3. neprimjeren pristup može narušiti psihološku stabilnost pacijenta, 4. može ometati objektivnost i neutralnost u psihoanalitički orijentiranim terapijama (Sperry 2001). Umjesto zaključka možemo reći da je čovjek zdrav samo kao cjelovito biće pa u depresiji treba liječiti tjelesnu, psihičku, socijalnu i duhovnu dimenziju ako želimo postići potpuno iscjeljenje i spriječiti ponavljanje depresivnih epizoda. I kada je depresivan, čovjek može odabrati da središnja točka života ne bude bolest, već Bog, čime se otvara duhovni put nade, iscjeljenja i spasenja. Lijekovi iz Božije ljekarne dostupni su svima.

Terapeutska teologija i duhovno orijentirana terapija depresije

Terapeutska teologija polazi od postavke da bolest, dakle i depresija, ima temelje u oštećenom odnosu prema Bogu koji ima za posljedicu gubitak osjećaja vlastite vrijednosti, osjećaj nesigurnosti, bespomoćnosti, pesimizam i beznadnost, nezahvalnost, nezadovoljstvo i zavist, gubitak životnog smisla. ■

Andrićeva «Travnička hronika»

Vještim spajanjem opće povijesti i osobnih sudbina, pisac je stvorio djelo koje se može čitati kao povijesna freska, ali i kao duboko osobna priča o pojedincu raspetom između težnje da bude krojač vlastite sudbine i okolnosti koje ga u tomu sputavaju.

Travnička hronika (1945.) roman je nobelovca Ive Andrića koji tematizira tzv. konzulska vremena, odnosno boravak francuskog i austrijskog konzula u Travniku, u razdoblju snažnih povijesnih previranja s početka 19 stoljeća (od 1806. do 1814. godine).

Da je riječ o temi koja zrcali piščeva osobna iskustva i književne interese, potvrđuju činjenice iz Andrićeva života: dugogodišnji diplomatski rad u europskim veleposlanstvima te predano proučavanje povijesti.

Sam naslov romana – hronika – u skladu je s načinom na koji je komponiran: radnja se odvija u vremenskom slijedu, što podsjeća na formu franjevačkih ljetopisa kojima se Andrić, kao pisac, često nadahnjivao. Iako donosi opise povijesnih događaja, u romanu se više pozornosti pridaje pripovijedanju o «malom» čovjeku – pojedincu uhvaćenom u mreži velikih historijskih tokova. Vještim spajanjem opće povijesti i osobnih sudbina, pisac je stvorio djelo koje se može čitati kao povijesna freska, ali i kao duboko osobna priča o pojedincu raspetom između težnje da bude krojač vlastite sudbine i okolnosti koje ga u tomu sputavaju.

Već na samom početku otkriva se neobična i pomalo iznenađujuća struktura romana: uvodni Prolog i završni Epilog, inače tipični za dramsku formu, uokviruju pripovjedni tok djela. Travnik se ne prikazuje samo kao konkretan prostor, nego i kao pozornica na kojoj likovi (od glavnih protagonista, konzula: Davila i fon Miterera, do drugih sporednih likova) igraju unaprijed zadane uloge. Svi nalikuju lutkama na koncu. Prisiljeni glumiti pred publikom/javnosti, skrivaju poniženja, prenelašavaju uspjehe. Zapravo su marionete u velikoj političkoj igri. Zarobljeni u svojim rolama, zavaravaju druge, ali i sami sebe. No u trenucima intime otkrivamo njihove osobne drame, neostvarene ambicije, bračne krize, unutarnje lomove, strahove i tiha nadanja.

Njihova potraga za «srednjim putem», smislom, sugovornikom stalna je i uglavnom neuspješna. Osamljenost ih tjera na pisanje kao oblik samopomoći i bijega. Davil stvara ep o Aleksandru Velikom. Fon Miterer deset godina piše Vojni referat, a mladi Defose radi na knjizi o Bosni. Ti njihovi zapisi predstavljaju pokušaj da pronađu oslonac, preoblikuju stvarnost ili čak pobjegnu od nje. Pripovjedač te pokušaje komentira u ironijskom tonu: Davilovi «drveni stihovi» tek su nespretni izraz njegovih skrivenih ambicija i težnji. Mitererov referat simbol je začuđujuće predanosti rukopisu koji nitko neće pročitati, ali koji njemu osobno donosi osjećaj svrhe. Defose, pak, kroz svoju knjigu o Bosni, u kojoj niže činjenice «stvarnije od svake stvarnosti», traži utočište od travničke čamotinje.

Andrićev stil ima elemente povijesne naracije. Ipak, dramsku mu napetost i umjetničku vrijednost daju postupci karakteristični za kazalište ili film: krupni kadrovi (opisi Konaka, Defoseovih usta ili seljačkih nogu koje vidi gđa Miterer i sl.), igre svjetla i tame (npr. Davnino unošenje svjetiljke koje Davilu donosi jasnu spoznaju kako je otrovan kapidžibaša) te zvučne slike (poput pjevanja domaćeg puka na misi ili «bosanske tišine» koja se mijenja kroz roman: od simbola smirenosti do metafore smrti). Sve to pridonosi dojmu da se pred čitateljem odvija drama stranaca u, za njih, tuđem, travničkom prostoru. Glavni konflikt je unutarnji, iako je jasno da potječe izvana i vezan je uz povijesne okolnosti.

S pozicijom se uhvaćenosti u klopku vlastite nemoći lako može identificirati i suvremeni čovjek koji, poput Andrićeva Davila, traži odgovor na pitanje: kako naći «srednji put» u kojemu se mire krajnosti i donosi toliko potrebna ravnoteža i mir. Roman Travnička hronika počinje i završava gotovo identičnim scenama Prologa i Epiloga u Lutvinoj kahvi, gdje ugledniji Travničani, škrtni na riječima, uzdasima i tišinom komentiraju najprije dolazak, a

potom i odlazak stranaca. Te dvije scene uokviruju pripovijest o Travniku, političkim igrama, vezirima, okrutnosti, konzulskoj prijetvornosti, nadmetanjima i podmetanjima, bračnim napetostima, fratrima, liječnicima i raji. Događaji koji su, iz perspektive likova, mogli djelovati kao vječnost, u Epilogu se (evociranjem gotovo iste scene iz Prologa) vraćaju na početak. Opći je dojam da sve nije trajalo 7 godina, nego toliko koliko traje jedno obično ispijanje kave.

U tom vremenskom procjepu koji djeluje i dugo i kratko, najjasnije se vidi koliko može biti (ne)važna sudbina malog čovjeka u vrtlogu velikih povijesnih zbivanja. Dramski elementi u stvaranju priče o njoj samo potvrđuje maestralnost Andrićeve naracije. Zahvaljujući njoj Travnička je hronika djelo neprolazne ljepote koje i danas, 80 godina nakon objavljivanja, predstavlja neprijepornu književnu vrijednost.

■
Papa Franjo je 17. srpnja 2024. uputio *Pismo o ulozi književnosti u formaciji*. Preporučamo vam da pročitate to pismo na <https://ika.hkm.hr/novosti/pismo-svetog-oca-franje-o-ulozi-knjizevnosti-u-formaciji/>. U Movisu smo otvorili rubriku: *Književna radionica*. Zamolili smo profesoricu književnosti dr. Perinu Meić da nam predloži 20 knjiga za čitanje.

MILOSRDNE SESTRE SV. KRIŽA – HRVATSKA PROVINCIA

Dvije domovine

Poštovani čitatelji, jednom ste vi ili vaši preci iz Hrvatske doputovali u Švicarsku i ovdje gradili živote svoje i svojih potomaka. No zanimljivo je da je jednom i skupina od 10 redovnica doputovala iz Švicarske u Hrvatsku te su tamo gradile živote svoje i živote drugih.

Početak 19. stoljeća obilježen je razvojem liberalnih ideja u svim zemljama Europe pa tako i u Švicarskoj. Ovo stoljeće također je obilježeno razvojem tekstilne industrije i rudarstva. Jedna od poznatih pojava toga doba bila je iskorištavanje radne snage žena i djece. I bolesnici i siromasi, najranjivije kategorije ljudi u svakom vremenu, bili su tada osobito zanemareni. Franjevac kapucin, rodom iz Münstera, o. Teodozije Florentini nije to mogao mirno promatrati. On je želio ublažiti patnju ljudi, ali to mu nije lako pošlo za rukom. Do te mjere da su ga u teškim prilikama onoga vremena proglasili veleizdajnikom te je morao pobjeći u Francusku. On sam će jednom zapisati: «Ovaj trud stvorio je prijatelje gdje ih čovjek ne bi očekivao, ali i neprijatelje odonud otkuda nisu trebali doći. Međutim, ni jedno ni drugo puno me ne smeta. Što god ljudi govorili, moje je geslo: Potreba vremena, volja je Božja!».

Najvjernija suradnica o. Teodozija u ostvarenju njegovih zamisli (osobito što se tiče njegovog karitativnog djelovanja i zauzimanja za siromahe) bila je s. Marija Terezija Scherer, rodom iz Meggena. Njih dvoje će u Ingenbohlu 1856. godine osnovati Družbu Milosrdnih sestara sv. Križa. Već 1857. Majka M. Terezija biva izabrana za generalnu poglavaricu nakon čega se definitivno preseljava u Ingenbohl, a na službi generalne poglavarice ostat će do smrti. Iscrpljena od napora, putovanja i bolesti preminula je 16. lipnja 1888. godine s riječima: «Nebo, nebo!» Crkva je priznala njezine herojske kreposti kada ju je papa Ivan Pavao II u Rimu uvrstio u red blaženika 29. listopada 1995. godine.

Švicarci mole milostinju u Hrvatskoj

Iz Ingenbohla se djelokrug sestara neprestano širio. Od 1856. do 1860. bilo je otvoreno 30 novih djelokruga u Švicarskoj, a zatim se otvaraju filijale u drugim državama – tako 1868. u Hrvatskoj.

Dragi čitatelji, kada biste danas dobili informaciju da Švicarci mole milostinju po Hrvatskoj, vjerujem da biste vrlo ozbiljno posumnjali u autentičnost ovako nečega, no 1857. godine to se zaista dogodilo. Biskup J.J. Strossmayer upoznao je sestre iz Švicarske koje su baš po Slavoniji molile milostinju za svoje dobrotvorne zavode u Švicarskoj. Nedugo nakon toga, grupa od deset sestara bila je već potpuno spremna za put u Ameriku kad je Majci Tereziji stigla biskupova molba da pošalje sestre u Đakovo da «budu majke i odgojiteljice mome narodu» kako je on to napisao. Majka M. Terezija, nije se dugo dvoumila. Prva skupina sestara stigla je u Đakovo 7. lipnja 1868. godine. Putovale su tjedan dana od Švicarske do Đakova. Najprije vlakom do Beča, zatim brodom do Osijeka, a od Osijeka do Đakova zaprežnim kolima.

Oni koji su jednom napustili domovinu i nastanili se negdje izvan nje, dobro znaju koliko su teški i bolni prvi koraci. O prvim dojmovima sestara saznajemo iz jednog pisma: «Sretno smo stigle u daleku Slavoniju, dakako umorne i iscrpljene. (...) Našle smo ovdje mnogo toga lijepog. (...) Inače nedostaje mnogo toga što bi bilo korisno i potrebno. Mnogo toga treba popraviti i preurediti. Nitko ne zna njemački, pa ni bolesnici. Jezik je težak, imat ćemo zbog toga velikih poteškoća. (...)».

Sve do 1945. godine, u odgojno-prosvjetnom radu sestre su uložile vrlo mnogo truda i stručnog znanja, te s puno kršćanske ljubavi i žara radile s djecom i mladima u zabavištima (vrtićima), školama, internatima, bolnicama, dječjim domovima – ne samo u Đakovu nego i u Donjem Miholjcu, **Na slici desno, s. Majka Amadeja Pavlović**

■ Provincijalna kuća u Đakovu

Nuštru, Puli, Sušaku, Herceg Novom, Bosanskom Brodu, Slavonskom Brodu, Vukovaru, Osijeku i tako redom. U Đakovu su sestre najprije radile u maloj bolnici i u ženskoj pučkoj školi te preporandiji, a zatim su od 1883. počele otvarati filijale i u drugim mjestima. Prvo mjesto djelovanja izvan Đakova bila je ubožnica u Velom Lošinju, a zatim ostala mjesta i područja rada u zdravstvenim i socijalnim ustanovama – ubožnica u Visu, bolnica i ubožnica u Vukovaru, bolnice u Gospiću, Sisku, Pakracu, Vinkovcima, Slavonskom Brodu, Drnišu, Zagrebu i mnogim drugim mjestima izvan Hrvatske – u Bugarskoj, Sloveniji, Srbiji, Makedoniji, Kosovu, Bosni i Hercegovini, Njemačkoj. Osim dvorbe bolesnika u bolnicama i skrbi za starce u ubožnicama sestre su njegovale tisuće ranjenika u lazaretima i bolnicama u vrijeme Balkanskih ratova i Drugoga svjetskog rata, u zaraznim bolnicama za vrijeme trajanja epidemija kolere, tifusa, španjolske groznice, velikih boginja. Sedamnaest sestara dale su svoje živote za bližnjega u tim službama.

«Samo preko mene mrtve»

Posebno poglavlje u povijesti života i rada ove provincije jest teško vrijeme Drugog svjetskog rata i još teže u doba poratnih godina. Kažu da teška vremena

nastavak teksta na 54. str. ►

Vi ste izabrani jer ste se odazvali

Dječice, budite moje ispružene ruke ovom svijetu koji nije upoznao Boga ljubavi

«Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji! Vi ste izabrani jer ste se odazvali, stavili u praksu moje upute i ljubite Boga iznad svega. Zato, dječice, svim srcem molite da bi se ostvarile moje riječi. Postite, žrtvujte se, ljubite iz ljubavi prema Bogu koji vas je stvorio i budite, dječice, moje ispružene ruke ovom svijetu koji nije upoznao Boga ljubavi. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.»
(S crkvenim odobrenjem)

I. «Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji!»

Kad naslonimo uho na ove Gospine riječi osjećamo njezino nježno majčinsko srce, radost i ljubav prema svojoj djeci. Gospa toliko voli svoju djecu da joj nije dovoljno reći samo «draga djeco». Kao majka iz koje zbog radosti same izviru riječi «Sunce moje, anđele moj, zlato moje!» tako i Gospa: «Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji!»

Reći ćemo, kako to da nas Gospa toliko voli, a mi smo slabi i grešni? Tajna je u ljubavi: Gospina ljubav nije slaba kao naša. Njezina ljubav ne ovisi o nama i o našem ponašanju. Da ovisi o nama, onda bi nas voljela kad smo dobri a prestala bi nas voljeti kad pogriješimo. Na našu sreću nije tako. Naše slabosti i grešnost nisu prepreka njezinoj ljubavi nego su razlog da nas još više voli i da nam bude još bliža. Slično je to majci koja uvijek voli svoje dijete, ali kad mu nije dobro, kad je bolesno, još više ga voli i još se više za nj brine.

II. «Vi ste izabrani jer ste se odazvali, stavili u praksu moje upute i ljubite Boga iznad svega.»

Gospa kaže: «Vi ste izabrani jer...» Nekako bi se očekivalo da je drukčije trebala reći: Nakon što ste izabrani, vi ste se odazvali, stavili ste u praksu moje upute, ljubite Boga iznad svega. No Gospa je ipak rekla: «Vi ste izabrani jer...» Ovakav poredak Gospinih riječi mogao bi značiti sljedeće: Izabrala sam vas, jer sam vjerovala u vas, jer sam osjećala da ćete se baš vi odazvati, da ćete baš vi staviti u praksu moje upute i da ćete baš vi ljubiti Boga iznad svega. Kao da nam ovim riječima želi odati priznanje i reći: Nisam

pogriješila, dobru sam odluku donijela što sam baš vas izabrala.

Naravno, ostaje krupno pitanje: Odnose li se ove Gospine riječi na mene? Dok je izgovarala ove riječi, na koga je mislila? Je li i na mene?

III. «Zato, dječice, svim srcem molite da bi se ostvarile moje riječi. Postite, žrtvujte se, ljubite iz ljubavi prema Bogu koji vas je stvorio i budite, dječice, moje ispružene ruke ovom svijetu koji nije upoznao Boga ljubavi.»

Nakon što nam je odala priznanje, Gospa pred nas stavlja novi zadatak: Da joj pomognemo kako bi se ostvarile njezine riječi, njezina misija zbog čega već 44 godine dolazi k nama. Pet je načina kako se mogu ostvariti njezine riječi i planovi: a) Moliti svim srcem; b) postiti; c) žrtvovati se; d) ljubiti; e) biti njezine ispružene ruke prema svijetu.

Moliti svim srcem.

Molimo i neka nam nakana bude: Da se ostvare Gospine riječi i Gospina misija. Molimo svaki dan na ovu nakanu. Svim srcem. Za Gospu.

Postiti.

Postimo na nakanu: Da se ostvare Gospine riječi, njezini planovi i želje. Srijedom i petkom. Srcem. Za Gospu.

Žrtvovati se.

Kako? Otići ću na Brdo ukazanja i(li) na Križevac i moliti s nakanom: Da se ostvare Gospine riječi. Učinit ću nešto što mi inače nije lako. Baš to. Otići ću do osobe s kojom nisam u dobrim odnosima. Žrtvovat ću se. Zbog Gospe. Odnijet ću dar nekoj osobi koja je siromašna ili stara. Otići ću u bolnicu posjetiti bolesne ili u starački dom... Jest mi teško, ali zbog Gospe ništa mi nije teško.

Ljubiti.

Koga ljubiti? Nakon nekoliko riječi saznajemo koga: Svijet, tj. ljude, i one – još više one! – koji nisu upoznali Boga ljubavi. S kojim motivom? Iz ljubavi prema Bogu koji nas je stvorio. Drugim riječima: Iz zahvalnosti prema Bogu. Jer Bog je stvorio i nas i njih – sve. Njegova ljubav je kao sunce koje uvijek sja i koje svima sja: I dobrima i lošima, i nama i njima. Tko je dobar a tko loš? Ne bi bilo pametno da prebrzo donesemo sud kojoj grupi mi pripadamo. Biti Gospine ispružene ruke prema svijetu.

Gospina poruka
25. kolovoza 2025.

Zašto? Zato što ovaj svijet nije upoznao Boga ljubavi. I zato što tom svijetu Gospa želi pokazati ljubav, ali to može i to želi preko nas, preko mene i tebe. Jer taj svijet Gospa želi spasiti, želi mu pomoći da upozna Boga ljubavi. Zašto Gospa to želi? Jer je majka – jer ljubi i trpi. Jer smo i mi, ali i drugi, njezina ljubljena djeca.

Ljubav je takva. Samo ljubav može trpjeti zbog drugih kad drugi ne idu u dobrom smjeru. Možemo zamisliti koliko Gospa trpi zbog svijeta koji nije upoznao Božju ljubav i koji je daleko od Boga... Možemo zamisliti koliko mu želi pomoći...

Možda nam Gospine riječi s početka poruke «Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji!» govore još nešto. Kao da nam želi reći: «Vas sam izabrala! Vi ste moja nada, samo vi! Vi ste ljubljani moji. Bez vas ne mogu pomoći svijetu, mojoj djeci koja su daleko od mene, od Božje ljubavi, od moga Sina.» Kao da nam ovim toplim riječima želi reći: «Pomozite mi! Ljubljani moji, molim vas pomozite mi! Budite moje ruke da dođem i do one moje djece koja nisu upoznala Boga ljubavi!»

Kako nas ove Gospine riječi podsjećaju na majku čije je dijete krenulo zlim putem, upalo u drogu ili nešto drugo, pa iste ili slične riječi govori svome drugom sinu ili kćeri u nadi da će joj pomoći da spomenuto dijete spasi, da ga vrati s pogriješnog puta!

A mi? A ja? Kakva je naša, kakva je moja ljubav? Dokle dopire? Samo do mene odnosno dokle dopiru moje potrebe? Samo dokle dopiru potrebe moje obitelji? Ili možda još malo dalje...

Od 25. kolovoza 2025. (otkad smo primili ovu Gospinu poruku) pa nadalje vidjet će se na koga se odnose Gospine riječi: «Vi ste izabrani jer ste se odazvali...»

RADIOPOSTALA
mir
MEĐUGORJE
GLAS IZ MEĐUGORJA

MILOSRDNE SESTRE SV. KRIŽA – HRVATSKA PROVINCIJA

Sestre s mladima

► nastavak teksta s 52. str.

najbolje otkrivaju od čega smo načinjeni. Tako je ovo vrijeme povijesti otkrilo osobu koju je blaženi Alojzije Stepinac nazvao «Snažnom ženom». Radi se o s. M. Amadeji Pavlović. Ona je godine 1943. imenovana za provincijalnu poglavaricu.

Poslije završetka rata neustrašivo je čuvala provincijalnu kuću. Njezine riječi vojniku koji je stajao na vratima: «Ući ćete samo preko mene mrtve!» još se i danas spominju među sestrama.

Kada su mnoge redovničke zajednice redovničko odijelo zamijenile civilnim, majka Amadeja se savetovala s nadbiskupom Alojzijem Stepincom i sačuvala redovničko odijelo. Sestre su zbog toga dobivale otkaze iz bolnica, u jednom danu 30-40 sestara pa i više. Sestre su radije pristale raditi težačke poslove i odlaziti u nadnice kako bi se prehranile jer su im bile uskraćene karte i točkice za živežne namirnice. Prihvatile su i ponuđene im nove izazove u vojnim bolnicama i na drugim mjestima. Nekoliko puta u Krašiću je posjetila nadbiskupa Stepinca savjetujući se s njime kako postupati. S velikim pouzdanjem u Božju providnost prihvatila je zatvaranje škola i sve ostale materijalne gubitke.

U danima rata, od lipnja 1941. do svibnja 1945. godine, u našem samostanu pod zaštitom Majke Amadeje živjela je židovska djevojčica Zdenka Binstock. Sva je

njezina obitelj stradala u logorima, samo je ona preživjela zahvaljujući Majci Amadeji. Nakon posjeta Đakovu i grobu Majke Amadeje, u ljeto 2008. godine pokrenula je postupak da se Majka Amadeja proglasi Pravednicom među narodima. U dokumentu najave napisano je: «Ona (Majka Amadeja) ima pravo na medalju i potvrdu časti ... Osim toga, njezino ime će biti upisano u Časni Zid Pravednih u Yad Vashem» u Jeruzalemu.

Zabavište (vrtić) oko 1900. godine na Visu

Sestre su uskoro preuzele i rad na župama, koji je bio posebno zahtjevan i nešto sasvim novo. Na tim su službenjima sestre izvršile pionirski zadatak i udarile temelje katehetskom radu hrvatskih redovnica u župama.

Hostija u kutiji cigareta

Istom surovom vremenu pripadala je i s. Zvezdana Vuk. Nakon istražnog zatvora od pet mjeseci bila je osuđena na pet godina zatvora koji je u cijelosti izdržala u Zenici, Sarajevu i Stolcu.

O tim danima ona sama piše u svojoj autobiografiji «Pet godina ili 1825 dana zatvora»: «Sobe pune, bez zraka, logoraši stisnuti kao sardelice. Svaka je imala 40 cm širine, a duljine koliko se mogla pružiti da ne smeta drugoj. Spavanje na podu. Osim toga teški rad na normi - zlo ako se ne ispunila norma. (...) Radila sam u šivaonici, na polju, u željezari, prebacivala ciglu na pruži Šamac-Sarajevo, kod politiranja namještaja. (...) najviše sam trpjela zato što im nisam htjela udovoljiti i postati konfident u logoru, a posebno u samostanu. Da sam pristala da budem konfident u samostanu odmah bi bila puštena na slobodu. (...) smjestili me među prostitutke. Zatvorski liječnik me upozorio neka ih se čuvam da se ne zarazim. (...) U samici sam bila više puta. Jednom sam bila 14 dana u samici «mračari». (...)»

U Zenici sam se mogla dva puta pričestiti. Svećenici kažnjenici stavili su svete čestice u kutiju od cigareta i ostavili je u piljevini (...) Pet godina nisam se mogla ispovijediti, ali četiri je puta jedan svećenik kroz prozor WC-a dao odrešenje. Posebna mi je radost bila što sam u logoru uspjela položiti doživotne zavjete. Mnogo sam se brinula hoću li uspjeti. Pisala sam Majci Amadeji (...) Majka je uspjela s tri

Bošanski Brod, učenice Stručne škole 1935.

Kao nikad u životu u zatvoru sam osjetila pomoć i utjehu Duha Svetoga. Neprestano sam molila Duha Svetoga da nikome ne naškodim, da nikoga ne optužim, jer njima je bilo samo stalo do toga. (...) Točno nakon pet godina zatvora sretno sam se vratila u Đakovo. (...) Mene su naime u logoru uvjerali da u Đakovu više nema sestara. Lijepo su me primili, a ja sam mislila da sam došla u nebo. Dobila sam sobu od Majke Berhmane, lijepi krevet. Bilo me strah u njega leći da ne zamažem, pa sam opet prvu noć ležala na podu.»

Zadnjim konvojima iz Vukovara

Najnovija povijest provincije Milosrdnih sestara sv. Križa obilježena je godinama Domovinskoga rata (1991.-1995.). Uz razaranje cijele Hrvatske i sestrama su bile razorene brojne vlastite kuće. Stoga su

Borska bolnica 1940. godine

bile primorane napuštati mnoge filijale. Uz to odlazile su zajedno s prognanim i izbjeglim mnoštvom ljudi, u njihova nova privremena prognanička mjesta. Nastojale su ih pratiti i pomagati im, i koliko su i same bile sposobne kao prognanice, otrti ljudima suze, pomoći ranjenicima, utješiti žalosne, zbrinuti ih materijalno, pokopati s njima njihove pokojne. U teško strada-

lom i potom razorenom gradu Vukovaru, sestre su ostale do posljednjega trenutka s teškim ranjenicima u bolnici i vjernicima u skloništu franjevačkog samostana.

Ludost ljubavi

U svim svojim pothvatima o. Teodozije je govorio: «Trebam sestre koje razumiju križ. S njima ću postići sve!» Tako je već iz ovih riječi jasno da je središte du-

Sestre u karanteni za vrijeme epidemije varirole u Đakovici 1972. godine

hovnosti zajednice - Kristov križ! Najdublja tajna kršćanske vjere, izraz Božje ljubavi prema čovjeku, znak spasenja i nade. Za sestru sv. Križa on ima posebno značenje. Ne samo zato što ga nosi na prsima nego i zbog toga što je križem obilježena od prvog do posljednjeg časa svoga života. Križ je njezin uzor, njezina utjeha, njezina snaga, kako je to zabilježio utemeljitelj u prvim Konstitucijama. Zagledana u Kristov Križ, sestra sv. Križa pokušava svojim životom i radom «očistiti nešto od one ludosti ljubavi koja je Kristu donijela smrt na križu a čovječanstvu spasenje» (Konstit. čl. 7.)

■ s. MIRJAM JERKOVIĆ
Sadržaj iz knjige: MILOSRDNE SESTRE SVETOG KRIŽ HRVATSKE PROVINCije (s. M. Estera Radičević)

Dnevni boravak za starije, Đakovo

Rad s osobama s poteškoćama, Đakovo

Njega bolesnika u bolnici Novi Sad

Laboratorij Rebro, Zagreb

dental center
videntis

DR. VIDOVIĆ

Dr. Ante Stjepan Vidović je završio studij stomatologije s najvišim uspjehom na Sveučilištu u Heidelbergu (Njemačka).

Tijekom godina se usavršavao na voditeljskim pozicijama u švicarskim i njemačkim poliklinikama, te od 2015. godine vodi svoj suvremeni dentalni centar Videntis u samom srcu Zagreba.

Zrinjevac 6
10000 Zagreb,
Hrvatska

+385 1 5515 300
+385 91 5897 018

info@videntis.eu
www.videntis.eu

Potražite nas i na našim društvenim mrežama

zelicreisen **WiFi**
www.zelicreisen.ch **U AUTOBUSU**

DIREKTNJA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Split	četvrtak, nedjelja	07:00 h	uto, sub	13:10 h
Trogir	četvrtak, nedjelja	07:30 h	uto, sub	13:30 h
Sibenik	četvrtak, nedjelja	08:25 h	uto, sub	14:35 h
Zadar	četvrtak, nedjelja	10:00 h	uto, sub	16:10 h
Senj	četvrtak, nedjelja	12:35 h	uto, sub	18:45 h
Novi Vinodolski	četvrtak, nedjelja	13:00 h	uto, sub	19:10 h
Crikvenica	četvrtak, nedjelja	13:15 h	uto, sub	19:25 h
Rijeka	četvrtak, nedjelja	13:50 h	uto, sub	20:00 h

Mobile: + 41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelicreisen.ch

zelicreisen **WiFi**
www.zelicreisen.ch **U AUTOBUSU**

DIREKTNJA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Vukovar	utorak, subota	12:00 h	četvrtak, nedjelja	05:50 h
Osljeck	utorak, subota	12:35 h	četvrtak, nedjelja	06:25 h
Đakovo	utorak, subota	13:25 h	četvrtak, nedjelja	07:15 h
Vel. Koprivnica	utorak, subota	13:45 h	četvrtak, nedjelja	07:35 h
Sl. Brod	utorak, subota	14:15 h	četvrtak, nedjelja	08:05 h
N. Gradiska	utorak, subota	15:05 h	četvrtak, nedjelja	08:55 h
Zagreb	utorak, subota	17:10 h	četvrtak, nedjelja	11:00 h
Karlovac	utorak, subota	18:00 h	četvrtak, nedjelja	11:50 h
Rijeka	utorak, subota	20:00 h	četvrtak, nedjelja	13:50 h

Mobile: + 41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelicreisen.ch

Hallo Hrvatice.
Hallo Hrvati.

Novi ste u Švicarskoj? Zdravstveno osiguranje je obavezno. Rado ću vas podržati prije registracije sa općinom do potvrde o zdravstvenom osiguranju.

Također nudimo i zdravstveno osiguranje za Hrvatsku, osiguranja kućanstvo i pravnu zaštitu. Javite mi se, tu sam za vas.

Poklanjamo vaučer od croaticuma za putovanje u vrijednosti do 500 franaka. Skenirajte QR-kod i osvojite nagradu.

Suzana Djedović
Agenturleiterin
058 277 36 79
suzana.djedovic@css.ch

croaticum CSS

MAESTRAL
food in good company

Veleprodaja
Giessenstrasse 11, 8953 Dietikon
Tel. 044 743 82 00, Fax 044 743 82 01

Velika ponuda domaće robe i vina vrhunske kvalitete. Dostava u cijeloj Švicarskoj!

PODRAVKA **BADEL 1862**

Maestral AG
Office & Lager: Giesenstrasse 11
CH-8953 Dietikon
Telefon: +41 (0) 44 743 82 00
Fax: +41 (0) 44 743 82 01
E-mail: info@maestral.ch
www.maestral.ch

Privatni ambulantni kardiološko- internistički pregledi bez čekanja u ordinaciji kardiologa Dorijana Jagačića u Zagrebu!

PELIKOR
SPEKIJALISTIČKA KARDIOLOŠKO INTERNISTIČKA ORDINACIJA

Najvažniji pregledi koje možete kod nas obaviti:

- ❖ Kardiološki pregled
- ❖ Holteri
- ❖ Ultrazvuk srca s kolor-dopplerom
- ❖ Ergometrija i stres-ehokardiografija
- ❖ Ultrazvuk abdomena, štitnjače, karotida i još mnogo više

Javite se na **00385 1 3777 429** ili nas posjetite na webu **pelikor.hr**

Rado ćemo Vas primiti na adresi
Rimski put 50, 10360 Sesvete
Dobro nam došli !!!

2 **Vaš vodič kroz svijet financija i osiguranja**

Sigurnost od prvog koraka. Već više od 20 godina smo tu za sve koji traže pouzdano osiguranje – jednostavno, jasno, povoljno i na jeziku koji razumijete.

GDJE? Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich (iznad konzulata RH), 2. kat.

veritas CONSULTING
Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich
www.veritas.ch • 043 321 93 93

Planirate mirovinu i povratak kući?

Neke **odluke** donosimo sami, ali kada je riječ o onima od **životne važnosti** – poput odlaska u **mirovinu** i **povratka** u domovinu – najbolje je osloniti se na **iskusne stručnjake**.

- izračun vaše buduće **AHV mirovine**
- provjera konta **Pensionkasse**
- savjeti kod isplate Pensionkasse i **3. Säule**

Veritas Consulting AG
Bellerivestrasse 5
8008 Zürich • www.veritas.ch
T 043 321 93 93 • F 043 321 93 94

Augencenter Uitikon
Dr. med. Jelena Farkas

Jeste li u zadnje vrijeme uočili promjene na svojim očima?

Oftalmološka ustanova **Augencenter Uitikon** specijalizirana je za njegu očiju i pružanje oftalmoloških usluga. Dr. Farkas, liječnica s FMH certifikatom i dubokom stručnošću prema zdravlju očiju, pruža preventivne preglede, dijagnostiku i liječenje očnih bolesti.

Dr. med. Jelena Farkas
Geschäftsinhaberin
Augenärztin FMH

dr.farkasj@uitikon.ch
+41 44 400 22 80
www.augencenter-uitikon.ch
Leuengasse 3, 8142 Uitikon

AXA **Koja osiguranja Vam nudim?**

Osiguranje vaše imovine

- Osiguranje kućanstva
- Osiguranje odgovornosti prema trećima
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za stambeno
- Osiguranje automobila
- Osiguranje zlatne i srebrne naknade
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje

Ostale usluge što vam nudimo

- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za putovanje

Osobno i mirovinsko osiguranje

- Životno, mirovinsko i zdravstveno osiguranje
- Osiguranje u slučaju invalidnosti
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode

Ostali proizvodi

- Privatni i poslovni krediti

Josip Rados
Versicherungsfachmann
Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich
josip.rados@axa.ch
Mobile +41 78 946 12 12

ohana care

Profesionalna njega za vas i vaše najbliže

Ne morate sami preuzimati njegu! Ohana Care AG pruža profesionalnu podršku svima koji preuzimaju svakodnevnu njegu kod kronično bolesnih osoba u svojoj obitelji. Obratite se nama i mi ćemo vam pomoći da ono što ste do sada radili besplatno iz ljubavi prema svojim bližnjima naplatite 35 CHF po satu uz plaćene socijalne doprinose.

Za sve informacije
Ružica Samardžić
Ohana Care AG
Thurgauerstrasse 40
8050 Zürich

Tel. +41 79 330 27 00
info@ohanacare.ch
www.ohanacare.ch

ADAM Pogrebne usluge

Željka i Adam Marković
Postfach 640
CH-4900 Langenthal

Tel. +41 62 923 32 66
Fax +41 62 923 32 63
Adam +41 79 439 35 67
Željka +41 79 704 10 18
www.adam-pogrebneusluge.ch

Brzo – Diskretno – Povoljne usluge

POGREBNE USLUGE "LEOVAC"
Na usluzi 24h dnevno / Sa svim papirima

Naše usluge

- kompletne sahrane na području kantona Ticino
- pripreme pokojnika i kremiranje u kantonu Ticino
- posjedujemo svu kompletnu opremu
- prijevoz pokojnika iz Švicarske u sve zemlje Europe i obratno
- u slučaju smrti u kući ili stanu odvoz pokojnika (bolnica, krematorija, patologija)
- središujemo svu potrebnu dokumentaciju za pogrebne usluge ako dolaze u CH iz drugih zemalja

☎ Ivo Leovac
☎ 0041 (0)79 221 45 73
☎ 0041 (0)91 791 61 79

☎ Via Primore 7, 6616 Losone
☎ www.pogrebne-leovac.ch

Hvala svima Vama
koji već godinama svoje
usluge, zvanja i znanja oglašavate
u MOVISU, te tako pomažete tiskanje MOVISA,
Glasila Hrvatskih katoličkih
misija u Švicarskoj.

**Jesi li Ti
darovatelj MOVISA?**

Želimo Vam ugodno čitanje!

MOVIS

1100. obljetnica Hrvatskog Kraljevstva: likovni i pripovjedni izričaj učenika hrvatske nastave

Povodom obilježavanja tisuću stote obljetnice Hrvatskog Kraljevstva i spomena na krunidbu kralja Tomislava 925. godine, u 2025. godini u hrvatskoj nastavi organizirali smo niz projekata kojima je cilj bio oživjeti ovo doba hrvatske povijesti. Htjeli smo našim učenicima što slikovitije približiti hrvatske kraljeve, ali i srednjovjekovne gradove, običaje i život Hrvata u ono vrijeme.

Početak ove godine učionice hrvatske nastave diljem Švicarske posjetio je neobičan i hrabar dječak iz Republike Hrvatske, Marin Stary, koji je, odjeven u kralja Tomislava, pripovijedao o životu i običajima u doba hrvatskih kraljeva. U proljeće nas je posjetila akademska slikarica Vera Mekinić, koja je, odjevena u poljičku junakinju Milu Gojsalić, govorila o osmanskim osvajanjima nakon nestanka Hrvatskog Kraljevstva pa su učenici imali priliku usporediti veličinu teritorija Hrvatske u vrijeme hrvatskih kraljeva u odnosu na kasni srednji vijek i doznati više o povijesnoj vezi područja Bosne i Hercegovine s Republikom Hrvatskom. Nedugo nakon toga, nastavnice iz Srednje škole Jure Kaštelan iz Omiša pripovijedale su učenicima u Nussbaumu o legendi o kruni kralja Tomislava, koju čuva zmaj u zidinama grada Ozlja, i o običajima i životu u to vrijeme. Učenici su diljem Švicarske, likovno, literarno i pripovjedno interpretirali povijest Hrvatskog Kraljevstva koje je dio identiteta hrvatske države i našeg naroda i neodvojivo je od hrvatske povijesti i kulture, a dio tih radova donosimo ovdje.

N
A
S
L
O
V

@

autor
crteža

1. Grb najstarijeg hrvatskog kraljevskog grada Nina, Iven Lazanja, 4. r., Urdorf
2. Hrvatska kraljevska kruna, Luka Kovač, 6. r., Nussbaumen
3. Klis, ključ Dalmacije, Ivan Kristić, 4. r., Urdorf
4. Kraljevski gradovi, Biograd na Moru, Leo Sulić, 3. r., Urdorf
5. Kraljevski gradovi, Knin, Filip Prskalo, 2. r., Urdorf
6. Krešimirov grad, Šibenik, Luka Sulić, predškola, Urdorf
7. Legenda o zmaju koji čuva krunu kralja Tomislava u ozaljskim zidinama, Klara Justinić. 10. r., Nussbaumen
8. Lika, Emilia Matijević, 7. r., Urdorf
9. Slavonija, Iva Batinić, 2. r., Urdorf
10. Stjepan Držislav i legenda o hrvatskom grbu, Matthias Schmidt, Mateo Sulić, Vinko Prskalo, Urdorf
11. Šibenik, Leonie M. C. Butina, 3. r., Nussbaumen
12. Tomislav, prvi kralj Hrvata, Marko Pavlič, 10. r., Nussbaumen
13. Tomislav, prvi kralj Hrvata, slikopriča, Mia Luburić, 5. r., Urdorf
14. Urotu su slomili, al državu neće!, Dora Sabalić, 7. r., Nussbaumen

Preporučene knjige

Saleziana

GOSPODINE, PRIJATELJU MOJ
Moj mali molitvenik

Moj mali molitvenik *Gospodine, prijatelju moj* je slikovita knjižica za djecu od 6 do 10 godina s izvornim i tradicionalnim molitvama.

Jako je važno učiti djecu moliti i upoznati ih s poznatim i lijepim molitvama za razne prigode. Bog je svuda oko nas, na ulici, u školi, u crkvi, a ova knjižica nudi priliku za susret s Bogom u molitvi. Moj mali molitvenik sadrži molitve: Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu, Zdravo kraljice, Anđelu čuvaru, Kajanje, Zazive Duhu Svetom, Molitve za složnu obitelj, Molitve prije spavanja, Molitve zahvale, Molitve za mamu i tatu...

«O koliko je važno dijete u Isusovim očima! Koliko li je moćna djetetova molitva! Draga djeco, Bog vas voli. Moramo moliti zajedno, moramo mnogo moliti kako bi svijet mogao živjeti u miru...» *Ivan Pavao Drugi (Papino pismo djeci, 13. prosinca 1994.)*

Cijena: 3.90 CHF

POZOR!

Za narudžbu ovih knjiga
možete kontaktirati
fra Miku Stojića -
Telefon 079 101 42 84

Cijena: 11.90 CHF

Adrien Candiard

FANATIZAM
Kad religija oboli

Kojega Boga zazivaju fanatici koji izopćavaju, progone i ubijaju u njegovo ime?

Je li fanatizam samo bolest pretjerane religioznosti i zašto je naše doba razuma i sekularizma nije izliječilo?

Što zastranjenja fanatizma govore o nama i o našem društvu?

I, što je najvažnije, kako se vjera može živjeti strastveno, a da ne preraste u isključivost?

Jedan od najprovokativnijih duhovnih autora današnjice, o. Adrien Candiard, koji živi i djeluje u Kairu, na raskrižju svjetova i civilizacija, u ovoj jedinstvenoj knjizi razotkriva što se krije iza fanatizma i poziva na oslobođenje od nutarnje zarobljenosti i prisile, na odbijanje služenja idolu koji krade sposobnost mišljenja, slobodu i, najporaznije od svega, odnos sa živim Bogom.

Nudeći konkretna rješenja koja mogu spriječiti sva fanatična skretanja, ovo djelo je poput protuotrova, ono je zagovor za vjeru koja oslobađa, nasuprot bolesne religioznosti koja zarobljava. «Žilavost fanatizama pokazuje nam da fanatizam nipošto nije tek oblik ludila, već da ima svoje razloge, svoju logiku i koherentnost. A ta koherentnost ne svodi se na prekomjernu nazočnost Boga, već, upravo suprotno, ukazuje na njegovu dramatičnu odsutnost iz samog središta pobožnog i vjerskog diskursa.»

(Adrien Candiard)

«Ova kratka knjiga Adriena Candiarda korisna je svakome tko se ikada susreo s nekim oblikom fanatizma i koji je uvidio svu nemoć sekularnog svijeta da mu pronađe lijek.» (Ante Vučković)

Jesi li Ti darovatelj MOVISA?
Bez vaših priloga neće biti ni MOVISA!
Tvoju pripomoć (Spende) možeš poslati QR-uplatnicom ili TWINTOM – biraj!
Hvala svima Vama koji već 55 godina svojim prilozima pomažete tiskanje MOVISA!

Korisne adrese

Hrvatska predstavništva u Švicarskoj

Velesposlanstvo Republike Hrvatske i konzularni odjel Velesposlanstva
3005 Bern, Thunstrasse 45
Konzularni odjel prima stranke uz prethodnu najavu i dogovor termina putem Hrvatskog konzularnog portala: <https://konzularniportal.mvep.hr/>
Telefonski pozivi primaju se od 12 do 14 sati.
Telefon: +41 (0) 31 352 5080, +41 (0) 31 352 0236
e-mail: crocons.bern@mvep.hr; vrhbern@mvep.hr

Konzularni dani u Luganu održavaju se svakog drugog i četvrtog ponedjeljka u mjesecu osim u srpnju, kolovozu i u vrijeme blagdana u Republici Hrvatskoj i Švicarskoj. Termin nije potreban.
6900 Lugano, Hotel Pestalozzi, Piazza Indipendenza 9
Uredovno vrijeme: 11.00 – 14.00

Generalni konzulat RH u Zürichu
8008 Zürich, Bellerivestrasse 5, Postfach 8032
Stranke se primaju uz prethodnu najavu i dogovor termina putem Hrvatskog konzularnog portala: <https://konzularniportal.mvep.hr/>.
Telefonski pozivi primaju se od 11 do 13 sati.
Telefon: +41 (0) 44 386 6750; +41 (0) 44 386 6751
E-mail: zurich@mvep.hr

Botschaft Bosnien und Herzegowina
Velesposlanstvo Bosne i Hercegovine
Thorackerstrasse 3, 3074 Muri bei Bern
Telefon: 031 351 10 51; fax: 031 351 10 79

Hrvatska nastava u Švicarskoj Konfederaciji
Zürcherstrasse 48/50, 8953 Dietikon
Telefon: 044 212 65 44
e-mail: hds-ch@bluewin.ch | www.hds-ch.com
Uredovno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8.30-15.00
Koordinatorica: Nevena Ćurković

Sozialdienst für Kroatischsprachige
Bahnhofplatz 1, 3. kat, 5400 Baden
Telefon: 056 210 35 80
e-mail: vm@caritas-aargau.ch
www.hrvatskasocijalnasluzba.ch
Uredovno vrijeme:
utorak: 9-12.00; srijeda: 13.30-17.30
Socijalna radnica: Valentina Matolić

Promjena naslova (adrese)!

Molimo Vas, ako ste tijekom godine mijenjali mjesto svoga boravišta, prijavite Vašu novu adresu/naslov Uredništvu MOVISA-a. Želite primati MOVIS - javite nam.

Telefon: **043 317 96 33**
E-Mail: movis@hkm-movis.ch

Vaš prilog za MOVIS
TWINT

FRA LOVRO KARAULA

UZ 150. GODIŠNJICU MUČENIČKE SMRTI

Tko je bio fra Lovro Karaula?

Fra Lovro Karaula dijelio je s našim precima sve radosti i tegobe života pod tuđinskom vlašću. Kao mladić odlučio je svoj život posvetiti Bogu u Franjevačkom redu. Služio je Bogu i narodu u vremenima koja su bila iznimno teška. Bila su to vremena kada je i svako saznanje da si fratar, kao i ispovijedanje vjere, često značilo izlaganje smrtnoj opasnosti, kada je ljubav prema bližnjemu često zahtijevala najveću žrtvu.

Fra Lovro nije bio samo duhovni pastir, bio je vizionar i još više hrabar čovjek. Nije bio statičan, tj. nije se mirio s nepovoljnim okolnostima, nego se više puta zaputio u Carigrad i od Sultana tražio dozvolu za gradnju četiri crkve, a dobio je za puno više. Po povratku iz Carigrada svojim rukama i neumornim zalaganjem s drugim fratriba i narodom podigao je i omogućio gradnju porušenih i novih samostana i crkava u Bosni. Ondje gdje su drugi vidjeli nemoguće ostvarivo, on je vidio buduća mjesta molitve i zajedništva. Dok su katolici bili obeshabreni teškim uvjetima života pod osmanskom vlašću, on je svojom upornošću i hrabrošću ostavio trajno znamenje vjere i nade katoličkom puku. Sve što možemo pročitati o fra Lovri može se svesti na zaključak da je to bio čovjek Božjeg duha, jer je bio svjestan da će njegovo pismo caru Franji značiti sigurnu smrt, ali i da će to biti na korist katoličkom puku. Njegova glava nije bila važna samo da narodu bude bolje.

A čuli smo kako Isus kaže: "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje" (Iv 15,13). Fra Lovro je živio te riječi do kraja. Kao pravi pastir, nije se pokolebao pred raznim opasnostima. Ostao je uza svoj narod, donoseći utjehu umirućima, ne mareći za vlastitu sigurnost.

Žrtva ljubavi

Prisjetimo se okolnosti njegove smrti.

Dok se vraćao kući u Ljubuncić, nakon što je prikazao misu na groblju Grepcima u Prispu, na ovome mjestu u Žiroviću, gdje je i rođen, zaskočile su ga osmanlije i doslovno ugušile. On se nije brinuo za vlastiti život, jer se stalno izlagao opasnostima. Njegova briga je bila za one kojima je i služio. I u posljednjim trenucima pokazao je što znači biti Kristov učenik - ne traži-

ti svoje, već davati sebe za druge. Mučeništvo fra Lovre nije bilo slučajno - ono je bilo posljedica života provedenog u vjernosti Kristu unatoč svim pritiscima i opasnostima koje su franjevci i katolički puk trpjeli pod osmanskim vlašću.

Sveti Pavao piše: "Ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje" (1 Kor 13, 4-8). Fra Lovrin život i smrt bili su živo svjedočanstvo ove ljubavi koja sve podnosi i nikad ne prestaje.

Njegova baština nama danas

Što nama danas, poručuje fra Lovrina žrtva, nakon 150 godina?

U svijetu u kojem se cijene prolazne «vrijednosti»: uspjeh, moć, bogatstvo i izbjegavanje žrtve za druge, fra Lovro nas podsjeća na prave vrijednosti: služenje, vjernost i bezuvjetnu ljubav.

Fra Lovro nas uči da kršćanstvo nije samo skup pravila i zakona, nego način života koji se očituje u konkretnim djelima. Uči nas da je vjera bez djela mrtva, a da ljubav prema Bogu mora biti vidljiva u ljubavi prema bližnjemu. "Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge" (Iv 13,35).

U današnje vrijeme ljudi često ustuknu pred osobnom žrtvom, izbjegavaju neugodnosti i traže lakši put. Fra Lovro nas

podsjeća da je put križa i put žrtve, put koji vodi do istinske radosti i ispunjenja. Jer, Isus kaže: "tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga" (Mt 16,25).

Poziv na nasljedovanje

Draga braćo i sestre, danas se ne traži od nas da umremo mučeničkom smrću. Ali Bog od svakog od nas traži da umremo sebi, svojim sebičnim željama i interesima, kako bismo više živjeli za druge. To je svakodnevno «mučeništvo» na koje smo svi pozvani.

Fra Lovro je, poput mnogih drugih fratara i vjernika, svojom krvlju natopio ovu zemlju. I zato je ona za nas sveta. Mi smo pozvani nastaviti njegovo i njihovo djelo. Pozvani smo biti svijetlo u tami, sol zemlje, kvasac koji preobražava svijet, baš kao što su oni bili u svom vremenu i, unatoč raznim pritiscima, neustrašivo svjedočili svoju vjeru.

Neka nam primjer fra Lovre Karaule bude poticaj da i mi postanemo ljudi koji ne žive samo za sebe, već i za druge. Neka nam njegova vjernost bude uzor kako trebamo biti vjerni Bogu i svome pozivu.

Davno prije Lovre, još u Starome Zavjetu bio je još jedan velikan čiji spomendan danas slavimo. Sveti Ilija je bio borac za Božju stvar. Neustrašiv i nepokolebljiv. Nije uzmicao pred moćnicima, niti pred lažnim učiteljima, i ruka Gospodnja je bila sa njim. Njegovo je srce bilo uz Gospodina. Žario je i palio da bi uvjerio narod da se okrene vjeri u pravoga Boga. Ilija je to učinio u svoje vrijeme. Fra Lovro je to činio u svoje vrijeme. Sada je ovo naše vrijeme. Zato, dok slavimo 150. godišnjicu mučeničke smrti fra Lovre Karaule, mi ne slavimo poraz, već pobjedu. Ne slavimo smrt, već život - život koji je, poput pšeničnog zrna, pao u zemlju i umro da bi donio obilan rod (usp. Iv 12,24).

Lovro je svojom smrću posvjedočio da ljubav nadilazi smrt, da žrtva donosi plod, da vjernost Bogu nije uzaludna. I mi smo pozvani biti svjedoci te iste istine u našem vremenu i okolnostima.

Zato molimo, da i mi budemo vjerni do kraja kako bismo u ovo naše vrijeme bili istinski Kristovi učenici. Neka tako bude. Amen.

■ FRA ZDRAVKO DADIĆ,
PROVINCIJAL BOSNE SREBRENE